

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΡΩΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 17.07.2021-31.12.2022 ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΤΖΙΦΑΣ Α.Μ.7341152210037

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΤΡΟΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ
ΜΑΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η επάρκεια του συστήματος εσωτερικού ελέγχου των εισηγμένων στο χρηματιστήριο Αθηνών εταιρειών αξιολογήθηκε για πρώτη φορά την περίοδο 17.07.2021-31.12.2022 και οι Εταιρείες υποχρεώθηκαν, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, να αναφέρουν τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης, την απόκριση της διοίκησης των, καθώς και τα σχέδια δράσης τους με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα στην ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης που δημοσίευσαν με την οικονομική έκθεση τους μέχρι τις 30 Μαρτίου 2023.

Στο πρώτο μέρος της παρούσας εργασίας παρουσιάζεται και αναλύεται το κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με την εταιρική διακυβέρνηση μέσα από τον νόμο 4706/2020 και τις οδηγίες της εποπτεύουσας αρχής των εισηγμένων εταιρειών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, αναφορικά με τη διαδικασία της αξιολόγησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου το οποίο βασίζεται στο επικαιροποιημένο μοντέλο Internal Control Integrated Framework της COSO του 2013. Εν συνεχεία παρουσιάζεται και αναλύεται το Ελεγκτικό Πλαίσιο διενέργειας αξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου όπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ).

Στο δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την πρώτη αξιολόγηση όπως ομαδοποιήθηκαν με βάση τις δημοσιευμένες οικονομικές εκθέσεις της χρήσεως 2022.

ABSTRACT

The adequacy of the internal control system of listed companies on the Athens Stock Exchange was evaluated for the first time in the period 17.07.2021-31.12.2022 and the Companies were obliged, in accordance with the legislative framework, to report the results of the Evaluation Report, the response of the companies' management, as well as their action plans with the relevant timelines in the annual Corporate Governance Statement they published with their financial report until March 30, 2023.

The first part of this paper presents and analyzes the regulatory framework regarding corporate governance through Law 4706/2020 and the directives of the supervisory authority of listed companies, the Capital Market Commission, regarding the process of evaluating the internal control system which is based in the updated COSO Internal Control Integrated Framework model of 2013. The Audit Framework for assessing the adequacy and effectiveness of the Internal Control System as approved by the Hellenic Accounting and Auditing Standards Oversight Board (HAASOB) is then presented and analyzed.

The second part of this paper presents the results from the first evaluation as grouped based on the published financial reports of the year 2022.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	4
2.1 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	4
2.2 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ.....	18
2.3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	27
3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ.....	27
3.2 ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	27
3.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	44
4.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ	44
4.2 ΓΝΩΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ.....	45
4.3 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ.....	47
4.3.1 ΕΙΔΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	47
4.3.2 ΕΙΔΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΕΥΡΗΜΑΤΑ.....	47
4.3.2.1 ΜΗ ΟΥΣΙΩΔΗ ΕΥΡΗΜΑΤΑ.....	48
4.3.2.2 ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	49
4.3.2.3 ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ.....	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Ορισμοί.....	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική καταλληλότητας των μελών Διοικητικού Συμβουλίου	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – Ελεγκτικό πλαίσιο ΕΛΤΕ	71
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τη ψήφιση του Ν 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση των ανωνύμων εταιρειών με τίτλους εισηγμένους στο Χρηματιστήριο Αθηνών (εφεξής «Εταιρείες») και τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που ακολούθησαν ως ερμηνευτική καθοδήγηση διαμορφώθηκε ένα νέο κανονιστικό περιβάλλον υποχρεωτικών διατάξεων.

Στο νέο πλαίσιο έχουν εισαχθεί η λειτουργία διαχείρισης κινδύνων και της κανονιστικής συμμόρφωσης ως υποχρεωτικά συστατικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (εφεξής «ΣΕΕ») το οποίο πλέον πρέπει να σχεδιάζεται και να εφαρμόζεται σύμφωνα με το επικαιροποιημένο μοντέλο Internal Control Integrated Framework της COSO του 2013.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την Αρ. 1/891/30.09.2020 απόφαση της, όπως ισχύει με την Αρ. 2/917/17.6.2021 απόφαση τροποποίησης της, εισήγαγε την ανά τρία έτη υποχρέωση αξιολόγησης του ΣΕΕ από ανεξάρτητο αξιολογητή. Η πρώτη αξιολόγηση του ΣΕΕ ολοκληρώθηκε την 31η Μαρτίου 2023 με ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2022 και περίοδο αναφοράς από την έναρξη ισχύος του άρθρου 14 του ν. 4706/2020, ήτοι την 17η Ιουλίου 2021.

Οι Εταιρείες στην ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης που δημοσίευσαν το 2023 υποχρεώθηκαν να περιλαμβάνουν σχετική αναφορά για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΣΕΕ, την απόκριση της διοίκησης των εταιρειών, καθώς και τα σχέδια δράσης των με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα.

Με την παρούσα Διπλωματική Εργασία εξετάστηκε η επάρκεια του ΣΕΕ των Εταιρειών μέσα από την πρώτη αξιολόγηση τους που ολοκληρώθηκε την 31η Μαρτίου 2023 και την ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης τους και παράλληλα αξιολογήθηκε ο βαθμός επάρκειας και ομοιογένειας μεταξύ των εταιρειών σχετικά με τη εν λόγω γνωστοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στον παρόν κεφάλαιο επιχειρείται να αναλυθεί το κανονιστικό πλαίσιο όπως έχει διαμορφωθεί μέσα από:

- Τον Νόμο με αριθμό 4706 (ΦΕΚ Α' 136/17-07-2020) και με τον τίτλο «Διατάξεις για την Εταιρική Διακυβέρνηση Ανωνύμων Εταιρειών».
- Την αριθ. 1/891/30.9.2020¹ απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με θέμα «Εξειδικεύσεις άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020».
- Την αριθ. 40/28.11.2022 ανακοίνωση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) σε συνέχεια της αριθ. 227/10.11.2022 απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της με την οποία ενέκρινε το ελεγκτικό πλαίσιο διενέργειας αξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ.

2.1 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Με τον Νόμο με αριθμό 4706 (ΦΕΚ Α' 136/17-07-2020) και με τον τίτλο «Διατάξεις για την Εταιρική Διακυβέρνηση Ανωνύμων Εταιρειών» και ειδικότερα με τις ρυθμίσεις του πρώτου μέρους που περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως και 24, το οποίο αποτελείται από πέντε κεφάλαια διαμορφώθηκε εκ νέου το νομοθετικό πλαίσιο για την εταιρική διακυβέρνηση των ανωνύμων εταιρειών με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα. Στην παρούσα ενότητα επιχειρείται να παρουσιαστούν οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 24 προκειμένου να κατανοηθεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και το πεδίο εφαρμογής του.

Όπως προαναφέρθηκε το νομοθετικό πλαίσιο για την εταιρική διακυβέρνηση έχει εφαρμογή στις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα (εφεξής «εισηγμένες εταιρείες» ή «εισηγμένη» ή «εταιρεία») συμπληρωματικά με τη νομοθεσία περί Ανωνύμων Εταιρειών 4548/2018 (Α' 104). Από το εν λόγω νομοθετικό πλαίσιο εξαιρούνται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- Οι ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)² που λειτουργεί στην Ελλάδα, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο καταστατικό τους και η Τράπεζα της Ελλάδος.
- Οι ανώνυμες εταιρείες που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

¹ Όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της με την αριθ. 2/917/17.6.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, με την οποία η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε οδηγία με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1/891/30.09.2020 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (ΦΕΚ_Β_4556-2020) αναφορικά με τις εξειδικεύσεις του άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020».

² Σύμφωνα με το Παράρτημα 1

A. Διοικητικό Συμβούλιο

- Πολιτική καταλληλότητας των μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι εισηγμένες εταιρείες υποχρεώνονται να διαθέτουν πολιτική καταλληλότητας των μελών του διοικητικού τους συμβουλίου, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συγκρότησή του από πρόσωπα ικανά και κατάλληλα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, σε σχέση με το μέγεθος και τα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε εταιρείας, τη φύση, το εύρος και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της.

Η πολιτική καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου εγκρίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) τις αρχές που αφορούν στην επιλογή ή την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και την ανανέωση της θητείας υφιστάμενων μελών και

β) τα κριτήρια για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ιδίως ως προς τα εχέγγυα ήθους, τη φήμη, την επάρκεια γνώσεων, τις δεξιότητες, την ανεξαρτησία κρίσης και την εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται. Τα κριτήρια επιλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν τουλάχιστον την επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο σε ποσοστό που δεν υπολείπεται του 25% του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση κλάσματος, το ποσοστό αυτό στρογγυλοποιείται στο προηγούμενο ακέραιο,

γ) την πρόβλεψη κριτηρίων πολυμορφίας (diversity) για την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Εταιρείας.

Η πολιτική καταλληλότητας, καθώς και κάθε ουσιώδης τροποποίησή της υποβάλλεται προς έγκριση στην Γενική Συνέλευση και αναρτάται στον ιστότοπο της Εταιρείας.

Προϋπόθεση για την εκλογή ή τη διατήρηση της ιδιότητας του μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο Εταιρείας όπως και για την ανάθεση εξουσιών διαχείρισης και εκπροσώπησης της Εταιρείας σε τρίτα πρόσωπα ή για τη διατήρηση της σχετικής ανάθεσης σε ισχύ είναι να μην έχει εκδοθεί εντός 1 έτους, πριν ή από την εκλογή του αντίστοιχα, τελεσίδικη δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει την υπαιτιότητά του για ζημιολύγες συναλλαγές Εταιρείας ή μη εισηγμένης εταιρείας του ν. 4548/2018, με συνδεδεμένα μέρη. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σχέση με το θέμα αυτό. Κάθε υποψήφιο μέλος υποβάλλει στην Εταιρεία υπεύθυνη δήλωση ότι δεν συντρέχει τέτοιο κώλυμα και κάθε μέλος Διοικητικού Συμβουλίου γνωστοποιεί αμελλητί προς την Εταιρεία την έκδοση σχετικής τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

Σε περίπτωση που διαπιστώνεται η παύση της συνδρομής ενός ή περισσότερων από τα κριτήρια καταλληλότητας, με βάση την πολιτική καταλληλότητας της εταιρείας, στο πρόσωπο ενός μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, για λόγους που το πρόσωπο αυτό δεν μπορούσε να αποτρέψει ούτε με μέσα άκρας επιμέλειας, το αρμόδιο όργανο της εταιρείας προβαίνει άμεσα στην παύση και στην αντικατάστασή του εντός 3 μηνών.

Αναφορικά με την πολιτική καταλληλότητας σύμφωνα με την νομοθεσία η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με την αριθ. 60/2020³ Εγκύκλιο της.

- Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει και επιβλέπει την υλοποίηση του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τη νομοθεσία, παρακολουθεί και αξιολογεί περιοδικά ανά 3 τουλάχιστον οικονομικά έτη την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητά του, προβαίνοντας στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση ελλείψεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει την επαρκή και αποτελεσματική λειτουργία Συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας, που αποβλέπει στους ακόλουθους, ιδίως, στόχους:

- α) στη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής, με την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων,
- β) στην αναγνώριση και διαχείριση των ουσιωδών κινδύνων που συνδέονται με την επιχειρηματική της δραστηριότητα και λειτουργία,
- γ) στην αποτελεσματική λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, η οργάνωση, η λειτουργία και η αρμοδιότητες της οποίας ορίζονται στην νομοθεσία και θα αναλυθούν διεξοδικά στις επόμενες ενότητες,
- δ) στη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Εταιρείας και την κατάρτιση αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων, καθώς και της μη χρηματοοικονομικής κατάστασης⁴.
- ε) στη συμμόρφωση με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και τους εσωτερικούς κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει, ότι οι λειτουργίες που συγκροτούν το Σύστημα εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητες από τους επιχειρηματικούς τομείς που ελέγχουν, και ότι διαθέτουν τους κατάλληλους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, καθώς και τις εξουσίες για την αποτελεσματική λειτουργία τους, σύμφωνα με όσα

³ Παράρτημα 2

⁴ Παράρτημα 1

επιτάσσει ο ρόλος τους. Οι γραμμές αναφοράς και η κατανομή των αρμοδιοτήτων είναι σαφείς, εκτελεστές και δεόντως τεκμηριωμένες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει, ότι το αναλυτικό βιογραφικό του μέλους του ΔΣ όπως ορίζει η νομοθεσία επικαιροποιείται αμελλητί και διατηρείται αναρτημένο καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας εκάστου μέλους.

- Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από εκτελεστικά, μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Η ιδιότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ως εκτελεστικών ή μη εκτελεστικών ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη εκλέγονται από τη γενική συνέλευση ή ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, δεν υπολείπονται του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του και, πάντως, δεν είναι λιγότερα από 2. Αν προκύψει κλάσμα, στρογγυλοποιείται στον αμέσως εγγύτερο ακέραιο αριθμό.

Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν ως θέμα την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, ή η ημερήσια διάταξη των οποίων περιλαμβάνει θέματα για την έγκριση των οποίων προβλέπεται η λήψη απόφασης από τη γενική συνέλευση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, σύμφωνα με τον ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται 2 τουλάχιστον ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Σε περίπτωση αναιτιολόγητης απουσίας ανεξάρτητου μέλους σε 2 τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, το μέλος αυτό λογίζεται ως παραιτηθέν. Η παραίτηση αυτή διαπιστώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο προβαίνει στην αντικατάσταση του μέλους.

Η Εταιρεία υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τα πρακτικά της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης, που έχει ως θέμα τη συγκρότηση ή τη θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εντός 20 ημερών από το πέρας αυτής.

- Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ιδίως:

- α) είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή της στρατηγικής που καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και
- β) διαβουλεύονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα με τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την καταλληλότητα της εφαρμοζόμενης στρατηγικής.

Σε υφιστάμενες καταστάσεις κρίσεων ή κινδύνων, καθώς και όταν επιβάλλεται από τις συνθήκες να ληφθούν μέτρα τα οποία αναμένεται ευλόγως να επηρεάσουν σημαντικά την Εταιρεία, όπως όταν πρόκειται να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη της

επιχειρηματικής δραστηριότητας και τους κινδύνους που αναλαμβάνονται, οι οποίες αναμένεται να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας, τα εκτελεστικά μέλη ενημερώνουν αμελλητί εγγράφως το Διοικητικό Συμβούλιο, είτε από κοινού είτε χωριστά, υποβάλλοντας σχετική έκθεση με τις εκτιμήσεις και τις προτάσεις τους.

- Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, έχουν, ιδίως, τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Παρακολουθούν και εξετάζουν τη στρατηγική της Εταιρείας και την υλοποίησή της, καθώς και την επίτευξη των στόχων της.

β) Διασφαλίζουν την αποτελεσματική εποπτεία των εκτελεστικών μελών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου των επιδόσεών τους.

γ) Εξετάζουν και εκφράζουν απόψεις σχετικά με τις προτάσεις που υποβάλλουν τα εκτελεστικά μέλη, βάσει υφιστάμενων πληροφοριών.

- Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι μη εκτελεστικό μέλος. Σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά παρέκκλιση, διορίσει ως Πρόεδρο ένα εκ των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, διορίζει υποχρεωτικά αντιπρόεδρο εκ των μη εκτελεστικών μελών.

- Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Ένα μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρείται ανεξάρτητο εφόσον κατά τον ορισμό και κατά τη διάρκεια της θητείας του δεν κατέχει άμεσα ή έμμεσα ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας και είναι απαλλαγμένο από οικονομικές, επιχειρηματικές, οικογενειακές ή άλλου είδους σχέσεις εξάρτησης⁵, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις του και την ανεξάρτητη και αντικειμενική κρίση του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας. Η πλήρωση των προϋποθέσεων για τον χαρακτηρισμό μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ως ανεξάρτητου μέλους επανεξετάζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε ετήσια τουλάχιστον βάση ανά οικονομικό έτος και πάντως πριν από τη δημοσιοποίηση της ετήσιας οικονομικής έκθεσης, στην οποία και συμπεριλαμβάνεται σχετική διαπίστωση. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο της πλήρωσης των προϋποθέσεων ή σε περίπτωση που οποιαδήποτε στιγμή διαπιστωθεί ότι οι προϋποθέσεις έπαψαν να συντρέχουν στο πρόσωπο ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, το Διοικητικό Συμβούλιο προβαίνει στις δέουσες ενέργειες αντικατάστασής του.

⁵ Παράρτημα 1

Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο απώλειας της ιδιότητας ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, που έχει ως συνέπεια ο αριθμός των ανεξαρτήτων μη εκτελεστικών μελών να υπολείπεται του ελάχιστου εκ του νόμου απαιτούμενου αριθμού, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος μέχρι την επόμενη γενική συνέλευση, είτε αναπληρωματικό μέλος, σε περίπτωση που υφίσταται βάσει του άρθρου 81 του ν. 4548/2018, είτε υφιστάμενο μη εκτελεστικό μέλος ή νέο μέλος που εκλέγει σε αντικατάσταση, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της ανεξαρτησίας. Όπου με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Εταιρείας προβλέπεται αριθμός ανεξαρτήτων μη εκτελεστικών μελών μεγαλύτερος του προβλεπομένου, και, μετά από την αντικατάσταση, ο αριθμός των ανεξαρτήτων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπολείπεται του προβλεπομένου ως άνω αριθμού, αναρτάται σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας, η οποία και διατηρείται αναρτημένη μέχρι την αμέσως επόμενη γενική συνέλευση.

Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη υποβάλλουν, από κοινού ή το καθένα χωριστά, αναφορές και εκθέσεις προς την τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση της Εταιρείας, ανεξάρτητα από τις εκθέσεις που υποβάλλει το Διοικητικό Συμβούλιο.

B. Επιτροπές του διοικητικού συμβουλίου

- Οργάνωση και λειτουργία των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία διαθέτει:

- α. επιτροπή ελέγχου
- β. επιτροπή αποδοχών και
- γ. επιτροπή υποψηφιοτήτων

Οι αρμοδιότητες της επιτροπής αποδοχών και της επιτροπής υποψηφιοτήτων είναι δυνατόν να ανατεθούν σε μία επιτροπή και είναι τουλάχιστον τριμελείς και αποτελούνται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ 2 τουλάχιστον μέλη είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη αποτελούν την πλειοψηφία των μελών της επιτροπής. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος.

Όλες οι προαναφερθείσες επιτροπές διαθέτουν κανονισμό λειτουργίας, με τον οποίο ορίζονται, μεταξύ άλλων, ο ρόλος τους, η διαδικασία εκπλήρωσής του, καθώς και η διαδικασία σύγκλησης και συνεδριάσεών τους. Ο κανονισμός λειτουργίας αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Όλες οι προαναφερθείσες επιτροπές χρησιμοποιούν οποιουδήποτε πόρους κρίνουν πρόσφορους, για την εκπλήρωση των σκοπών τους, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών από εξωτερικούς συμβούλους.

- Επιτροπή ελέγχου⁶

α) Αποτελείται από 3 τουλάχιστον μέλη. Η επιτροπή ελέγχου αποτελεί επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του, είτε ανεξάρτητη επιτροπή, η οποία αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τρίτους, είτε ανεξάρτητη επιτροπή, η οποία αποτελείται μόνο από τρίτους.

β) Το είδος της επιτροπής ελέγχου, η θητεία, ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών της αποφασίζονται από τη γενική συνέλευση ή από ισοδύναμο αυτής όργανο.

γ) Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

δ) Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου είναι στην πλειοψηφία τους ανεξάρτητα.

ε) Ο Πρόεδρος ορίζεται από τα μέλη και είναι ανεξάρτητος.

στ) Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου διαθέτουν επαρκή γνώση του τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η ελεγχόμενη οντότητα. Ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής ελέγχου, που είναι ανεξάρτητο από την ελεγχόμενη οντότητα, με επαρκή γνώση και εμπειρία στην ελεγκτική ή λογιστική, παρίσταται υποχρεωτικώς στις συνεδριάσεις της επιτροπής ελέγχου που αφορούν στην έγκριση των οικονομικών καταστάσεων.

ζ) Η επιτροπή ελέγχου καταρτίζει κανονισμό λειτουργίας που αναρτάται στην ιστοσελίδα της εταιρείας και συνεδριάζει στην έδρα της ή όπου προβλέπει το Καταστατικό της. Οι συζητήσεις και αποφάσεις της επιτροπής ελέγχου καταχωρίζονται σε πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τα παρόντα μέλη.

η) Η επιτροπή ελέγχου υποβάλλει ετήσια έκθεση πεπραγμένων προς την τακτική γενική συνέλευση. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνεται η περιγραφή της πολιτικής βιώσιμης ανάπτυξης που ακολουθεί η ελεγχόμενη οντότητα.

- Επιτροπή αποδοχών

Η επιτροπή αποδοχών:

α) διατυπώνει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την πολιτική αποδοχών που υποβάλλεται προς έγκριση στη γενική συνέλευση. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 110 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών η ψήφος των μετόχων επί της πολιτικής αποδοχών είναι δεσμευτική και η διάρκεια ισχύος της εγκεκριμένης πολιτικής αποδοχών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 4 έτη από την έγκρισή της από τη γενική συνέλευση. Οι εταιρείες υποχρεούνται να υποβάλουν την πολιτική αποδοχών προς έγκριση στη γενική συνέλευση κάθε φορά που σημειώνεται ουσιώδης μεταβολή των συνθηκών με τις οποίες καταρτίστηκε η εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών και σε κάθε περίπτωση ανά 4 έτη από την έγκρισή της.

⁶ σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4449/2017

β) διατυπώνει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τις αποδοχές των προσώπων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της πολιτικής αποδοχών, σύμφωνα με το άρθρο 110 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών, και σχετικά με τις αποδοχές των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας, ιδίως του επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου,

γ) εξετάζει τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο τελικό σχέδιο της ετήσιας έκθεσης αποδοχών, παρέχοντας τη γνώμη της προς το Διοικητικό Συμβούλιο, πριν από την υποβολή της έκθεσης στη γενική συνέλευση, σύμφωνα με το άρθρο 112 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών.

- Επιτροπή υποψηφιοτήτων

Η επιτροπή υποψηφιοτήτων εντοπίζει και προτείνει προς το Διοικητικό Συμβούλιο πρόσωπα κατάλληλα για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους Διοικητικού Συμβουλίου, βάσει διαδικασίας η οποία προβλέπεται στον κανονισμό λειτουργίας της.

Για την επιλογή των υποψηφίων η επιτροπή υποψηφιοτήτων λαμβάνει υπόψη τους παράγοντες και τα κριτήρια που καθορίζει η Εταιρεία, σύμφωνα με την πολιτική καταλληλότητας που υιοθετεί.

Γ. Σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης

Σύμφωνα με την νομοθεσία, η Εταιρεία υιοθετεί και εφαρμόζει σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος, τη φύση, το εύρος και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της. Το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

α) επαρκές και αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης,

β) επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταστολή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων,

γ) επαρκείς και αποτελεσματικούς μηχανισμούς επικοινωνίας με τους μετόχους, ώστε να διευκολύνονται η άσκηση των δικαιωμάτων τους και ο ενεργός διάλογος με αυτούς (shareholder engagement),

δ) πολιτική αποδοχών, η οποία συνεισφέρει στην επιχειρηματική στρατηγική, στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και στη βιωσιμότητα της Εταιρείας.

Κύρια αποστολή της κανονιστικής συμμόρφωσης είναι η θέσπιση και η εφαρμογή κατάλληλων και επικαιροποιημένων πολιτικών και διαδικασιών, με σκοπό να επιτυγχάνεται έγκαιρα η πλήρης και διαρκής συμμόρφωση της Εταιρείας προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και να υφίσταται ανά πάσα στιγμή πλήρης εικόνα για τον βαθμό επίτευξης του σκοπού αυτού. Κατά τη θέσπιση των σχετικών πολιτικών και διαδικασιών, αξιολογούνται η πολυπλοκότητα και η φύση των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων της ανάπτυξης και της προώθησης των νέων προϊόντων και των επιχειρηματικών πρακτικών.

- Κανονισμός λειτουργίας

Η Εταιρεία διαθέτει επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας και μεριμνά για την κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας των σημαντικών θυγατρικών της.

Ο κανονισμός λειτουργίας της Εταιρείας και κάθε τροποποίησή του εκδίδονται και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Περίληψη του κανονισμού λειτουργίας δημοσιοποιείται αμελλητί στο διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Ο κανονισμός λειτουργίας περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

α) Την οργανωτική διάρθρωση, τα αντικείμενα των μονάδων, των επιτροπών ελέγχου αποδοχών και υποψηφιοτήτων ή άλλων διαρκών επιτροπών, καθώς και τα καθήκοντα των επικεφαλής τους και τις γραμμές αναφοράς τους.

β) Την αναφορά των κύριων χαρακτηριστικών του Συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ήτοι κατ' ελάχιστον τη λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

γ) Τη διαδικασία πρόσληψης των ανώτατων διευθυντικών στελεχών και αξιολόγησης της απόδοσής τους.

δ) Τη διαδικασία συμμόρφωσης των προσώπων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα, και των προσώπων που έχουν στενούς δεσμούς με αυτά.

ε) Τη διαδικασία γνωστοποίησης τυχόν ύπαρξης σχέσεων εξάρτησης, όπως προαναφέρθηκε, των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των προσώπων που έχουν στενούς δεσμούς με αυτά τα πρόσωπα.

στ) Τη διαδικασία συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 99 ως 101 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών, σχετικά με τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη⁷.

ζ) Τις πολιτικές και διαδικασίες πρόληψης και αντιμετώπισης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

η) Τις πολιτικές και διαδικασίες συμμόρφωσης της Εταιρείας με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ρυθμίζουν την οργάνωση και λειτουργία της, καθώς και τις δραστηριότητές της.

θ) Τη διαδικασία που διαθέτει η Εταιρεία για τη διαχείριση προνομιακών πληροφοριών και την ορθή ενημέρωση του κοινού, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

ι) Την πολιτική και τη διαδικασία για τη διενέργεια περιοδικής αξιολόγησης του Συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ιδίως ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, σε ατομική και ενοποιημένη βάση, ως προς τη διαχείριση κινδύνων και ως προς την κανονιστική

⁷ Παράρτημα 1

συμμόρφωση, σύμφωνα με αναγνωρισμένα πρότυπα αξιολόγησης και του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και της εφαρμογής των διατάξεων περί εταιρικής διακυβέρνησης του παρόντος νόμου. Η εν λόγω αξιολόγηση διενεργείται από πρόσωπα που διαθέτουν αποδεδειγμένη σχετική επαγγελματική εμπειρία και δεν έχουν σχέσεις εξάρτησης.

ια) Την πολιτική εκπαίδευσης των μελών του διοικητικού συμβουλίου, των διευθυντικών στελεχών, καθώς και των λοιπών στελεχών της Εταιρείας, ιδίως όσων εμπλέκονται στον εσωτερικό έλεγχο, στη διαχείριση κινδύνων, στην κανονιστική συμμόρφωση και στα πληροφοριακά συστήματα.

ιβ) Την πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης που ακολουθεί η Εταιρεία, όπου απαιτείται.

- Οργάνωση και λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου

Η Εταιρεία διαθέτει μονάδα εσωτερικού ελέγχου, που συνιστά ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα εντός της Εταιρείας, με σκοπό την παρακολούθηση και βελτίωση των λειτουργιών και των πολιτικών της Εταιρείας αναφορικά με το Σύστημα εσωτερικού ελέγχου της.

Ο επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, έπειτα από πρόταση της επιτροπής ελέγχου, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης υπάλληλος, προσωπικά και λειτουργικά ανεξάρτητος και αντικειμενικός κατά την άσκηση των καθηκόντων του και διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και σχετική επαγγελματική εμπειρία. Υπάγεται διοικητικά στον διευθύνοντα σύμβουλο και λειτουργικά στην επιτροπή ελέγχου. Ως επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, δεν μπορεί να είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή μέλος με δικαίωμα ψήφου σε επιτροπές διαρκούς χαρακτήρα της Εταιρείας και να έχει στενούς δεσμούς με οιονδήποτε κατέχει μία από τις παραπάνω ιδιότητες στην Εταιρεία ή σε εταιρεία του Ομίλου.

Η Εταιρεία ενημερώνει την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για οποιαδήποτε μεταβολή του επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, υποβάλλοντας τα πρακτικά της σχετικής συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου, εντός προθεσμίας 20 ημερών από τη μεταβολή αυτή.

Για την άσκηση του έργου της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, ο επικεφαλής της έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε οργανωτική μονάδα της Εταιρείας και λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε στοιχείου απαιτείται για την άσκηση των καθηκόντων του.

Ο επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου υποβάλλει στην επιτροπή ελέγχου ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων και τις απαιτήσεις των απαραίτητων πόρων, καθώς και τις επιπτώσεις περιορισμού των πόρων ή του ελεγκτικού έργου της μονάδας εν γένει. Το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων καταρτίζεται με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων της Εταιρείας, αφού προηγουμένως ληφθεί υπόψη γνώμη της επιτροπής ελέγχου.

- Ο ρόλος της μονάδας εσωτερικού ελέγχου

Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου διαθέτει και εφαρμόζει εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, έπειτα από πρόταση της επιτροπής ελέγχου. Ο αριθμός των εσωτερικών ελεγκτών της μονάδας εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι ανάλογος με το μέγεθος της εταιρίας, τον αριθμό των υπαλλήλων της, τα γεωγραφικά σημεία όπου δραστηριοποιείται, τον αριθμό των λειτουργικών και των επιτελικών μονάδων και των ελεγκτέων οντοτήτων εν γένει.

Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου ιδίως:

α) Παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί:

αα) την εφαρμογή του κανονισμού λειτουργίας και το Σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ιδίως ως προς την επάρκεια και την ορθότητα της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής και μη πληροφόρησης, της διαχείρισης κινδύνων, της κανονιστικής συμμόρφωσης και του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που έχει υιοθετήσει η Εταιρεία,

αβ) τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας,

αγ) τους μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης και

αδ) την τήρηση των δεσμεύσεων που περιέχονται σε ενημερωτικά δελτία και τα επιχειρηματικά σχέδια της Εταιρείας σχετικά με τη χρήση των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από τη ρυθμιζόμενη αγορά.

β) Συντάσσει εκθέσεις προς τις ελεγχόμενες μονάδες με ευρήματα αναφορικά με την περ. α), τους κινδύνους που απορρέουν από αυτά και τις προτάσεις βελτίωσης, εάν υπάρχουν. Οι εκθέσεις της παρούσας, μετά από την ενσωμάτωση των σχετικών απόψεων από τις ελεγχόμενες μονάδες, τις συμφωνημένες δράσεις, αν υπάρχουν, ή την αποδοχή του κινδύνου της μη ανάληψης δράσης από αυτές, τους περιορισμούς στο εύρος ελέγχου της, αν υπάρχουν, τις τελικές προτάσεις εσωτερικού ελέγχου και τα αποτελέσματα της ανταπόκρισης των ελεγχόμενων μονάδων της Εταιρείας στις προτάσεις της, υποβάλλονται ανά τρίμηνο στην επιτροπή ελέγχου.

γ) Υποβάλλει κάθε 3 τουλάχιστον μήνες στην επιτροπή ελέγχου αναφορές, στις οποίες περιλαμβάνονται τα σημαντικότερα θέματα και οι προτάσεις της, σχετικά με τις τα καθήκοντα που προαναφέρθηκαν, τις οποίες η επιτροπή ελέγχου παρουσιάζει και υποβάλλει μαζί με τις παρατηρήσεις της στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου παρίσταται στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων. Ο επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου παρέχει εγγράφως οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, συνεργάζεται με αυτήν και διευκολύνει με κάθε δυνατό τρόπο το έργο της παρακολούθησης, του ελέγχου και της εποπτείας από αυτήν.

- Κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία υιοθετεί και εφαρμόζει κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, ο οποίος έχει καταρτισθεί από φορέα εγνωσμένου κύρους⁸.

Δ. Ενημέρωση των επενδυτών

- Ενημέρωση μετόχων από το Διοικητικό Συμβούλιο για τα υποψήφια μέλη του

Για την εκλογή των μελών του, το Διοικητικό Συμβούλιο αναρτά στον διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας 20 το αργότερο ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, στο πλαίσιο της σχετικής εισήγησής του, ενημέρωση ως προς το κάθε υποψήφιο μέλος, σχετικά με τα εξής:

- α) Την αιτιολόγηση της πρότασης του υποψηφίου μέλους.
- β) Το αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου μέλους, το οποίο περιλαμβάνει ιδίως πληροφορίες σχετικά με την παρούσα ή προηγούμενη δραστηριότητά του, καθώς και τη συμμετοχή του σε θέσεις διευθυντικών στελεχών άλλων εταιρειών ή συμμετοχή του σε άλλα διοικητικά συμβούλια και επιτροπές Διοικητικών Συμβουλίων νομικών προσώπων.
- γ) Τη διαπίστωση των κριτηρίων καταλληλότητας των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την πολιτική καταλληλότητας της Εταιρείας, και, εφόσον ο υποψήφιος προτείνεται για εκλογή ως ανεξάρτητο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, την πλήρωση των προϋποθέσεων περί ανεξαρτησίας όπως προαναφέρθηκε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μεριμνά, ώστε το καταστατικό της Εταιρείας, κωδικοποιημένο στην ισχύουσα κάθε φορά μορφή του, να βρίσκεται αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται:

- στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης⁹
- να συμπεριλαμβάνει αναφορά στην πολιτική καταλληλότητας, στα πεπραγμένα των επιτροπών που προαναφέρθηκαν, στα αναλυτικά βιογραφικά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας, σε πληροφορίες για τη συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του και στις συνεδριάσεις των επιτροπών και σε πληροφορίες για τον αριθμό μετοχών που κατέχει κάθε μέλος Διοικητικού Συμβουλίου και κάθε κύριο διευθυντικό στέλεχος στην Εταιρεία.

- Μονάδα εξυπηρέτησης μετόχων

Η Εταιρεία διαθέτει μονάδα εξυπηρέτησης μετόχων, η οποία έχει την ευθύνη για την άμεση, ακριβή και ισότιμη πληροφόρηση των μετόχων, καθώς και την υποστήριξή

⁸ Παράρτημα 1

⁹ Παράρτημα 1

τους, όσον αφορά την άσκηση των δικαιωμάτων τους, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και το καταστατικό της Εταιρείας.

Η μονάδα εξυπηρέτησης μετόχων μεριμνά για τα εξής:

α) τη διανομή μερισμάτων και δωρεάν μετοχών, τις πράξεις έκδοσης νέων μετοχών με καταβολή μετρητών, την ανταλλαγή μετοχών, τη χρονική περίοδο άσκησης των σχετικών δικαιωμάτων προτίμησης ή τις μεταβολές στα αρχικά χρονικά περιθώρια, όπως η επέκταση του χρόνου άσκησης των δικαιωμάτων,

β) την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις τακτικές ή έκτακτες γενικές συνελεύσεις και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτές,

γ) την απόκτηση ιδίων μετοχών και τη διάθεση και ακύρωσή τους, καθώς και τα προγράμματα διάθεσης μετοχών ή δωρεάν διάθεσης μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στο προσωπικό της Εταιρείας,

δ) την επικοινωνία και την ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών με τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και τους διαμεσολαβητές, στο πλαίσιο ταυτοποίησης των μετόχων,

ε) την ευρύτερη επικοινωνία με τους μετόχους,

στ) την ενημέρωση των μετόχων, τηρουμένων των προβλέψεων για την ίση μεταχείριση όλων των κατόχων μετοχών που βρίσκονται στην ίδια θέση (άρθρου 17 Ν 3556/2007), για την παροχή διευκολύνσεων και πληροφοριών από εκδότες κινητών αξιών,

ζ) την παρακολούθηση της άσκησης των μετοχικών δικαιωμάτων, ιδίως όσον αφορά τα ποσοστά συμμετοχής των μετόχων, και της άσκησης του δικαιώματος ψήφου στις γενικές συνελεύσεις.

- Μονάδα εταιρικών ανακοινώσεων

Η Εταιρεία διαθέτει μονάδα εταιρικών ανακοινώσεων, η οποία προβαίνει στις απαραίτητες ανακοινώσεις που αφορούν ρυθμιζόμενες πληροφορίες, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (Ν 3556/2007), καθώς και εταιρικά γεγονότα σύμφωνα με νομοθεσία των ανωνύμων εταιρειών (Ν 4548/2018), με σκοπό την ενημέρωση των μετόχων ή δικαιούχων άλλων κινητών αξιών της Εταιρείας. Η μονάδα εταιρικών ανακοινώσεων έχει την αρμοδιότητα για τη συμμόρφωση της Εταιρείας με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, όσον αφορά τη δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών, και στις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις. Η μονάδα εξυπηρέτησης μετόχων και η μονάδα εταιρικών ανακοινώσεων μπορούν να λειτουργούν ως μια ενιαία μονάδα.

- Πιστοποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας και της διαδικασίας παραγωγής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία οφείλει να επιβεβαιώνει στην Έκθεση Ελέγχου ότι η Εταιρεία διαθέτει επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας με το προβλεπόμενο περιεχόμενο.

- Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών ή έκδοση ομολογιακού δανείου – Αλλαγές στη χρήση αντληθέντων κεφαλαίων

Σε περίπτωση που γενική συνέλευση των μετόχων ή το διοικητικό συμβούλιο έχει ως θέμα την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου Εταιρείας με καταβολή μετρητών ή έκδοση ομολογιακού δανείου με δημόσια προσφορά και δημοσίευση ενημερωτικού δελτίου, το Διοικητικό της Συμβούλιο υποβάλλει στη γενική συνέλευση έκθεση, στην οποία αναφέρονται οι γενικές κατευθύνσεις του επενδυτικού σχεδίου που θα χρηματοδοτηθεί από τα κεφάλαια της αύξησης, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του, καθώς και απολογισμό της χρήσης των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από προηγούμενες αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, εφόσον έχει παρέλθει από την ολοκλήρωση κάθε αύξησης χρόνος μικρότερος των 3 ετών. Στη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνεται το περιεχόμενο της έκθεσης.

Αποκλίσεις στη χρήση των αντληθέντων κεφαλαίων σε σχέση με αυτή που προβλέπεται στο ενημερωτικό δελτίο και στις σχετικές αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου, ποσοστού μεγαλύτερου του 20% του συνόλου των κεφαλαίων που αντλήθηκαν, υλοποιούνται μόνο με προηγούμενες αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, με πλειοψηφία 3/4 των μελών του και έγκριση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται για τον σκοπό αυτόν με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Σε κάθε περίπτωση, οι παραπάνω αποκλίσεις δεν μπορούν να αποφασισθούν πριν από την παρέλευση εξαμήνου από την ολοκλήρωση της άντλησης των κεφαλαίων, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή απρόβλεπτων γεγονότων που αιτιολογούνται δεόντως στη γενική συνέλευση.

-Διάθεση περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας

Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων Εταιρείας με μία ή περισσότερες συναλλαγές περιουσιακών της στοιχείων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα εντός 2 ετών και η αξία των οποίων αντιπροσωπεύει άνω του 51% της συνολικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία δηλαδή να παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/2 του καταβεβλημένου κεφαλαίου και σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας στην επαναληπτική συνεδρίαση όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου (παρ. 3 και 4 άρθρου 130 Ν 4548/2018).

- Κυρώσεις

Η νομοθεσία οι καθορίζει αυστηρές κυρώσεις¹⁰ υπό την εποπτική αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

2.2 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Με την αριθ. 1/891/30.9.2020¹¹ απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε οδηγία με θέμα «Εξειδικεύσεις άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020».

Πλαίσιο

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καθόρισε το χρόνο, τη διαδικασία, την περιοδικότητα και κάθε ειδικότερο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) καθώς και τα χαρακτηριστικά που αφορούν στα πρόσωπα που τη διενεργούν.

Μάλιστα προκειμένου να εφαρμοστεί η αξιολόγηση του ΣΕΕ, ο Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας πρέπει κατ' ελάχιστο να περιέχει:

α) Την πολιτική αξιολόγησης του ΣΕΕ η οποία περιλαμβάνει γενικές αρχές ως προς το αντικείμενο και την περιοδικότητα του ελέγχου, το εύρος αξιολόγησης, τις τυχόν σημαντικές θυγατρικές που θα περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση, την ανάθεση και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

β) Την διαδικασία αξιολόγησης του ΣΕΕ η οποία περιλαμβάνει τα επιμέρους στάδια επιλογής των υποψήφιων που θα διενεργήσουν την αξιολόγηση, από το αρμόδιο όργανο που μπορεί να είναι η Επιτροπή Ελέγχου, την διαδικασία πρότασης, επιλογής και έγκρισης της ανάθεσης της αξιολόγησης από το αρμόδιο όργανο καθώς και το αρμόδιο πρόσωπο/όργανο παρακολούθησης και τήρησης του συμφωνηθέντος έργου.

Διαδικασία Αξιολόγησης

α. Γενικές Κατευθύνσεις

Η αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ πραγματοποιείται με βάση τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές με στόχο να διασφαλίζονται τα σχετικά με το ΣΕΕ οριζόμενα. Ως προς τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αναφέρει ενδεικτικά:

- τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (International Federation of Accountants: International Standards on Auditing),

¹⁰ Παράρτημα 1

¹¹ Όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της με την αριθ. 2/917/17.6.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, με την οποία η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε οδηγία με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1/891/30.09.2020 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (ΦΕΚ_Β_4556-2020) αναφορικά με τις εξειδικεύσεις του άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020».

- το Πλαίσιο των Διεθνών Επαγγελματικών Προτύπων για τον Εσωτερικό έλεγχο (Institute of Internal Auditors: The International Professional Practices Framework) και
- το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής COSO (COSO: Internal Control Integrated Framework).

Σε περίπτωση Ομίλου, ιδίως όταν πρόκειται για εισηγμένη μητρική Εταιρεία συμμετοχών, πριν την έναρξη του έργου, πρέπει να προσδιορίζονται σύμφωνα με την πολιτική της Εταιρείας οι σημαντικές θυγατρικές που θα συμπεριληφθούν στο εύρος της αξιολόγησης.

Το εύρος του έργου αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εισηγμένης μητρικής Εταιρείας σύμφωνα με την καταγεγραμμένη πολιτική της.

β. Αντικείμενα Αξιολόγησης

Σύμφωνα με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τα αντικείμενα της αξιολόγησης κατηγοριοποιούνται σε πέντε κατηγορίες που αποτελούν στην ουσία και τα πέντε στοιχεία που στο σύνολό τους παρέχουν το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής COSO (COSO: Internal Control Integrated Framework) αναλυόμενα ως ακολούθως:

Πηγή Εικόνας: Five Components of the COSO Framework You Need to Know, Posted by Protiviti KnowledgeLeader

1. Περιβάλλον Ελέγχου (Control Environment)

Το Περιβάλλον Ελέγχου αποτελείται από το σύνολο των δομών, των πολιτικών και των διαδικασιών που παρέχουν τη βάση για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ καθώς παρέχει το πλαίσιο και τη δομή για την επίτευξη των θεμελιωδών αντικειμενικών σκοπών του ΣΕΕ.

Το Περιβάλλον Ελέγχου είναι ουσιαστικά το άθροισμα πολλών επιμέρους στοιχείων που καθορίζουν τη συνολική οργάνωση και τον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας της Εταιρείας. Η επισκόπηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

□ **Ακεραιότητα, Ηθικές Αξίες & Συμπεριφορά Διοίκησης:** Εξετάζεται κατά πόσο έχει αναπτυχθεί ένα σαφές πλαίσιο ακεραιότητας & ηθικών αξιών που διέπει τη λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, και κατά πόσο υφίστανται διαδικασίες παρακολούθησης για την πιστή τήρησή τους, ώστε οποιεσδήποτε αποκλίσεις να εντοπίζονται εγκαίρως και να διορθώνονται καταλλήλως.

□ **Οργανωτική Δομή:** Εξετάζεται κατά πόσο η οργανωτική δομή της Εταιρείας παρέχει το πλαίσιο για το σχεδιασμό, την εκτέλεση, τον έλεγχο και την εποπτεία των εταιρικών εργασιών μέσω οργανογράμματος για όλες τις επιχειρησιακές μονάδες και τις λειτουργικές δραστηριότητες της σύμφωνα με το οποίο οριοθετούνται οι βασικές περιοχές ευθύνης εντός της Εταιρείας και θεμελιώνονται οι κατάλληλες γραμμές αναφοράς, ανάλογα με το μέγεθος της Εταιρείας και τη φύση των εργασιών της.

□ **Διοικητικό Συμβούλιο:** Εξετάζεται η δομή, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του ιδίως ως προς τα θέματα α) τη σχέση με την εκτελεστική διοίκηση β) των αρμοδιοτήτων εποπτείας της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και γ) της σύνθεσης του ΔΣ (π.χ. μέγεθος, καταλληλότητα και ποικιλομορφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κ.α.).

□ **Εταιρική Ευθύνη:** Εξετάζεται η λειτουργία της ανώτατης εκτελεστικής διοίκησης και ο τρόπος με τον οποίο εγκαθιστά, με την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου, τις κατάλληλες δομές, γραμμές αναφοράς, περιοχές ευθύνης και αρμοδιότητας προς την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

□ **Ανθρώπινο Δυναμικό:** Εξετάζονται ενδεικτικά οι πρακτικές πρόσληψης, αμοιβών, εκπαίδευσης και αξιολόγησης της απόδοσης του προσωπικού έτσι ώστε να καταδεικνύεται η αφοσίωση της Διοίκησης στις αρχές της ακεραιότητας, των ηθικών αξιών και της γνωστικής επάρκειας του προσωπικού).

2. Διαχείριση Κινδύνων (Risk Management)

Συμπεριλαμβάνει, την επισκόπηση της διαδικασίας αναγνώρισης και αξιολόγησης των κινδύνων (risk assessment), τις διαδικασίες διαχείρισης και απόκρισης της Εταιρείας σε αυτούς (risk response) και τις διαδικασίες παρακολούθησης της εξέλιξης των κινδύνων (risk monitoring).

Ειδικότερα, επισκοπείται:

□ ο ρόλος και η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (εφόσον υφίσταται) ή άλλου Οργάνου της Εταιρείας με αντίστοιχες αρμοδιότητες.

το έργο και οι αρμοδιότητες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, εφόσον υφίσταται και σε αντίθετη περίπτωση, της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες.

Η ύπαρξη κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και εργαλείων (όπως για παράδειγμα η τήρηση αρχείων κινδύνου – “risk registers”) προσδιορισμού, ανάλυσης, ελέγχου, διαχείρισης και παρακολούθησης κάθε μορφής κινδύνου που ενέχει η λειτουργία της Εταιρείας.

3. Ελεγκτικοί Μηχανισμοί και Δικλείδες Ασφαλείας (Control Activities)

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση των μηχανισμών ελέγχου των κρίσιμων δικλείδων ασφαλείας, με έμφαση στις δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με θέματα:

- σύγκρουσης συμφερόντων,
- διαχωρισμό καθηκόντων και
- τη διακυβέρνηση και ασφάλεια των Πληροφοριακών Συστημάτων.

4. Σύστημα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (Information and Communication)

Αφορά την επισκόπηση:

- της διαδικασίας ανάπτυξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ελεγκτικών μηχανισμών (π.χ. Εποπτικών, Ρυθμιστικών και Κανονιστικών Αρχών, Ορκωτών ελεγκτών κ.λπ.)
- της διαδικασίας ανάπτυξης μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης¹²
- των διαδικασιών κρίσιμης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας της Εταιρείας.

Η Εταιρεία πρέπει να διαθέτει, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, κατάλληλα κανάλια εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας, όπως επικοινωνίας με τα μέλη του ΔΣ, τους μετόχους και τους επενδυτές, επικοινωνίας με τις υφιστάμενες Επιτροπές της Εταιρείας, καταγγελίας πληροφοριών (whistleblowing), επικοινωνίας με τις Εποπτικές Αρχές κ.α.

5. Παρακολούθηση του ΣΕΕ (Monitoring)

Αφορά την επισκόπηση δομών και μηχανισμών της Εταιρείας που έχουν επιφορτισθεί με την διαρκή αξιολόγηση στοιχείων του ΣΕΕ και την αναφορά ευρημάτων προς διόρθωση ή βελτίωση.

Ειδικότερα, επισκοπούνται η λειτουργία των ακόλουθων δομών και μηχανισμών:

▪ Επιτροπή Ελέγχου

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση από τον Αξιολογητή, της διαδικασίας παρακολούθησης από την Επιτροπή Ελέγχου της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ.

¹² Παράρτημα 1

▪ **Μονάδα εσωτερικού ελέγχου**

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση από τον Αξιολογητή, των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με την οργάνωση και λειτουργία της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου και τη συμμόρφωση με τις διατάξεις της νομοθεσίας και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο ήτοι πολιτικές, διαδικασίες, πρακτικές και ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις και ιδίως:

- Την ύπαρξη και εφαρμογή εγκεκριμένου από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου.
- Την ενσωμάτωση της λειτουργίας της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρείας, την οργανωτική της ανεξαρτησία και την επάρκεια στελέχωσης.
- Την επισκόπηση εργαλείων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται από τη Μονάδα εσωτερικού Ελέγχου.
- Την επισκόπηση συνδυασμού γνώσεων και δεξιοτήτων του απασχολούμενου προσωπικού στη Μονάδα εσωτερικού ελέγχου.
- Την επισκόπηση, δειγματοληπτικά, των εκθέσεων ελέγχου της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της ως προς την έγκαιρη υποβολή τους καθώς και την καταλληλότητα και πληρότητα κατά τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία.
- Την αποτελεσματική λειτουργία των προβλεπόμενων, από το κανονιστικό πλαίσιο και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, εποπτικών οργάνων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

▪ **Κανονιστική Συμμόρφωση**

Συνίσταται στην επισκόπηση από τον Αξιολογητή, της διαδικασίας παρακολούθησης της συμμόρφωσης με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και τους εσωτερικούς κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας. Στο ανωτέρω πλαίσιο εντάσσονται και οι διατάξεις περί εταιρικής διακυβέρνησης της νομοθεσίας.

Ειδικότερα, επισκοπείται:

- η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, εφόσον υφίσταται και σε αντίθετη περίπτωση, της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες, ως προς την ανεξαρτησία της, τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις απαιτούμενες πηγές πληροφόρησης, την έγκαιρη και έγκυρη επικοινωνία των ευρημάτων της και την εκπαίδευση και ενημέρωσή της για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής υιοθέτησης και απαρέγκλιτης εφαρμογής των αλλαγών που συντελούνται στο κανονιστικό πλαίσιο.
- η επάρκεια των διαδικασιών σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου προβλέπεται.

- η επάρκεια στελέχωσης με προσωπικό που διαθέτει επαρκείς γνώσεις και εμπειρία, για την διεκπεραίωση των εν λόγω αρμοδιοτήτων.
- η ύπαρξη γραμμής αναφοράς της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, εφόσον υφίσταται και σε αντίθετη περίπτωση, της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες¹³.

γ. Έκθεση αξιολόγησης και αποδέκτες

Ο Αξιολογητής του ΣΕΕ με το πέρας της αξιολόγησής του υποβάλει Έκθεση αποτελεσμάτων αξιολόγησης, η οποία συμπεριλαμβάνει:

- Σύνοψη των παρατηρήσεων: η σύνοψη περιλαμβάνει το συμπέρασμα του Αξιολογητή, ανάλογα με τα Πρότυπα αξιολόγησης που επικαλείται, αναφορικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Επίσης περιλαμβάνει τα σημαντικότερα ευρήματα της αξιολόγησης, τους κινδύνους και τις συνέπειες που απορρέουν από αυτά καθώς και την απόκριση της Διοίκησης της Εταιρείας σε αυτά, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών σχεδίων δράσης με σαφή και ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα.
- Αναλυτική έκθεση των παρατηρήσεων: η αναλυτική έκθεση περιλαμβάνει το σύνολο των ευρημάτων της αξιολόγησης με τις σχετικές αναλύσεις.
- Χρόνο σύνταξης της έκθεσης
- Ημερομηνία αναφοράς της αξιολόγησης
- Περίοδος που καλύπτει η Έκθεση αξιολόγησης, η οποία εκκινεί από την επόμενη ημέρα της ημερομηνίας αναφοράς της προηγούμενης αξιολόγησης.

Ως αποδέκτες της Έκθεσης αξιολόγησης ορίζονται οι εντολείς της αξιολόγησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, και πάντως:

- η Επιτροπή Ελέγχου και
- το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας

Η Εταιρεία υποβάλλει αμελλητί στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και πάντως εντός τριών μηνών από την ημερομηνία αναφοράς της Έκθεσης αξιολόγησης, τη σύνοψη της Έκθεσης και, εφόσον απαιτηθεί, το σύνολο αυτής.

Η ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνει σχετική αναφορά για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης, την απόκριση της διοίκησης των εταιρειών, καθώς και τα σχέδια δράσης των εταιρειών με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα¹⁴.

¹³ Αντικαταστάθηκε με την 2/917/17.6.2021 απόφαση η φράση «η ύπαρξη εγκεκριμένου από την Επιτροπή Ελέγχου, ετήσιου, σχεδίου δράσης και η παρακολούθηση εφαρμογής του.

¹⁴ Αντικαταστάθηκε με την 2/917/17.6.2021 απόφαση η φράση «Η ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνει σχετική αναφορά για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης.»

Χαρακτηριστικά προσώπων που διενεργούν την αξιολόγηση

Ο Αξιολογητής είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων. Ο Αξιολογητής πρέπει να έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Θέματα ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας

Κατά την επιλογή του Αξιολογητή του ΣΕΕ λαμβάνονται υπόψη θέματα ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας. Ο Αξιολογητής και τα μέλη της ομάδας έργου αξιολόγησης πρέπει να έχει ανεξαρτησία και να μην έχει σχέσεις εξάρτησης¹⁵, καθώς και να έχει αντικειμενικότητα κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Όταν η αξιολόγηση διενεργείται από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο σχέσης εργασίας ή συνεργασίας με νομικό πρόσωπο, η σχέση εξάρτησης αφορά το ίδιο το φυσικό πρόσωπο και όχι κατ' ανάγκη το νομικό πρόσωπο με το οποίο διατηρεί σχέση εργασίας ή συνεργασίας¹⁶.

Ως αντικειμενικότητα ορίζεται ως η αμερόληπτη στάση και νοοτροπία, η οποία επιτρέπει στον Αξιολογητή να εκτελεί το έργο του όπως πιστεύει ο ίδιος και να μη δέχεται συμβιβασμούς ως προς την ποιότητά του. Η αντικειμενικότητα απαιτεί να μην επηρεάζεται η κρίση του Αξιολογητή από τρίτους ή από γεγονότα.

Στο πλαίσιο της διασφάλισης της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας, η αξιολόγηση του ΣΕΕ δεν δύναται να πραγματοποιείται από τον ίδιο Αξιολογητή για 3η συνεχόμενη αξιολόγηση.

Αποδεδειγμένη σχετική επαγγελματική εμπειρία και κατάρτιση

Κατά την επιλογή του Αξιολογητή του ΣΕΕ λαμβάνονται υπόψη θέματα που σχετίζονται με τις γνώσεις και την επαγγελματική του εμπειρία. Ειδικότερα, ο επικεφαλής της ομάδας έργου της αξιολόγησης του ΣΕΕ και σε κάθε περίπτωση ο υπογράφων την αξιολόγηση, πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες επαγγελματικές πιστοποιήσεις (ανάλογα με τα επαγγελματικά πρότυπα που επικαλείται) καθώς και αποδεδειγμένη σχετική εμπειρία (όπως για παράδειγμα σε έργα αξιολόγησης ΣΕΕ και δομών εταιρικής διακυβέρνησης).

Ο Αξιολογητής λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε κατά τη διενέργεια του έργου τα πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν διαθέτουν κατάλληλες γνώσεις και πείρα ως προς τα καθήκοντα που τους ανατίθενται και ότι χρησιμοποιεί κατάλληλα συστήματα διασφάλισης ποιότητας, επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους και διαδικασίες, προκειμένου να εξασφαλίζει τη συνέχεια, την κανονικότητα και την ποιότητα της εκτέλεσης των εργασιών.

¹⁵ Παράρτημα 1

¹⁶ Προστέθηκε με την 2/917/17.6.2021 απόφαση

Χρόνος - Περιοδικότητα

Η αξιολόγηση του ΣΕΕ διενεργείται είτε περιοδικά είτε κατά περίπτωση.

Ως περιοδικότητα προσδιορίζεται η χρονική περίοδος που μεσολαβεί μεταξύ δύο διαδοχικών αξιολογήσεων και η οποία προσδιορίζεται στα τρία έτη με αφετηρία την ημερομηνία αναφοράς της τελευταίας αξιολόγησης.

Ως χρόνος προσδιορίζεται η χρονική στιγμή κατά την οποία απαιτείται να διενεργηθεί είτε η περιοδική αξιολόγηση είτε η κατά περίπτωση αξιολόγηση. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με απόφασής της, δύναται να απαιτήσει την κατά περίπτωση διενέργεια αξιολόγησης του ΣΕΕ της Εταιρείας, εφόσον δεν έχει προηγηθεί ανάλογη αξιολόγηση κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες.

Σε κάθε περίπτωση, η αξιολόγηση του ΣΕΕ αποτελεί μέρος της συνολικής αξιολόγησης του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4706/2020 σύμφωνα με το οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει και επιβλέπει την υλοποίηση του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης των διατάξεων 1 έως 24 , παρακολουθεί και αξιολογεί περιοδικά ανά τρία τουλάχιστον οικονομικά έτη την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητά του, προβαίνοντας στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση ελλείψεων.

Χρόνος πρώτης εφαρμογής¹⁷

Η πρώτη αξιολόγηση του ΣΕΕ ολοκληρώθηκε την 31η Μαρτίου 2023 με ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2022 και περίοδο αναφοράς από την έναρξη ισχύος του άρθρου 14 του ν. 4706/2020, δηλαδή από 17 Ιουλίου 2021.

2.3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αναφορικά με τα πρόσωπα που διενεργούν την αξιολόγηση του ΣΕΕ η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς όπως προαναφέρθηκε ορίζει τόσο τα χαρακτηριστικά τους όσο και το πλαίσιο το οποίο βασίζεται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές με στόχο να διασφαλίζονται τα σχετικά με το ΣΕΕ. Σε σχέση με το θέμα αυτό η Γενική Γραμματεία Εμπορείου Γενική Διεύθυνση Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή Διεύθυνση Εταιρειών Τμήμα Θεσμικών Ρυθμίσεων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξέδωσε την αριθ. πρωτ. 3752/24.04.2023 επιστολή της προς το Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την οποία αναφέρει ότι οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές είναι αρμόδιοι να εκφέρουν γνώμη επί του ελεγκτικού πεδίου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών εκθέσεων.

Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) με την αριθ. 40/28.11.2022 ανακοίνωση της και σε συνέχεια της αριθ. 227/10.11.2022 απόφασης του διοικητικού

¹⁷ Αντικαταστάθηκε με την 2/917/17.6.2021 απόφαση η φράση «Η πρώτη αξιολόγηση του ΣΕΕ πρέπει να έχει ολοκληρωθεί, κατά τα προβλεπόμενα στην παρούσα απόφαση, έως την 31η Μαρτίου 2022 με ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2021 και περίοδο αναφοράς από την έναρξη ισχύος του άρθρου 14 του ν. 4706/2020»

συμβουλίου της ενέκρινε το ελεγκτικό πλαίσιο διενέργειας αξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ.

Το εν λόγω ελεγκτικό πλαίσιο περιλαμβάνει τις διαδικασίες διασφάλισης που διενεργούνται από τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές, με σκοπό την αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου των ανωνύμων εταιρειών με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. ι της παρ. 3 και της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4706/2020 και την Απόφαση 1/891/30.09.2020 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως ισχύει. Η ανεξάρτητη αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ διενεργείται σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης («ΔΠΕΔ») 3000 «Έργα Διασφάλισης πέραν του Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης».

Στο Παράρτημα 3 αναλύεται το ελεγκτικό πλαίσιο όπως αυτό καθορίστηκε από την ΕΛΤΕ με τη μορφή διαδικασιών διασφάλισης («Πρόγραμμα») όπως διενεργούνται από τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές («ΟΕΛ»).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση περιεχομένου. Πιο συγκεκριμένα, αναζητήθηκαν οι ετήσιες Δηλώσεις Εταιρικής Διακυβέρνησης που οι εταιρείες δημοσίευσαν το 2023 μέσα στις οποίες υποχρεώθηκαν να περιλαμβάνουν σχετική αναφορά για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΣΕΕ, την απόκριση της διοίκησης των εταιρειών, καθώς και τα σχέδια δράσης των με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα και διερευνήθηκε το περιεχόμενο τους.

3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Η ως άνω ανάλυση περιλαμβάνει τρεις φάσεις:

1η Φάση Προετοιμασία : Στον ιστότοπο του Χρηματιστηρίου Αθηνών αναζητήθηκε η λίστα διαπραγματεύσιμων αξιών (μετοχές) στην Γενική Κατηγορία (Κύρια Αγορά) και στην Ειδική Κατηγορία Επιτήρησης. Εν συνεχεία για κάθε μετοχή αναζητήθηκε η ετήσια οικονομική έκθεση που δημοσιεύθηκε το 2023 για την περίοδο αναφοράς 31.12.2022 στην οποία περιλαμβάνεται η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης και αντίστοιχα η σχετική αναφορά/γνωστοποίηση για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΣΕΕ, την απόκριση της διοίκησης των εταιρειών, καθώς και τα σχέδια δράσης των με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα για την πρώτη περίοδο αξιολόγησης του ΣΕΕ 17.07.2021-31.12.2022. Με τον τρόπο αυτό στην πρώτη φάση πραγματοποιήθηκε η συλλογή όλων των σχετικών αναφορών και επιχειρήθηκε να κατανοηθεί το περιεχόμενο τους.

2η Φάση Οργάνωση: Με την ολοκλήρωση της 1η φάσης και αφού κατανοήθηκε το περιεχόμενο των αναφορών κωδικοποιήθηκαν τα αποτελέσματα κάθε Έκθεσης Αξιολόγησης του ΣΕΕ, της απόκρισης κάθε διοίκησης καθώς και εκάστοτε σχέδια δράσης των με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα για την πρώτη περίοδο αξιολόγησης.

3η Φάση Αναφορά των αποτελεσμάτων: Εν συνεχεία στη 3η φάση απεικονίζονται τα αποτελέσματα.

3.2 ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Από τη λίστα διαπραγματεύσιμων αξιών (μετοχές)¹⁸ στην Γενική Κατηγορία (Κύρια Αγορά) και στην Ειδική Κατηγορία Επιτήρησης προέκυψαν συνολικά 143 προϊόντα της Αγοράς Αξιών ή δεδομένα προς αξιολόγηση για την παρούσα μελέτη.

3.2.1 Εξαιρέσεις από το αρχικό δείγμα:

Από το αρχικό δείγμα 143 δεδομένων εξαιρέθηκαν συνολικά 24 δεδομένα αναλυόμενα ως ακολούθως:

Τράπεζες	7
Διπλές καταχωρήσεις δεδομένων	2
Αλλοδαποί τίτλοι	7
Εισαγωγή στο χρηματιστήριο μετά την 31.03.2023	3

¹ Ημερομηνία έκδοσης 08.02.2024

Σε αναστολή	5
Σύνολο εξαιρέσεων	24

Α. Τράπεζες (7 δεδομένα)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε.
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε.
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
EUROBANK ERGASIAS ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS Α.Ε.

Οι τράπεζες υπάγονται σε αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την απαίτηση της Πράξης Διοικητή της ΤτΕ 2577/9.3.2006 και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

Β. Διπλές καταχωρήσεις δεδομένων (2 δεδομένα)

Τα κάτωθι προϊόντα της Αγοράς Αξιών ή δεδομένα ήταν διπλοκαταχωρημένα στη λίστα διαπραγματεύσιμων αξιών (μετοχές)

Ν. ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Α.Ε.
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ-ΕΥΛΕΜΠΟΡΙΑ Α.Τ.Ε.Ν.Ε.

Γ. Αλλοδαποί τίτλοι (7 δεδομένα)

Αλλοδαποί τίτλοι που δεν υπάγονται στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

AUSTRIACARD HOLDINGS AG
CENERGY HOLDINGS S.A.
VIOHALCO SA/NV
COCA-COLA HBC AG
MERMEREN KOMBINAT A.D. PRILEP
ΑΛΟΥΜΥΛ Α.Ε.
TITAN CEMENT INTERNATIONAL S.A.

Δ. Εισαγωγή στο χρηματιστήριο μετά την 31.03.2023 (3 δεδομένα)

Τα κάτωθι προϊόντα της Αγοράς Αξιών ή δεδομένα εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο μετά την 31.03.2023 και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.
ORILINA PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π.
TRADE ESTATES ΑΕΕΑΠ

Ε. Σε αναστολή (5 δεδομένα)

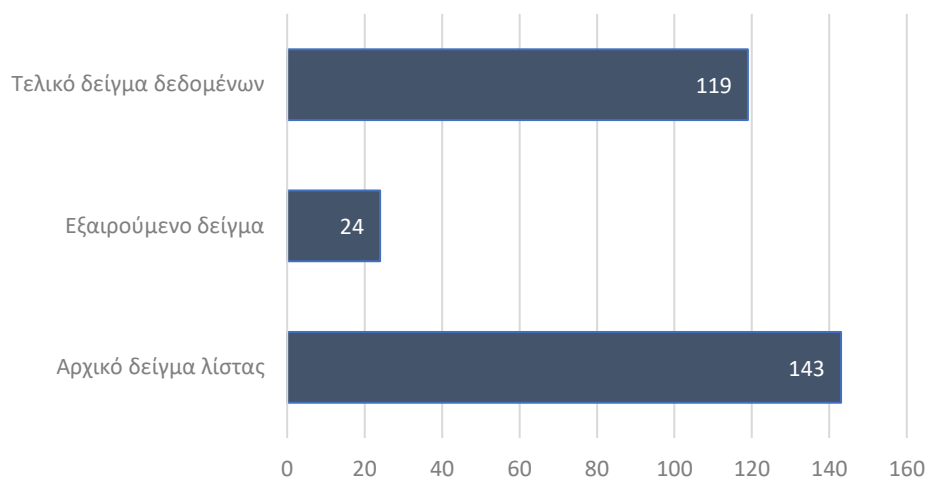
Τα κάτωθι προϊόντα της Αγοράς Αξιών ή δεδομένα βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής διαπραγμάτευσης και είτε δεν έχουν δημοσιεύσει ετήσια οικονομική έκθεση με ημερομηνία 31.12.2022 είτε είχαν αδυναμία να προσλάβουν αξιολογητή και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ Α.Ε.
ΔΟΥΡΟΣ Α.Ε.
ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.
ΛΙΒΑΝΗΣ ΑΕ
Μ.Λ.Σ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε.

3.2.2 Τελικό δείγμα δεδομένων:

Μετά τις εξαιρέσεις 24 δεδομένων, το τελικό δείγμα των δεδομένων ανέρχεται σε 119 σύμφωνα με το Γράφημα 1 που ακολουθεί.

Γράφημα 1: Τελικό δείγμα δεδομένων

Το τελικό δείγμα δεδομένων αναλύεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί:

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
BRIQ PROPERTIES A.E.E.A.Π.	Ακίνητη Περιουσία	A.E.E.A.Π. Επαγγελματικών Χώρων
INTERCONTINENTAL INTERNATIONAL A.E.E.A.Π.	Ακίνητη Περιουσία	Διαφοροποιημένες A.E.E.A.Π.
ΜΠΛΕ ΚΕΔΡΟΣ ΑΕΕΑΠ	Ακίνητη Περιουσία	Διαφοροποιημένες A.E.E.A.Π.
PREMIA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΗ	Ακίνητη Περιουσία	Διαφοροποιημένες A.E.E.A.Π.
ΠΡΟΝΤΕΑ A.E.E.A.Π.	Ακίνητη Περιουσία	Διαφοροποιημένες A.E.E.A.Π.
TRASTOR A.E.E. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	Ακίνητη Περιουσία	Διαφοροποιημένες A.E.E.A.Π.
DIMAND A.E.	Ακίνητη Περιουσία	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας
REDS A.E. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ακίνητη Περιουσία	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας
ΚΕΚΡΟΥ Α.Ε.	Ακίνητη Περιουσία	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας
LAMDA DEVELOPMENT A.E.	Ακίνητη Περιουσία	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας
ALPHA REAL ESTATE SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ακίνητη Περιουσία	Υπηρεσίες Ακίνητης Περιουσίας
ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α.	Ασφάλειες	Ασφάλειες Ιδιοκτησίας & Ζημιών
ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.Β.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Εμπορικά Οχήματα & Ανταλλακτικά
UNIBIOS A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Μηχανήματα Βιομηχανικού Εξοπλισμού
FRIGOGLASS A.B.E.E.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Μηχανήματα Βιομηχανικού Εξοπλισμού
ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΒΕΕ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Πλαστικά
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Πλαστικά
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Πλαστικά
ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Προμηθευτές Βιομηχανίας
ΓΕΝ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Προμηθευτές Βιομηχανίας
ΕΛΤΟΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΕΒΕ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Προμηθευτές Βιομηχανίας
ΙΝΤΕΡΤΕΚ Α.Ε. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΕΧΝ/ΤΙΕΣ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Προμηθευτές Βιομηχανίας

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων (συνέχεια)

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
ΒΙΣ Α.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υλικά Συσκευασίας
Ε. ΠΑΙΡΗΣ Α.Β.Ε.Ε ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υλικά Συσκευασίας
FLEXORACK Α.Ε.Β.Ε.Π.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υλικά Συσκευασίας
ΧΑΙΔΕΜΕΝΟΣ Α.Ε.Β.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Μαζικής Εκτύπωσης
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Μεταφορών
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Μεταφορών
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. ΣΥΜΒ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝ/ΓΙΑΣ	Βιομηχανικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υποστηρικτικές Υπηρεσίες προς
JUMBO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Εμπόριο	Διαφοροποιημένοι Έμποροι
FOURLIS Α.Ε ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Εμπόριο	Διαφοροποιημένοι Έμποροι
ΛΑΝΑΚΑΜ Α.Ε.	Εμπόριο	Εμπόριο Ενδυμάτων
N. ΒΑΡΒΕΡΗΣ-MODA BAGNO Α.Ε.	Εμπόριο	Εμπόριο Προϊόντων Οικιακής Βελτίωσης
A.S. ΕΜΠΟΡΙΚΗ-BIOM. ΕΤΑΙΡΙΑ Η/Υ & ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ Α.Ε.	Εμπόριο	Εξειδικευμένο Λιανικό Εμπόριο
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΔΙΤΡΟΧΩΝ ΚΑΙ	Εμπόριο	Εξειδικευμένο Λιανικό Εμπόριο
ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ	Εμπόριο	Εξειδικευμένο Λιανικό Εμπόριο
ΕΛΙΝΟΙΑ Α.Ε	Ενέργεια	Δωλίστηρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών
HELLENIQ ENERGY Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών	Ενέργεια	Δωλίστηρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΕ	Ενέργεια	Δωλίστηρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών
ΡΕΒΟΪΛ Α.Ε.Ε.Π	Ενέργεια	Δωλίστηρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών
ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΒΕΕΑ - ΔΡΟΜΕΑΣ	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Έπιπλα
SATO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Έπιπλα
CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Ηλεκτρονική Ψυχαγωγία
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Ε.	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Κατασκευή Κατοικιών

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων (συνέχεια)

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
ΥALCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Α.Ε.	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Οικιακές Συσκευές
ΕΛΒΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Ρούχα και Αξεσουάρ
ΑΦΟΙ Ι.& Β. ΛΑΔΕΝΗΣ Α.Ε."ΜΙΝΕΡΒΑ" Β. ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Ρούχα και Αξεσουάρ
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	Καταναλωτικά Προϊόντα & Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Ενοικίασης και Χρηματοδοτικής
ΑΚΡΙΤΑΣ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Άλλα Οικοδομικά Υλικά
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Άλλα Οικοδομικά Υλικά
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Άλλα Οικοδομικά Υλικά
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ-ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ Α.Τ.Ε.Ν.Ε. Ανώνυμος Τεχνική	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευαστές Στέγασης & Επικαλύψεων
ΑΒΑΞ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΒΙΟΤΕΡ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ,	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΕΚΤΕΡ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΙΝΤΡΑΚΑΤ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
Ι. ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - Ι. ΛΑΠΠΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ Α.Τ.Ε.	Κατασκευές & Υλικά Κατασκευών	Κατασκευές
ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	Μέσα Ενημέρωσης	Εκδόσεις
ΑΥΕ Α.Ε.	Μέσα Ενημέρωσης	Ψυχαγωγία
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	Προσωπική Φροντίδα, Φάρμακα & Παντοπωλεία	Είδη Προσωπικής Φροντίδας
ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Προσωπική Φροντίδα, Φάρμακα & Παντοπωλεία	Είδη Προσωπικής Φροντίδας
ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Διαφοροποιημένα Υλικά

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων (συνέχεια)

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
ΕΡΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Κλωστοϋφαντουργικά Προϊόντα
ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ ΚΛΩΣ/ΡΓΙΑ Α.Ε.Β.Ε.	Πρώτες Ύλες	Κλωστοϋφαντουργικά Προϊόντα
ΕΛ. Δ. ΜΟΥΖΑΚΗΣ Α.Ε.Β.Ε.Μ. & Ε.	Πρώτες Ύλες	Κλωστοϋφαντουργικά Προϊόντα
ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	Πρώτες Ύλες	Κλωστοϋφαντουργικά Προϊόντα
ΦΙΕΡΑΤΕΞ ΑΦΟΙ ΑΝΕΖΟΥΛΑΚΗ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Κλωστοϋφαντουργικά Προϊόντα
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΑΛΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΝΑΣΟ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.	Πρώτες Ύλες	Μεταλλουργία
ΕΛΑΣΤΡΟΝ Α.Ε.Β.Ε. - ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Πρώτες Ύλες	Μεταλλουργία
ΑΦΟΙ Χ. ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Α.Ε.Β.Ε.	Πρώτες Ύλες	Σίδηρος & Χάλυβας
Ν. ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Σίδηρος & Χάλυβας
ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Σίδηρος & Χάλυβας
ΣΙΔΑΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ	Πρώτες Ύλες	Σίδηρος & Χάλυβας
ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ Α.Ε.	Πρώτες Ύλες	Σίδηρος & Χάλυβας
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.	Ταξίδια και Αναψυχή	Αεροπορικές Εταιρείες
ΛΑΜΨΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	Ταξίδια και Αναψυχή	Ξενοδοχεία & Πανσιόν
ΑΤΤΙΚΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ταξίδια και Αναψυχή	Ταξίδια & Τουρισμός
ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Μ.Κ.Ν. Α.Ε.	Ταξίδια και Αναψυχή	Ταξίδια & Τουρισμός
ΙΝΤΡΑΛΟΤ Α.Ε.	Ταξίδια και Αναψυχή	Τυχερά Παιχνίδια
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.	Ταξίδια και Αναψυχή	Τυχερά Παιχνίδια
ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ Α.Ε.	Τεχνολογία	Λογισμικό
ΕΡΣΙΛΟΝ ΝΕΤ Α.Ε.	Τεχνολογία	Λογισμικό
ΙΛΥΔΑ ΑΕ	Τεχνολογία	Λογισμικό

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων (συνέχεια)

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
Logismos ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	Τεχνολογία	Λογισμικό
IDEAL HOLDINGS Α.Ε.	Τεχνολογία	Υλικό Υπολογιστών
CPI Α.Ε ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	Τεχνολογία	Υλικό Υπολογιστών
INTRAKOM Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Τεχνολογία	Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
QUALITY AND RELIABILITY Α.Β.Ε.Ε.	Τεχνολογία	Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Τεχνολογία	Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
PROFILE Α.Ε.Β.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Τεχνολογία	Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
SPACE HELLAS Α.Ε.	Τηλεπικοινωνίες	Εξοπλισμός Τηλεπικοινωνιών
OTE Α.Ε.	Τηλεπικοινωνίες	Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών
ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Απόσταξη & Οινοπαραγωγή
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΣΠΥΡΟΥ Α.Ε.Β.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Γεωργεία, Αλιεία, Εκτροφή και Φυτείες
ΚΑΙΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Καπνός
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Τρόφιμα
ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Τρόφιμα
ΚΡΙ-ΚΡΙ ΑΕ	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Τρόφιμα
LOULIS FOOD INGREDIENTS Α.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Τρόφιμα
ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ Κ. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	Τρόφιμα, Ποτά & Καπνοβιομηχανίες	Τρόφιμα
MEDICON ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Υγεία	Ιατρικός Εξοπλισμός
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.	Υγεία	Υπηρεσίες Υγείας
LAVIPHARM Α.Ε.	Υγεία	Φαρμακευτικά Προϊόντα
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Εναλλακτική Ηλεκτρική Ενέργεια
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ Α.Ε.	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Πολλαπλών Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας

Πίνακας 1 – Τελικό δείγμα δεδομένων (συνέχεια)

Όνομασία εταιρείας	Κλάδος	Υποκλάδος
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Συμβατική Ηλεκτρική Ενέργεια
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΕ	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Συμβατική Ηλεκτρική Ενέργεια
ΕΤ. ΥΔΡΕΥΣΗΣ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣ/ΚΗΣ Α.Ε.	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Ύδρευση
Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.	Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	Ύδρευση
MIG ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	Διαφοροποιημένες Χρηματοοικονομικές
CNL CAPITAL Ε.Κ.Ε.Σ. - Δ.Ο.Ε.Ε.	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	Διαχείριση Κεφαλαίων & Θεματοφύλακες
ALPHA TRUST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	Διαχείριση Κεφαλαίων & Θεματοφύλακες
ALPHA TRUST - ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.Ε.Χ.	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	Επενδυτικές Εταιρείες κλειστού τύπου
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	Επενδυτικές Υπηρεσίες

3.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Πίνακας 2 – Επιλογή αξιολογητή

ΤΥΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ	ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ	ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ
Ελεγκτική Εταιρεία	90	5	95
Εσωτερικός Ελεγκτής	19	5	24
	109	10	119

Πίνακας 3 – Γνώμη αξιολογητή

ΓΝΩΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ	ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ	ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ
Μη ουσιώδη αδυναμία	92	1	93
Ευρήματα	17	9	26
	109	10	119

Πίνακας 4 – Ομαδοποίηση Ευρημάτων

Ομαδοποίηση Ευρημάτων	Εταιρείες
Ουσιώδεις αδυναμίες	14
Αποκλίσεις από τις βέλτιστες πρακτικές	8
Μη ουσιώδη ευρήματα	4
	26

Πίνακας 5 – Ουσιώδεις αδυναμίες

Εύρημα	Ενέργειες
Ανεπαρκές πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων έχει ήδη ξεκινήσει τις συναντήσεις με τα Διευθυντικά στελέχη προκειμένου να αναγνωριστούν και να αξιολογηθούν οι κίνδυνοι. Μέχρι και το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2023 θα πραγματοποιηθεί σχετική ενημέρωση του Δ.Σ.
Ανεπαρκής παρακολούθηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου	Ο εσωτερικός ελεγκτής έχει ήδη ξεκινήσει να εφαρμόζει την μεθοδολογία που ορίζεται από το εγχειρίδιο εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και από τα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου, με την κατάρτιση του πλάνου ελέγχων βάσει αξιολόγησης κινδύνων και τη διενέργεια των ελέγχων σύμφωνα με την προβλεπόμενη μεθοδολογία.
Έλλειψη απαραίτητων διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας σε όλο το εύρος λειτουργίας και κυρίως στην αποτελεσματική λειτουργία των τριών κρίσιμων λειτουργιών.	Προτίθεται να προχωρήσει σε άμεσες ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση
Μη κατάρτιση στρατηγικού πλάνου και προϋπολογισμού	Επίλυση εντός της χρήσης 2024
Μη λειτουργία της μονάδας διαχείρισης κινδύνων	Επίλυση εντός της χρήσης 2024
Μη πραγματοποίηση ελέγχου τρωτότητας και ευπάθειας στα πληροφοριακά συστήματα	Επίλυση εντός της χρήσης 2024
Μη ανάπτυξη επίσημου σχεδίου συνέχισης εργασιών και ανάκαμψης από καταστροφή	Επίλυση εντός της χρήσης 2024
Μη ανάπτυξη απαραίτητων διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας που να εστιάζουν σε ένα αποδοτικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, οπότε χρήζει άμεσης βελτίωσης.	
Αδυναμία δικλίδων ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων	Επίλυση εντός εξαμήνου
Αδυναμία ως προς την καταγραφή και την αναγνώριση των εξαρτήσεων των επιχειρηματικών διαδικασιών καθώς και των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου	Επίλυση εντός εξαμήνου
Αδυναμία λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων	Επίλυση εντός εξαμήνου
Αδυναμία ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων	Επίλυση εντός εξαμήνου
Αδυναμία διαχείρισης προσβάσεων πληροφοριακών συστημάτων (3rd parties included)	Επίλυση εντός εξαμήνου
Αδυναμία στο πλαίσιο διαχείρισης των αλλαγών στους υπολογιστικούς πόρους	Επίλυση εντός εξαμήνου

Πίνακας 5 – Ουσιώδεις αδυναμίες (συνέχεια)

Εύρημα	Ενέργειες
Αδυναμία για την καταγραφή διαδικασίας κλεισίματος περιόδου και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων (FSCP)	Επίλυση εντός εξαμήνου
Μη εφαρμογή συγκεκριμένης μεθοδολογίας για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις Κανονιστικές απαιτήσεις.	Η Εταιρεία με την από 12/6/2023 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου έχει υιοθετήσει Πολιτική Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Έτσι η Διοίκηση της Εταιρείας έχει προβεί σε ενέργειες για την αντιμετώπιση του ανωτέρω ευρήματος αλλά και των ευρημάτων που δεν συνιστούν ουσιώδεις αδυναμίες έχοντας ορίσει σχετικό χρονοδιάγραμμα για την τακτοποίησή τους
Δυσλειτουργία της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων	η Εταιρεία υπό τη νέα της Διοίκηση, ήδη από τα τέλη του έτους 2022 αναγνώρισε τη σημασία της εύρυθμης λειτουργίας των δύο αυτών μονάδων της και προχώρησε (α)σε κωδικοποίηση του κανονιστικού πλαισίου δράσης της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (β)στην αναδιάρθρωση της εν λόγω Μονάδας, (γ)στην εκπόνηση δομημένου πλάνου ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2023 και (δ) στην αναδιάρθρωση της εν λόγω Μονάδας
Δυσλειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	η Εταιρεία υπό τη νέα της Διοίκηση, ήδη από τα τέλη του έτους 2022 αναγνώρισε τη σημασία της εύρυθμης λειτουργίας των δύο αυτών μονάδων της και προχώρησε (α)σε κωδικοποίηση του κανονιστικού πλαισίου δράσης της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (β)στην αναδιάρθρωση της εν λόγω Μονάδας, (γ)στην εκπόνηση δομημένου πλάνου ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2023 και (δ) στην αναδιάρθρωση της εν λόγω Μονάδας
Μη αναλυτική γνωστοποίηση	Μη αναλυτική γνωστοποίηση
3 ευρήματα αφορούν το Περιβάλλον Ελέγχου, 1 την Διαχείριση Κινδύνων, 1 την Παρακολούθηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και 2 τους Ελεγκτικούς Μηχανισμούς και Δικλείδες.	Στοχεύοντας στη θεραπεία 2 ευρημάτων που αφορούν το Περιβάλλον Ελέγχου, 1 που αφορά την Διαχείριση Κινδύνων, 1 που αφορά την Παρακολούθηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου μέχρι 30 Απριλίου 2023 και των υπολοίπων τριών μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2023, η Εταιρεία συνεργάζεται με εξειδικευμένο εξωτερικό σύμβουλο.

Πίνακας 5 – Ουσιώδεις αδυναμίες (συνέχεια)

Εύρημα	Ενέργειες
Κενά ως προς την κάλυψη των κινδύνων στους τομείς της Διαχείρισης Κινδύνων, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.	η Διοίκηση προτίθεται εντός της τρέχουσας χρήσεως 2023 να διαθέσει τους αναγκαίους και επαρκείς πόρους και να προβεί στην ανάπτυξη των κατάλληλων πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας την κάλυψη των κενών και την μείωση των κινδύνων στους τομείς της Διαχείρισης Κινδύνων, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.
Διαχείριση Κινδύνων (Risk Management) , καθώς η εταιρία δε διαθέτει ανεξάρτητη μονάδα διαχείρισης κινδύνων και το έργο αυτό έχει ανατεθεί στον Υπεύθυνο Παραγωγής. Επίσης δεν υπάρχει κάποια απολογιστική έκθεση με τους εντοπισμένους κινδύνους και την αντιμετώπισή τους. Ακολούθως η Μονάδα αυτή δε διαθέτει τους κατάλληλους ανθρώπινους πόρους με τις επαρκείς γνώσεις και αρμοδιότητες για την αποτελεσματική λειτουργία της.	Η Διοίκηση της εταιρίας αποδέχθηκε την ανεπάρκειά της ως προς αυτό το εύρημα και προτίθεται να προχωρήσει σε ενοποίηση της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων με τη Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, αξιολογώντας ταυτόχρονα την επάρκεια προσόντων και πόρων. Σε περίπτωση που κριθεί ότι κάποια από αυτές τις παραμέτρους είναι ανεπαρκής θα προχωρήσει στην ενίσχυση της ενιαίας μονάδας με εξειδικευμένο σύμβουλο.
Δικλείδες Ασφαλείας Πληροφορικής Διαπιστώσαμε τα ακόλουθα: .	Η καταγραφή αναλυτικών, γραπτών και εγκεκριμένων διαδικασιών που να ενσωματώνουν τα βήματα, τους εμπλεκόμενους ρόλους, τα τυποποιημένα έντυπα, τις αναφορές, για τις Δικλείδες Ασφάλειας Πληροφορικής, αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι 31.12.2023
1) Η επικοινωνία προς την διοίκηση από το τμήμα ΙΤ, διεξάγεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και είναι λεπτομερής. Σημειώνεται δε, ότι η ενημέρωση σχετικά με την διεξαγωγή αξιολογήσεων κινδύνων (risk assessment) χρειάζεται να περιέχει μια πληρέστερη εικόνα των εξαρτήσεων των αγαθών (information assets), όπως αυτά έχουν ήδη αναγνωριστεί, με τις επιχειρησιακές διαδικασίες (business processes)	
2) Το μητρώο γενικών δικλίδων ασφαλείας βρίσκεται σε πρώιμη μορφή περιέχοντας δε όλα τα απαιτούμενα πεδία.	

Πίνακας 5 – Ουσιώδεις αδυναμίες (συνέχεια)

Εύρημα	Ενέργειες
3) Εκτός από τα συστήματα firewalls και δικτύων, δεν υπάρχει μια διαδικασία / δομημένη μεθοδολογία για την διαχείριση των logs και τη μετάβαση (managing integration) σε ένα κεντροποιημένο σύστημα για την παρακολούθηση των συστημάτων (π.χ. SIEM).	
4) Εντοπίστηκε η έλλειψη ενός εναλλακτικού disaster recovery site.	
5) Οι διαδικασίες για την κατηγοριοποίηση, καταγραφή και διαχείριση των δεδομένων και Πληροφοριών εφαρμόζονται χωρίς την ύπαρξη ενός μηχανισμού προστασίας διαρροής πληροφοριών. Περιγραφή κινδύνων και συνεπειών που απορρέουν: Λόγω της μεγάλης σημασίας που έχει η υιοθέτηση των κατάλληλων δικλίδων ασφαλείας, ως αποτέλεσμα η έλλειψη πολιτικών / διαδικασιών και ο περιορισμένος έλεγχος χρηστών και γεγονότων μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο απάτης και κακόβουλων ενεργειών στα πληροφοριακά συστήματα της εταιρείας.	
Δεν υφίσταται control matrix. Μη σαφής διαχωρισμός ρόλων στην σχετική διαδικασία και μη εντοπισμός τυχόν λαθών από τα αρμόδια επίπεδα έγκρισης. Διαβάθμιση κινδύνου: Χαμηλού	Η δημιουργία control matrix, αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι 31.12.2023. Η εταιρεία ήδη έχει εκπονήσει μελέτη προκειμένου να αναβαθμίσει τα συστήματα ασφαλείας της

Πίνακας 5 – Ουσιώδεις αδυναμίες (συνέχεια)

Εύρημα	Ενέργειες
<p>Μη επαρκής εκπροσώπηση ανά φύλο στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς το ποσοστό των γυναικών μελών του Δ.Σ. υπολείπεται του 25% του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (2 από τα 13 μέλη Δ.Σ. είναι γυναίκες) σε απόκλιση από τη σχετική απαίτηση του νόμου για επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο. Για το θέμα αυτό, το οποίο συνιστά κατά τον Αξιολογητή σημαντική απόκλιση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και επισημαίνει αυξημένο κίνδυνο επιβολής κυρώσεων από την Εποπτική Αρχή</p>	<p>η Εταιρεία με την από 22.3.2023 επιστολή της ενημέρωσε την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τις συνέπειες που απορρέουν από την υπ' αριθ. 7/2023 απόφαση του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του Συμβουλίου της Επικρατείας και δεσμεύτηκε για την επίλυση του θέματος της επαρκούς γυναικείας εκπροσώπησης στο ΔΣ της ΕΥΔΑΠ κατά την αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας προς συμμόρφωση με την διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1β του Ν. 4706/2020</p>
<p>Συστάσεις για την διαδικασία της μη αυτοματοποιημένης περιοδικής αντιπαραβολής πελατών και δυνητικών πελατών της Εταιρείας, με λίστες διεθνών κυρώσεων και δυσμενών δημοσιευμάτων στο πλαίσιο της πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η εν λόγω διαδικασία πραγματοποιείται χειροκίνητα μόνο για νέους πελάτες και σε μη τακτική βάση. Η προαναφερθείσα αδυναμία ενέχει την ενδεχόμενη έκθεση της Εταιρείας σε κινδύνους κανονιστικής συμμόρφωσης</p>	<p>η Διοίκηση της Εταιρείας έχει λάβει για την διαχείριση των παραπάνω κινδύνων και την διευθέτηση του ευρήματος από το τελευταίο τρίμηνο του 2022 περιλαμβάνουν τη διενέργεια επαφών των αρμόδιων στελεχών της Εταιρείας με δυνητικούς παρόχους εξειδικευμένων συστημάτων για την αυτοματοποιημένη εκτέλεση των απαραίτητων διαδικασιών που προβλέπει το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, ενώ η μελέτη γίνεται σταδιακά για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό των σχετικών λύσεων.</p>

Πίνακας 6 – Αποκλίσεις από τις βέλτιστες πρακτικές

Εύρημα	Ενέργειες	Εταιρείες
Μη αναλυτική γνωστοποίηση	Μη αναλυτική γνωστοποίηση	4
Έλλειψη απαραίτητων διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας σε σημαντικές θυγατρικές	Εύλογο χρονικό διάστημα απόκρισης στα ευρήματα	1
Αδυναμίες σε σχέση με το κανονιστικό πλαίσιο	Συμφωνία με εξωτερικό συνεργάτη για θέματα διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης με σκοπό ένα αποδοτικό και αποτελεσματικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου	1
Μη αναλυτική γνωστοποίηση	η Διοίκηση προτίθεται εντός της τρέχουσας χρήσεως 2023 να διαθέσει τους αναγκαίους και επαρκείς πόρους και να προβεί στην ανάπτυξη των κατάλληλων πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας για την κάλυψη των κενών και την μείωση των κινδύνων.	1
Κενά ως προς την κάλυψη των κινδύνων στους τομείς της Διαχείρισης Κινδύνων, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.	Πρόθεση της Διοίκησης εντός της τρέχουσας χρήσεως 2023 να διαθέσει τους αναγκαίους και επαρκείς πόρους και να προβεί στην ανάπτυξη των κατάλληλων πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας την κάλυψη των κενών και την μείωση των κινδύνων στους τομείς της Διαχείρισης Κινδύνων, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.	1

Πίνακας 7 – Μη ουσιώδη ευρήματα

Εύρημα	Ενέργειες	Εταιρείες
Μη αναλυτική γνωστοποίηση	Μη αναλυτική γνωστοποίηση	2
Μνεία στην υπάρχουσα οργανωτική δομή και αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων	Άμεση ενημέρωση και επικαιροποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας	1
Χρήση εξειδικευμένου software για τον έγκαιρο και έγκυρο εντοπισμό και αντιμετώπιση των επιχειρησιακών κινδύνων.	Άμεσες ενέργειες ενίσχυσης για την ασφάλεια πληροφοριών προς ενίσχυση διαδικασιών πρόληψης απώλειας δεδομένων και δικλείδες ασφαλείας.	1
Δεν έχουν υποβληθεί από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ) στην Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1β και 1γ του Ν.4706/2020, το σύνολο των τριμηνιαίων αναφορών, στις οποίες έπρεπε να περιλαμβάνονται τα σημαντικότερα ευρήματα και οι προτάσεις της, τις οποίες η ΕΕ πρέπει να λαμβάνει υπόψη προκειμένου να παρουσιάζει και να υποβάλλει μαζί με τις παρατηρήσεις της στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), ώστε να ληφθούν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Περαιτέρω, δεν έχει πραγματοποιηθεί για το 2022 τουλάχιστον ετήσια αναφορά για την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από την ΜΕΕ.	Μη αναλυτική γνωστοποίηση	1
Η ΕΕ δεδομένου ότι για τη χρήση 2022 δεν είχε στη διάθεσή της το σύνολο των αποτελεσμάτων των τριμηνιαίων ελέγχων και των αναφορών της ΜΕΕ, δεν έχει σαφή εικόνα σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ αλλά και περαιτέρω για την διασφάλιση της ποιότητας της κανονιστικής συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας	Θεωρούμε ότι η ΕΕ έχει λάβει την απαραίτητη πληροφόρηση μέσω συναντήσεων των ορκωτών ελεγκτών για τη χρήση 2022. Παράλληλα θα εφαρμόσει τα όσα ορίζει η νομοθεσία αναφορικά με τη σύνταξη των τριμηνιαίων αναφορών για τη χρήση 2023	1

Πίνακας 7 – Μη ουσιώδη ευρήματα (συνέχεια)

Εύρημα	Ενέργειες	Εταιρείες
Δεν τέθηκαν υπόψη μας στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η αρμόδια μονάδα για την εφαρμογή της Πολιτικής Σύγκρουσης Συμφερόντων (ΠΣΣ) παρακολουθεί επαρκώς την τήρησή της και υποβάλλει σχετικές αναφορές στην ΕΕ και το ΔΣ	Θεωρούμε ότι δεν συνέτρεξε σχετική περίπτωση κατά τη χρήση 2022 και για αυτό δεν συντάχθηκαν οι προβλεπόμενες εκθέσεις. Η Εταιρεία θα υποβάλει τακτικά εκθέσεις το 2023.	1
Παρότι η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ) έχει καταρτίσει Μητρώο Κινδύνων (Risk Register), δεν προκύπτει ότι ΜΕΕ κατά την κατάρτιση της μεθοδολογίας της, την οποία εφάρμοσε στην υπό εξέταση περίοδο, έλαβε υπόψη το ανωτέρω μητρώο.	Λόγω αλλαγών του υπευθύνου της ΜΕΕ κατά τη χρήση 2022, δεν ήταν εφικτό να ακολουθηθεί η μεθοδολογία.	1
Δεν υφίσταται για το 2022 πλάνο δράσης κανονιστικής συμμόρφωσης. Η συγκεκριμένη αδυναμία αποτελεί και παρέκκλιση επί των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.4706/2020.	Δεν υπάρχει πλάνο δράσης, λόγω μη πολυπλοκότητας του πλαισίου λειτουργίας της Εταιρείας. Αναμένεται να καταρτιστεί πλάνο δράσης για τη χρήση 2023	1
Μη εφαρμογή επαρκών ρυθμίσεων ασφάλειας για τη χρήση των κωδικών πρόσβασης	Έχει ξεκινήσει ήδη και θα ολοκληρωθεί εντός του 2023 η πολιτική για τις ρυθμίσεις ασφάλειας για τους κωδικούς πρόσβασης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές κωδικών πρόσβασης σε ότι αφορά τα Πληροφοριακά Συστήματα Solution II ERP	1
Ελλιπές πλαίσιο επίσημης διαδικασίας για τη διαχείριση αλλαγών στα συστήματα - Μη ύπαρξη διακριτών περιβαλλόντων για την ανάπτυξη, τη διεξαγωγή δοκιμών και την παραγωγική λειτουργία των συστημάτων της Εταιρείας	Υπό δημιουργία πολιτικής η οποία θα κάνει χρήση της διαδικασίας διαχείρισης αλλαγών μέχρι το τέλος του 2023	1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ

Η πρώτη πληροφορία που αντλήθηκε μέσα από την ανάλυση των δεδομένων έχει να κάνει με την επιλογή ανεξάρτητου αξιολογητή.

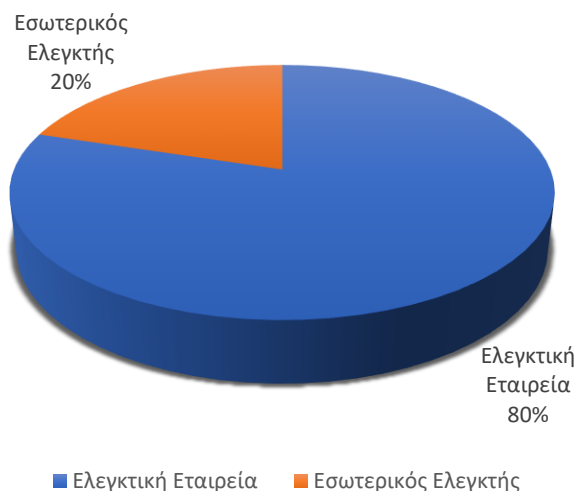
Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είχε θέσει ως υποχρέωση οι Εταιρείες στην Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης τους να περιλαμβάνουν τα στοιχεία του αξιολογητή. Παράλληλα, όπως έχει προαναφερθεί, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είχε θέσει και τα προαπαιτούμενα χαρακτηριστικά των προσώπων που διενεργούν την αξιολόγηση τα οποία συνοψίζονται ως ακολούθως:

- ο αξιολογητής είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων,
- ο αξιολογητής και τα μέλη της ομάδας έργου αξιολόγησης πρέπει να έχει ανεξαρτησία και να μην έχει σχέσεις εξάρτησης καθώς και να έχει αντικειμενικότητα κατά την άσκηση των καθηκόντων του,
- ο επικεφαλής της ομάδας έργου της αξιολόγησης του ΣΕΕ και σε κάθε περίπτωση ο υπογράφων την αξιολόγηση, πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες επαγγελματικές πιστοποιήσεις καθώς και αποδεδειγμένη σχετική εμπειρία,
- ο αξιολογητής λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε κατά τη διενέργεια του έργου τα πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν διαθέτουν κατάλληλες γνώσεις και πείρα ως προς τα καθήκοντα που τους ανατίθενται και ότι χρησιμοποιεί κατάλληλα συστήματα διασφάλισης ποιότητας, επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους και διαδικασίες, προκειμένου να εξασφαλίζει τη συνέχεια, την κανονικότητα και την ποιότητα της εκτέλεσης των εργασιών.

Από την ανάλυση των δεδομένων και με βάση τον Πίνακα 2 της παρούσας προκύπτει ότι 95, ήτοι 80%, εισηγμένες εταιρείες επέλεξαν για ανεξάρτητο αξιολογητή Ελεγκτική Εταιρεία και 24, ήτοι 20%, επέλεξαν Εσωτερικό Ελεγκτή.

Στο Γράφημα 2 που ακολουθεί συνοψίζεται το σχετικό συμπέρασμα.

Γράφημα 2 Επιλογή Αξιολογητή

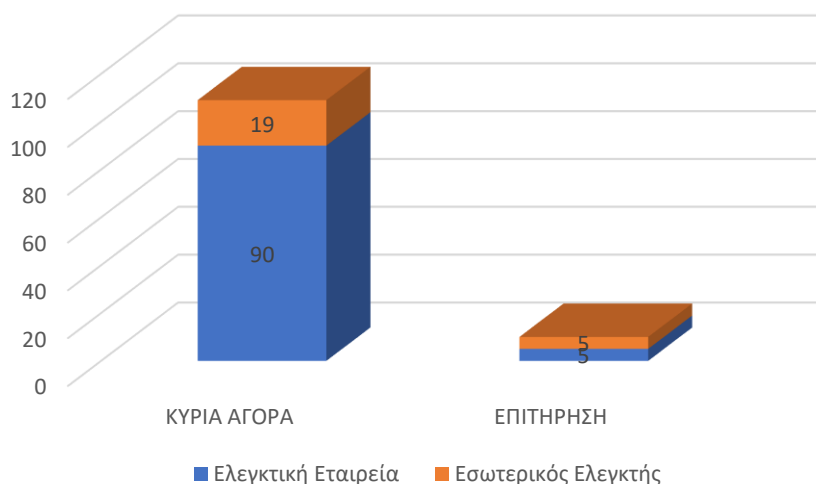

Αντίστοιχα με βάση τον ίδιο πίνακα 2:

- Ελεγκτική Εταιρεία επέλεξαν 90 εταιρείες της Κύριας Αγοράς και 5 εταιρείες της Ειδικής Κατηγορίας Επιτήρησης.
- Εσωτερικό Ελεγκτή επέλεξαν 19 εταιρείες της Κύριας Αγοράς και 5 εταιρείες της Ειδικής Κατηγορίας Επιτήρησης.

Στο Γράφημα 3 που ακολουθεί συνοψίζεται το σχετικό συμπέρασμα.

Γράφημα 3 Συσχετισμός αξιολογητή με είδος αγοράς

4.2 ΓΝΩΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ

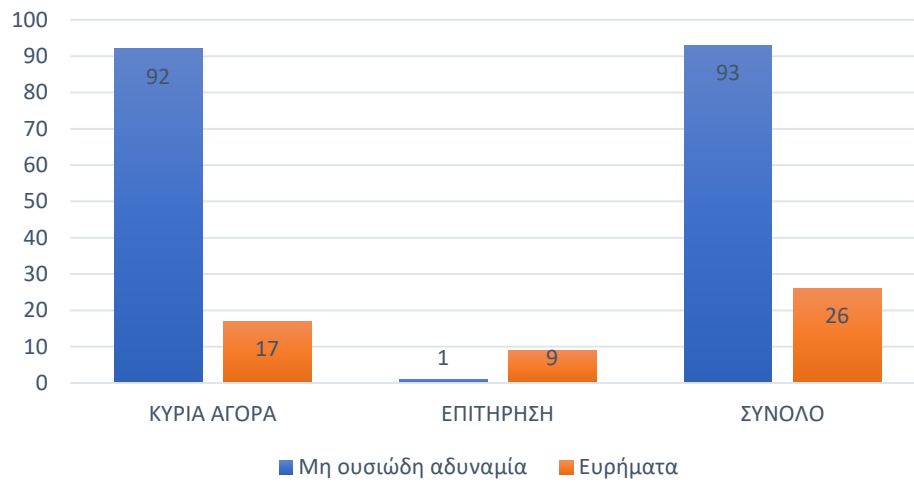
Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είχε θέσει ως υποχρέωση οι Εταιρείες στην Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης τους να περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης.

Από την ανάλυση των δεδομένων και με βάση τον Πίνακα 3 της παρούσας προκύπτουν τα εξής:

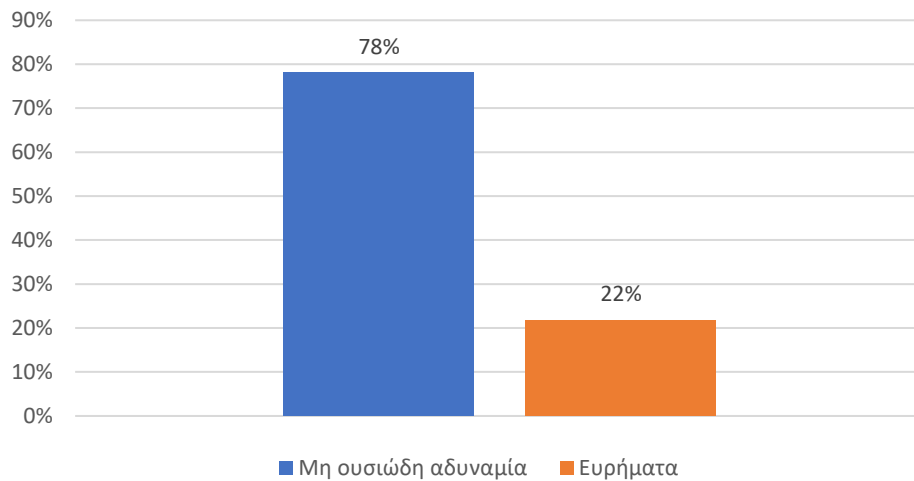
- 93, ήτοι 78%, εισηγμένες εταιρείες έλαβαν Έκθεση Αξιολόγησης της Επάρκειας και Αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου τους με «Συμπέρασμα με μη ουσιώδεις αδυναμίες», εκ των οποίων 92 ανήκουν στην κατηγορία της Κύριας Αγοράς και 1 στην Ειδική Κατηγορία Επιτήρησης.
- 26, ήτοι 22% παρουσίασαν ευρήματα, εκ των οποίων 17 ανήκουν στην κατηγορία της Κύριας Αγοράς και 9 στην Ειδική Κατηγορία Επιτήρησης .

Στα Γραφήματα 4 και 5 που ακολουθούν συνοψίζεται το σχετικό συμπέρασμα.

Γράφημα 4 Γνώμη Αξιολογητή

Γράφημα 5 Γνώμη Αξιολογητή %

4.3 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

4.3.1 ΕΙΔΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Οι 93 εισηγμένες εταιρείες που δήλωσαν ότι έλαβαν Έκθεση Αξιολόγησης της Επάρκειας και Αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου τους με «Συμπέρασμα με μη ουσιώδεις αδυναμίες» στην Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης τους συμπεριέλαβαν συνοπτική αναφορά με το ακόλουθο παρεμφερές περιεχόμενο:

«Η Έκθεση Αξιολόγησης που συντάχθηκε και απεστάλη στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, δεν διαπιστώθηκε ουσιώδης αδυναμία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρίας, σύμφωνα με τον Κανονιστικό Πλαίσιο»

4.3.2 ΕΙΔΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Δεδομένου ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υποχρέωσε τις εταιρείες να προβούν σε σύντομη αναφορά στα σημαντικά ευρήματα που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Αξιολόγησης της Επάρκειας και Αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου τους, οι 26 εισηγμένες εταιρείες που δήλωσαν ότι έλαβαν Έκθεση Αξιολόγησης της Επάρκειας και Αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου τους με Ευρήματα προχώρησαν σε σχετικές δηλώσεις στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Αντίστοιχα αναφορικά με τις υποχρεώσεις που έθεσε η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς οι Εταιρείες που γνωστοποίησαν ευρήματα όφειλαν να δηλώσουν:

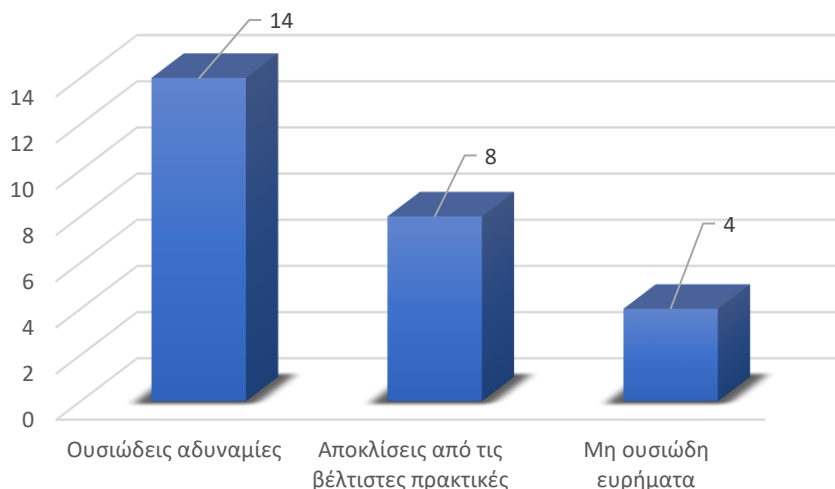
- Την απόκριση για τα ευρήματα, συμπεριλαμβανομένης μίας σύντομης αναφοράς στα σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση τους και των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων.
- Σύντομη αναφορά απολογιστικά στις τυχόν ενέργειες που προέβη η Εταιρεία μέσα στο έτος αναφοράς για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ευρημάτων, με βάση και το προαναφερόμενο σχέδιο δράσης.

Με βάση την ανάλυση των δηλώσεων τους και την ομαδοποίηση των δηλωθέντων ευρημάτων σύμφωνα με τον Πίνακα 4 της παρούσας εργασίας προέκυψαν τα εξής:

- 14 Εταιρείες εμφάνισαν «Ουσιώδεις αδυναμίες»
- 8 Εταιρείες εμφάνισαν «Αποκλίσεις από τις βέλτιστες πρακτικές»
- 4 Εταιρείες εμφάνισαν «Μη ουσιώδη ευρήματα».

Στο Γράφημα 6 που ακολουθεί συνοψίζεται το σχετικό συμπέρασμα.

Γράφημα 6 Ομαδοποίηση ευρημάτων

4.3.2.1 ΜΗ ΟΥΣΙΩΔΗ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Σε ότι αφορά τα εντοπισμένα και αναφερόμενα στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης εκάστης από τις 4 εταιρείες και με βάση την ομαδοποίηση που διενεργήθηκε και παρατέθηκε στον Πίνακα 7 προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

1. Από τις δηλώσεις δύο εταιρειών προέκυψε ότι από την Έκθεση του εκάστοτε αξιολογητή «...δεν εντοπίστηκαν ουσιώδη ευρήματα. Ως εκ τούτου δεν περιέχει διαφοροποιημένη γνώμη του Ανεξάρτητου Αξιολογητή» ή «...δεν περιλαμβάνει ουσιώδη ευρήματα και ως εκ τούτου δεν περιέχει διαφοροποιημένη γνώμη του Ανεξάρτητου Αξιολογητή» δεν παρατέθηκαν περισσότερες λεπτομέρειες ως προς τα μη ουσιώδη ευρήματα που εντοπίστηκαν.

2. Από τις δηλώσεις των υπόλοιπων δύο εταιρειών που εντοπίστηκαν και δηλώθηκε ότι αξιολογήθηκαν από τον εκάστοτε Αξιολογητή τα ευρήματα ως «μη ουσιώδη» αφορούν συνοπτικά τους εξής τομείς:

Α. Οργανωτική δομή και αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων

Β. Χρήση εξειδικευμένου software για τον έγκαιρο και έγκυρο εντοπισμό και αντιμετώπιση των επιχειρησιακών κινδύνων.

Γ. Μη υποβολή στην Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και στην Επιτροπή Ελέγχου των απαιτούμενων τριμηνιαίων αναφορών

Δ. Μη πραγματοποίηση ετήσιας αναφοράς για την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Ε. Έλλειψη επαρκούς εικόνας από την Επιτροπή Ελέγχου ως την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ αλλά και περαιτέρω για την διασφάλιση της ποιότητας της κανονιστικής συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων.

ΣΤ. Παρά την ύπαρξη Μητρώο Κινδύνων (Risk Register) από την αρμόδια Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων δεν προέκυψε ότι λήφθηκε υπόψη.

Ζ. Μη κατάρτιση πλάνου δράσης κανονιστικής συμμόρφωσης η οποία συνιστά παρέκκλιση επί των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.4706/2020.

I. Μη εφαρμογή επαρκών ρυθμίσεων ασφάλειας για τη χρήση των κωδικών πρόσβασης.

IA. Ελλιπές πλαίσιο επίσημης διαδικασίας για τη διαχείριση αλλαγών στα συστήματα.

IB. Μη ύπαρξη διακριτών περιβαλλόντων για την ανάπτυξη, τη διεξαγωγή δοκιμών και την παραγωγική λειτουργία των συστημάτων της Εταιρείας.

Σε ότι αφορά τις δηλώσεις που έκαναν οι 4 εταιρείες σε σχέση με την απόκριση τους στα ως άνω ευρήματα και με βάση την ομαδοποίηση που διενεργήθηκε και παρατέθηκε στον Πίνακα 7 προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

3. Από τις δηλώσεις των δύο εταιρειών που δεν προέβησαν σε αναλυτική γνωστοποίηση των ευρημάτων τους δεν προέβησαν και σε αναλυτική γνωστοποίηση των ενεργειών τους αντίστοιχα.

4. Από τις δηλώσεις των υπόλοιπων δύο εταιρειών προέκυψε ότι δεσμεύτηκαν σε ενέργειες αντιμετώπισης των ευρημάτων ενώ δεν προέκυψε αναφορά σε απολογισμό ενεργειών.

4.3.2.2 ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Σε ότι αφορά τα εντοπισμένα και αναφερόμενα στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης εκάστης από τις 8 εταιρείες και με βάση την ομαδοποίηση που διενεργήθηκε και παρατέθηκε στον Πίνακα 6 προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

5. Από τις δηλώσεις 5 εταιρειών προέκυψε μη αναλυτική γνωστοποίηση σε ότι αφορά τις αποκλίσεις που εντοπίστηκαν στις βέλτιστες πρακτικές.

6. Από τις δηλώσεις των υπόλοιπων 3 εταιρειών που εντοπίστηκαν και δηλώθηκε ότι αξιολογήθηκαν από τον εκάστοτε Αξιολογητή τα ευρήματα ως «αποκλίσεις από βέλτιστες πρακτικές» αφορούν συνοπτικά τους εξής τομείς:

A. Έλλειψη απαραίτητων διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας σε σημαντικές θυγατρικές.

B. Αδυναμίες σε σχέση με το κανονιστικό πλαίσιο

Γ. Κενά ως προς την κάλυψη των κινδύνων στους τομείς της Διαχείρισης Κινδύνων, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης και του Εσωτερικού Ελέγχου.

Σε ότι αφορά τις δηλώσεις που έκαναν οι εταιρείες σε σχέση με την απόκριση τους και με βάση την ομαδοποίηση που διενεργήθηκε και παρατέθηκε στον Πίνακα 6 προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

7. Από τις δηλώσεις των 5 εταιρειών που δεν προέβησαν σε αναλυτική γνωστοποίηση των ευρημάτων τους δεν προέβησαν και σε αναλυτική γνωστοποίηση των ενεργειών τους αντίστοιχα.

8. Από τις δηλώσεις των υπόλοιπων εταιρειών προέκυψε ότι δεσμεύτηκαν σε ενέργειες αντιμετώπισης των ευρημάτων ενώ δεν προέκυψε αναφορά σε απολογισμό ενεργειών.

4.3.2.3 ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Σε ότι αφορά τις εντοπισμένες και αναφερόμενες ουσιώδεις αδυναμίες στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης εκάστης από τις 14 εταιρείες και με βάση την ομαδοποίηση που διενεργήθηκε και παρατέθηκε στον Πίνακα 5 προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

9. Από τις δηλώσεις 1 εταιρεία δεν προέβησαν σε αναλυτική γνωστοποίηση.
10. Από τις δηλώσεις των υπόλοιπων εταιρειών που εντοπίστηκαν και δηλώθηκε ότι αξιολογήθηκαν από τον εκάστοτε Αξιολογητή τα ευρήματα ως «ουσιώδεις αδυναμίες».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Ορισμοί

Για τους σκοπούς της νομοθεσίας υιοθετούνται ορισμοί ως εξής:

Ρυθμιζόμενη αγορά: Πολυμερές σύστημα το οποίο διευθύνει ή διαχειρίζεται διαχειριστής αγοράς και το οποίο επιτρέπει ή διευκολύνει την προσέγγιση πλειόνων συμφερόντων τρίτων για την αγορά και την πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων – εντός του συστήματος και, σύμφωνα με τους κανόνες του οι οποίοι δεν παρέχουν διακριτική ευχέρεια – κατά τρόπο που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης σχετικής με χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση βάσει των κανόνων ή των συστημάτων του, και το οποίο έχει λάβει άδεια λειτουργίας και λειτουργεί κανονικά, σύμφωνα με τον τίτλο ΙΙΙ του παρόντος νόμου ή της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (παρ. 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α΄ 14)).

Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ): Πολυμερές σύστημα το οποίο διαχειρίζεται επιχείρηση επενδύσεων ή διαχειριστής αγοράς και το οποίο επιτρέπει την προσέγγιση πλειόνων συμφερόντων τρίτων για την αγορά και την πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων –εντός του συστήματος και, σύμφωνα με κανόνες που δεν παρέχουν διακριτική ευχέρεια – κατά τρόπο που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης, σύμφωνα με τον τίτλο ΙΙ του παρόντος νόμου ή της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (παρ. 22 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018).

Εταιρεία: Η ανώνυμη εταιρεία της οποίας οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι α) εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά που λειτουργεί στην Ελλάδα ή β) εισηγμένες σε ΠΜΔ που λειτουργεί στην Ελλάδα και στο καταστατικό των οποίων προβλέπεται η υπαγωγή τους στις διατάξεις της νομοθεσίας.

Μη εκτελεστικά μέλη: Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, που δεν έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στη διαχείριση της Εταιρείας στο πλαίσιο των καθηκόντων που τους ανατίθενται, πέραν των γενικών καθηκόντων που τους επιφυλάσσει η ιδιότητά τους ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και έχουν επιφορτισθεί με τον ρόλο της συστηματικής επίβλεψης και παρακολούθησης της λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση.

Εκτελεστικά μέλη: Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, που έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τη διαχείριση της Εταιρείας, στο πλαίσιο των καθηκόντων που τους ανατίθενται.

Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη: Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, που κατά τον ορισμό ή την εκλογή τους και κατά τη διάρκεια της θητείας τους πληρούν τα κριτήρια ανεξαρτησίας. Τα κριτήρια ανεξαρτησία ορίζονται και προβλέπονται στη νομοθεσία και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 όπως θα αναφερθεί κατωτέρω.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: Το σύνολο των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων, του εσωτερικού ελέγχου και της κανονιστικής συμμόρφωσης, που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε

δραστηριότητα της Εταιρείας και συντελεί στην ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία της.

Διαχειριστής αγοράς: Η ανώνυμη εταιρεία που διευθύνει ή διαχειρίζεται ρυθμιζόμενη αγορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ως διαχειριστής αγοράς νοείται και κάθε άλλο πρόσωπο ή πρόσωπα που μπορεί να είναι και η ίδια η ρυθμιζόμενη αγορά το οποίο έχει λάβει σχετική άδεια από άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (παρ. 18 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018).

Διαχειριστής ΠΜΔ: Το πρόσωπο που διαχειρίζεται Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) όπως προαναφέρθηκε.

Όμιλος: Ο όμιλος επιχειρήσεων που αποτελείται από τη μητρική και τις θυγατρικές της οντότητες. Μητρική είναι μία οικονομική οντότητα η οποία ασκεί έλεγχο σε μία ή περισσότερες οικονομικές οντότητες και θυγατρική είναι μία οικονομική οντότητα η οποία ελέγχεται από μία άλλη οικονομική οντότητα (Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 27).

Πρόσωπο: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Συνδεδεμένη εταιρεία ή πρόσωπο: Ως συνδεδεμένο μέρος νοείται πρόσωπο ή οντότητα που συνδέεται με την οντότητα η οποία καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις ("αναφέρουσα οντότητα").

(α) Ένα πρόσωπο ή μέλος του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος του προσώπου αυτού συνδέεται με αναφέρουσα οντότητα εάν το εν λόγω πρόσωπο:

- (i) έχει τον έλεγχο ή τον από κοινού έλεγχο στην αναφέρουσα οντότητα
- (ii) έχει σημαντική επιρροή στην αναφέρουσα οντότητα ή
- (iii) κατέχει καίρια διοικητική θέση στην αναφέρουσα οντότητα ή σε μητρική της αναφέρουσας οντότητας.

(β) Η οντότητα συνδέεται με αναφέρουσα οντότητα εφόσον συντρέχει οιαδήποτε των κατωτέρω προϋποθέσεων:

- (i) Η οντότητα και η αναφέρουσα οντότητα ανήκουν στον ίδιο όμιλο (που σημαίνει ότι οι μητρικές, θυγατρικές και αδελφές θυγατρικές συνδέονται μεταξύ τους).
- (ii) Μια οντότητα είναι συγγενής ή κοινή επιχείρηση της άλλης οντότητας (ή συγγενής ή κοινή επιχείρηση μέλους ενός ομίλου στον οποίον ανήκει ή άλλη οντότητα).
- (iii) Αμφότερες οι οντότητες είναι κοινές επιχειρήσεις του ιδίου τρίτου μέρους.
- (iv) Μια οντότητα είναι κοινή επιχείρηση τρίτης οντότητας και η άλλη οντότητα είναι συγγενής με την τρίτη οντότητα

(v) Η οντότητα είναι πρόγραμμα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία προς όφελος των εργαζομένων είτε της αναφέρουσας οντότητας είτε οντότητας που συνδέεται με την αναφέρουσα οντότητα. Εάν η αναφέρουσα οντότητα είναι η ίδια

τέτοιου είδους πρόγραμμα, οι χρηματοδότες εργοδότες συνδέονται και αυτοί με την αναφέρουσα οντότητα.

(vi) Η οντότητα ελέγχεται ή ελέγχεται από κοινού από πρόσωπο σύμφωνα με το σημείο (α).

(vii) Ένα πρόσωπο σύμφωνα με το σημείο (α) στοιχείο (i) έχει σημαντική επιρροή στην οντότητα ή κατέχει καίρια διοικητική θέση στην οντότητα (ή σε μητρική της οντότητας).

(Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 24)

Κύριο διοικητικό στέλεχος: Είναι εκείνα τα άτομα που έχουν την εξουσία και την ευθύνη για τον σχεδιασμό, τη διοίκηση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της οικονομικής οντότητας, άμεσα ή έμμεσα, και συμπεριλαμβάνουν κάθε διευθυντή (είτε εκτελεστικό είτε όχι) της οντότητας αυτής (Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 24).

Πρόσωπο που έχει στενούς δεσμούς: Σύμφωνα με την περ. 26 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου νοείται ένα από τα ακόλουθα:

α) ο (η) σύζυγος ή ο (η) σύντροφος που, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, εξομοιώνεται με σύζυγο

β) τα εξαρτώμενα τέκνα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία

γ) συγγενής ο οποίος, κατά την ημερομηνία της σχετικής συναλλαγής, συνοικούσε στο ίδιο σπίτι επί τουλάχιστον ένα έτος

δ) νομικό πρόσωπο, καταπίστευμα ή προσωπική εταιρεία, τα διευθυντικά καθήκοντα του οποίου ασκούνται από πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα ή από πρόσωπο που αναφέρεται στο στοιχείο α), β) ή γ), ή το οποίο ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από ένα τέτοιο πρόσωπο, το οποίο συστάθηκε προς όφελος ενός τέτοιου προσώπου, ή του οποίου τα οικονομικά συμφέροντα είναι ουσιωδώς ταυτόσημα με τα οικονομικά συμφέροντα ενός τέτοιου προσώπου

Επιχειρηματική σχέση: Η επαγγελματική ή εμπορική σχέση, η οποία συνδέεται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του προσώπου στο οποίο αφορά και η οποία, κατά τον χρόνο σύναψής της, αναμένεται ότι θα έχει διάρκεια.

Σημαντική θυγατρική: Η θυγατρική, της Εταιρείας, η οποία επηρεάζει ή μπορεί να επηρεάσει ουσιωδώς τη χρηματοοικονομική θέση ή τις επιδόσεις ή την επιχειρηματική δραστηριότητα ή τα εν γένει οικονομικά συμφέροντα της Εταιρείας.

Επιτροπή ελέγχου: Η επιτροπή ελέγχου που ορίζεται στη νομοθεσία και συγκεκριμένα στο άρθρο 44 όπως θα αναφερθεί κατωτέρω.

Οικονομική έκθεση: Πρόκειται για την οικονομική έκθεση που αναφέρεται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 3556/2007 (Α' 91):

- Ετήσια οικονομική έκθεση που ο δημοσιοποιείται το αργότερο 4 μήνες μετά τη λήξη κάθε οικονομικής χρήσης και παραμένει στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για διάστημα τουλάχιστον 10 ετών και περιλαμβάνει:
 - (α) τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις,
 - (β) την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, και
 - (γ) δηλώσεις: (αα) του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη ή του αναπληρωτή του, (ββ) του διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητα του συμπίπτει με εκείνη των ανωτέρω προσώπων, ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό και (γγ) ενός ακόμα μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό, ότι, εξ όσων γνωρίζουν:
 - οι οικονομικές καταστάσεις, που καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως του εκδότη και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και
 - η έκθεση του διοικητικού συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση του εκδότη, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Το ονοματεπώνυμο και η ιδιότητα των παραπάνω προσώπων καταγράφονται σαφώς στην παραπάνω δήλωση.
- Εξαμηνιαία οικονομική έκθεση που αφορά στο πρώτο εξάμηνο της οικονομικής χρήσης το συντομότερο δυνατό και, το αργότερο, εντός 3 μηνών μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς και παραμένει στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για διάστημα τουλάχιστον 10 ετών και περιλαμβάνει:
 - (α) τις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις,
 - (β) την εξαμηνιαία έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, και
 - (γ) δηλώσεις: (αα) του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη ή του αναπληρωτή του, (ββ) του διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητα του συμπίπτει με εκείνη των ανωτέρω προσώπων, ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό και (γγ) ενός ακόμα μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό, ότι, εξ όσων γνωρίζουν:
 - οι εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως του εκδότη, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 5, και
 - η εξαμηνιαία έκθεση του διοικητικού συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 6. Το

ονοματεπώνυμο και η ιδιότητα των παραπάνω προσώπων καταγράφονται σαφώς στην παραπάνω δήλωση.

Θυγατρική: η οντότητα που ελέγχεται από μητρική, άμεσα ή έμμεσα.

Μη χρηματοοικονομική κατάσταση: σύμφωνα με το άρθρο 151 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα οι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης μία μη χρηματοοικονομική κατάσταση που περιέχει πληροφορίες, στο βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της, σε σχέση, τουλάχιστον, με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς και με θέματα σχετικά με τη δωροδοκία. Στην κατάσταση αυτή συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας,
- β) περιγραφή των πολιτικών που εφαρμόζει η εταιρεία σε σχέση με τα εν λόγω θέματα, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει,
- γ) τα αποτελέσματα των εν λόγω πολιτικών,
- δ) οι κυριότεροι κίνδυνοι που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς και ο τρόπος με τον οποίο η εταιρεία διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους,
- ε) μη χρηματοοικονομικοί βασικοί δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο τομέα επιχειρήσεων. Όταν η εταιρεία δεν ασκεί πολιτικές σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω θέματα, η μη χρηματοοικονομική κατάσταση περιλαμβάνει σαφή και αιτιολογημένη εξήγηση για την απουσία των εν λόγω πολιτικών. Η μη χρηματοοικονομική κατάσταση περιλαμβάνει επίσης, όπου ενδείκνυται, αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να παραλειφθούν πληροφορίες σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα σε διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δέοντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών του διοικητικού συμβουλίου, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων τους και που υπέχουν σχετικώς συλλογική ευθύνη της εν λόγω γνώμης, η δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση της εταιρείας, με την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της ανώνυμης εταιρείας. Για την παροχή των πληροφοριών οι εταιρείες μπορούν να βασίζονται σε εθνικά πλαίσια, πλαίσια βασισμένα στην Ένωση ή διεθνή πλαίσια και, στην περίπτωση αυτή, οι εταιρείες διευκρινίζουν σε ποια πλαίσια βασίστηκαν.

Σχέση εξάρτησης: υφίσταται ιδίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν το μέλος λαμβάνει οποιαδήποτε σημαντική αμοιβή ή παροχή από την Εταιρεία, ή από συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία, ή συμμετέχει σε σύστημα δικαιωμάτων προαίρεσης για την αγορά μετοχών ή σε οποιοδήποτε άλλο σύστημα αμοιβής ή παροχών συνδεδεμένο με την απόδοση, πλην της αμοιβής για τη συμμετοχή του στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε επιτροπές του, καθώς και στην είσπραξη πάγιων παροχών στο πλαίσιο συνταξιοδοτικού συστήματος, συμπεριλαμβανόμενων των ετεροχρονισμένων παροχών, για προηγούμενες υπηρεσίες προς την Εταιρεία. Τα κριτήρια βάσει των οποίων ορίζεται η έννοια της σημαντικής αμοιβής ή παροχής καθορίζονται στην πολιτική αποδοχών της εταιρείας.

β) Όταν το μέλος ή πρόσωπο, που έχει στενούς δεσμούς με το μέλος, διατηρεί ή διατηρούσε επιχειρηματική σχέση κατά τα τελευταία 3 οικονομικά έτη πριν από το διορισμό του με:

βα) την Εταιρεία ή

ββ) συνδεδεμένο με την Εταιρεία πρόσωπο ή

βγ) μέτοχο που κατέχει άμεσα ή έμμεσα ποσοστό συμμετοχής ίσο ή μεγαλύτερο του 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά τα τελευταία 3 οικονομικά έτη πριν από τον διορισμό του, ή συνδεδεμένη με αυτή εταιρείας, εφόσον η σχέση αυτή επηρεάζει ή μπορεί να επηρεάσει την επιχειρηματική δραστηριότητα είτε της Εταιρείας είτε προσώπου που έχει στενούς δεσμούς με αυτό. Τέτοια σχέση υφίσταται ιδίως, όταν το πρόσωπο είναι σημαντικός προμηθευτής ή σημαντικός πελάτης της Εταιρείας.

γ) Όταν το μέλος ή το πρόσωπο, που έχει στενούς δεσμούς με το μέλος:

γα) έχει διατελέσει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας ή συνδεδεμένης με αυτήν εταιρείας για περισσότερο από 9 οικονομικά έτη αθροιστικά κατά τον χρόνο εκλογής του,

γβ) έχει διατελέσει διευθυντικό στέλεχος ή διατηρούσε σχέση εργασίας ή έργου ή υπηρεσιών ή έμμισθης εντολής με την Εταιρεία ή με συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων 3 οικονομικών ετών πριν από τον ορισμό του,

γγ) έχει συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, ή είναι σύζυγος ή σύντροφος που εξομοιώνεται με σύζυγο, μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτατου διευθυντικού στελέχους ή μετόχου, με ποσοστό συμμετοχής ίσο ή ανώτερο από 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή συνδεδεμένης με αυτήν εταιρείας,

γδ) έχει διοριστεί από ορισμένο μέτοχο της Εταιρείας, σύμφωνα με το καταστατικό, όπως προβλέπεται στο άρθρο 79 του ν. 4548/2018 περί ανωνύμων εταιρειών ,

γε) εκπροσωπεί μετόχους που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό ίσο ή ανώτερο από 5% των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας κατά τη διάρκεια της θητείας του, χωρίς γραπτές οδηγίες,

γστ) έχει διενεργήσει υποχρεωτικό έλεγχο στην Εταιρεία ή σε συνδεδεμένη με αυτή εταιρεία, είτε μέσω επιχείρησης είτε ο ίδιος είτε συγγενής του μέχρι δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας είτε σύζυγος αυτού, κατά τα τελευταία 3 οικονομικά έτη πριν από τον διορισμό του,

γζ) είναι εκτελεστικό μέλος σε άλλη εταιρεία, στο Διοικητικό Συμβούλιο της οποίας συμμετέχει εκτελεστικό μέλος της Εταιρείας ως μη εκτελεστικό μέλος.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη: σε σχέση με το θέμα αυτό η νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών θέτει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο σε συμμόρφωση με το άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/EK, Οδηγία 2017/828/ΕΕ ως προς τους κάτωθι τομείς:

- Διαφάνεια και εποπτεία των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη: Απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη οποιωνδήποτε συμβάσεων της εταιρείας με συνδεδεμένα πρόσωπα καθώς και η παροχή ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ αυτών, χωρίς ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους της επόμενης παραγράφου, της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Στον προαναφερθέν περιορισμό δεν εμπίπτουν οι ακόλουθες συναλλαγές:

i) Πράξεις που δεν εξέρχονται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών. Ως τρέχουσες συναλλαγές νοούνται εκείνες, που είναι συνήθεις σε σχέση με τις εργασίες και το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρείας, ως προς το είδος και το μέγεθός τους και συνάπτονται με τους συνήθεις όρους της αγοράς. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει εσωτερική διαδικασία για την περιοδική αξιολόγηση του κατά πόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις και τα εμπλεκόμενα πρόσωπα στην προς εξέταση συναλλαγή δεν συμμετέχουν στην αξιολόγηση αυτή.

ii) Συμβάσεις που αφορούν τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, του γενικού διευθυντή και του τυχόν αναπληρωτή του, καθώς και των διοικητικών στελεχών της.

iii) Συμβάσεις που συνήφθησαν από πιστωτικά ιδρύματα βάσει μέτρων που αποσκοπούν στη διαφύλαξη της σταθερότητάς τους, κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας αρχής που είναι υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία.

iv) Συμβάσεις της εταιρείας με τους μετόχους της, εφόσον η δυνατότητα κατάρτισης προσφέρεται σε όλους τους μετόχους της εταιρείας, με τους ίδιους όρους, και διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των μετόχων και η προστασία των συμφερόντων της εταιρείας.

v) Συμβάσεις της εταιρείας με 100% θυγατρική της ή θυγατρική, στην οποία δεν μετέχει κανένα πρόσωπο συνδεδεμένο, ή συμβάσεις παροχής ασφαλειών ή εγγυήσεων υπέρ αυτών.

vi) Συμβάσεις της εταιρείας με θυγατρική ή ασφάλειες ή εγγυήσεις υπέρ θυγατρικής, οι οποίες συνάπτονται ή παρέχονται προς το συμφέρον της εταιρείας, της θυγατρικής της και των μετόχων τους που δεν είναι συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των

μετόχων μειοψηφίας, ή από τις οποίες δεν κινδυνεύουν τα συμφέροντα τούτων. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση η οποία αξιολογεί κατά πόσον υπάρχει επαρκής προστασία των συμφερόντων αυτών.

vii) Συναλλαγές αναφορικά με μεταγενέστερη απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 του Ν 4548.

viii) συναλλαγές ως προς τις οποίες ο νόμος προϋποθέτει έγκριση από τη γενική συνέλευση, εφόσον οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις αντιμετωπίζουν ειδικώς και προστατεύουν επαρκώς τη δίκαιη μεταχείριση όλων των μετόχων, των συμφερόντων της εταιρείας και των μετόχων που δεν αποτελούν συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας.

- Χορήγηση άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος: Η άδεια κατάρτισης συναλλαγής της εταιρείας, παρέχεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία ισχύει για 6 μήνες. Επί επαναλαμβανόμενων συμβάσεων με το ίδιο πρόσωπο μπορεί να δοθεί ενιαία άδεια σύναψης, που ορίζει τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων και ισχύει για 1 έτος. Η αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου για τη χορήγηση άδειας δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανάθεσης αρμοδιοτήτων σε μέλη του ή σε τρίτο. Σε περίπτωση υποχρέωσης πίστωσης και σύγκρουσης συμφερόντων ή εφόσον αυτό ζητηθεί από την μειοψηφία των μετόχων η άδεια παρέχεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της χορήγησης άδειας από το διοικητικό συμβούλιο, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του κεφαλαίου, μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση γενικής συνέλευσης για να αποφασίσει αυτή για το ζήτημα της παροχής της άδειας. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό αυτό μέχρι το 1% του κεφαλαίου. Η σύμβαση ή η παροχή εγγύησης ή ασφάλειας, για την οποία χορηγήθηκε άδεια από το διοικητικό συμβούλιο θεωρείται οριστικά έγκυρη μόνο μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των 10 ημερών ή τη λήψη της άδειας από τη γενική συνέλευση ή την έγγραφη δήλωση του συνόλου των μετόχων προς την εταιρεία ότι δεν προτίθενται να ζητήσουν τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης. Αν μέχρι να χορηγηθεί άδεια από τη γενική συνέλευση, έχει ήδη συναφθεί η σύμβαση ή έχει παρασχεθεί η εγγύηση ή η ασφάλεια, τότε η χορήγηση της άδειας από την γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό αυτό μέχρι το 1% του κεφαλαίου. Σε κάθε περίπτωση η χορήγηση της άδειας από τη γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα 1/3 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Αν η άδεια σύναψης της σύμβασης δόθηκε από τη γενική συνέλευση, τυχόν τροποποιήσεις της μπορούν να γίνουν με άδεια του διοικητικού συμβουλίου, εκτός αν η γενική συνέλευση επιφυλάχθηκε να παρέχει η ίδια την άδεια και σε αυτές.

- Δημοσιότητα των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη: Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης λαμβάνεται με βάση έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή άλλου ανεξάρτητου προς την εταιρεία τρίτου μέρους,

η οποία αξιολογεί κατά πόσον η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρεία και τους μετόχους που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας της εταιρείας, και εξηγεί τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται αυτή, μαζί με τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν. Τα συνδεδεμένα πρόσωπα δεν συμμετέχουν στην κατάρτιση της έκθεσης. Το διοικητικό συμβούλιο ανακοινώνει την παροχή άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής είτε από το ίδιο είτε από τη γενική συνέλευση, καθώς και την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των 10 ημερών που προαναφέρθηκε. Η ανακοίνωση αυτή υποβάλλεται σε δημοσιότητα πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Ανακρίβεια της ανακοίνωσης δεν αντιτάσσεται στους τρίτους, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν την ανακρίβεια αυτή. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον πληροφορίες: (α) ως προς τη φύση της σχέσης της εταιρείας με το συνδεδεμένο μέρος, (β) την ημερομηνία και την αξία της συναλλαγής, (γ) κάθε άλλη πληροφορία που είναι αναγκαία για να αξιολογηθεί κατά πόσον η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρεία και τα πρόσωπα που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας. Η ανωτέρω ανακοίνωση συνοδεύεται από την καταρτισθείσα έκθεση αξιολόγησης. Στις διατυπώσεις δημοσιότητας υποβάλλεται επίσης η συναλλαγή που συνάπτεται μεταξύ του συνδεδεμένου με την εταιρεία προσώπου και θυγατρικής της.

Φορέας εγνωσμένου κύρους: σε εφαρμογή της νομοθεσίας η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξέδωσε την αριθμ. 2/905/3.3.2021 απόφαση της με βάση την οποία η Εταιρεία έχει την ελευθερία και την ευελιξία να επιλέγει τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που επιθυμεί να εφαρμόζει, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τη μετοχική της σύνθεση και τα κριτήρια που επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει στην απόφαση της.

Πιο συγκεκριμένα ως φορέας εγνωσμένου κύρους νοείται φορέας, στον οποίο εκπροσωπούνται άμεσα ή έμμεσα σε ικανό αριθμό οι φορείς της κεφαλαιαγοράς, είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, έχει μεταξύ των σκοπών του την προώθηση και την διάδοση των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης και εκδίδει κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης με βάση την αρχή «Συμμόρφωση ή Εξήγηση για τις αποκλίσεις» και πρέπει να ακολουθεί τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Ο φορέας δύναται να είναι εθνικός, αλλοδαπός ή διεθνής και δύναται να αποτελεί φορέα αυτορρύθμισης, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση (όταν είναι αλλοδαπός) ότι διέπεται από νομοθεσία χώρας ανεπτυγμένης στον χώρο του χρηματοπιστωτικού τομέα και της κεφαλαιαγοράς.

Εθνικός φορέας που πληροί τα κριτήρια υποβάλλει αίτηση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προκειμένου να αναγνωρισθεί ως εθνικός φορέας εγνωσμένου κύρους. Αλλοδαπός ή διεθνής φορέας που πληροί τα κριτήρια υποβάλλει αίτηση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προκειμένου να αναγνωρισθεί αντίστοιχα ως αλλοδαπός ή διεθνής φορέας εγνωσμένου κύρους. Το σχετικό αίτημα δύναται να υποβάλει και η εισηγμένη εταιρεία που εφαρμόζει ή προτίθεται να εφαρμόσει κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που εκδίδει ένας αλλοδαπός ή διεθνής φορέας. Η αναγνώριση του

φορέα εγνωσμένου κύρους (εθνικού, αλλοδαπού ή διεθνούς) γίνεται με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η οποία εκδίδεται εντός 20 εργασίμων ημερών από την υποβολή όλων των απαραίτητων στοιχείων για τη στοιχειοθέτηση της αίτησης.

Σε σχέση με το θέμα αυτό η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με το από 07.06.2021 Δελτίο Τύπου της και σε συνέχεια της αριθ. 916/07.06.2021 συνεδρίασής του διοικητικού συμβουλίου της πληροφόρησε ότι ενέκρινε την αναγνώριση του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης ως Εθνικού Φορέα Εγνωσμένου Κύρους για την έκδοση Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) έχει εκδώσει (Ιούνιος 2021) τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που είναι προσαρμοσμένος στην ελληνική νομοθεσία και την επιχειρηματική πραγματικότητα και έχει συνταχθεί με βάση την αρχή της «συμμόρφωσης ή εξήγησης». Ο Κώδικας δεν επιβάλλει υποχρεώσεις, αλλά εξηγεί πώς να υιοθετηθούν ορθές πρακτικές και διευκολύνει τη διαμόρφωση πολιτικών και πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης, που θα ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες συνθήκες κάθε εταιρείας.

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (Ιούνιος 2021) αντικατέστησε τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για Εισηγμένες Εταιρείες που είχε εκδοθεί το 2013 από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ).

Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης: Σύμφωνα με το άρθρο 152 Ν 4548/2018, η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης σε χωριστή έκθεση που δημοσιεύεται μαζί με την έκθεση διαχείρισης ή σε έγγραφο που διατίθεται για το κοινό στην ιστοσελίδα της εταιρείας και στο οποίο γίνεται σχετική αναφορά στην έκθεση διαχείρισης και περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, πληροφορίες:

α) παραπομπή, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα:

αα) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπόκειται η εταιρεία,

ββ) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, τον οποίο η εταιρεία έχει οικειοθελώς αποφασίσει να εφαρμόζει,

γγ) σε κάθε σχετική πληροφορία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται πέρα από τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Αν γίνεται αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης των υποπεριπτώσεων αα' ή ββ', η εταιρεία επισημαίνει τον τόπο στον οποίο διατίθενται στο κοινό τα σχετικά έγγραφα. Αν γίνεται αναφορά στις πληροφορίες της υποπερίπτωσης γγ', η εταιρεία δημοσιοποιεί στοιχεία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει,

β) αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρεται στις υποπεριπτώσεις αα' ή ββ' της περίπτωσης α', παραθέτει τα μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τα οποία αποκλίνει και σχετική αιτιολόγηση των λόγων απόκλισης. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει καμία από τις διατάξεις εταιρικής

διακυβέρνησης που αναφέρονται στις υποπεριπτώσεις αα' ή ββ' της περίπτωσης α', παρέχει ειδική αιτιολόγηση για τη μη εφαρμογή,

γ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

δ) τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά τις περιπτώσεις γ', δ', στ', η' και θ' της παρ. 1 του άρθρου 10 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, εφόσον η εταιρεία υπάγεται στην εν λόγω Οδηγία,

ε) τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους,

στ) περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την πολυμορφία που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της εταιρείας όσον αφορά πτυχές όπως, ενδεικτικά, η ηλικία, το φύλο ή το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό ιστορικό των μελών, οι στόχοι της εν λόγω πολιτικής για την πολυμορφία, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε και τα αποτελέσματα κατά την περίοδο αναφοράς. Αν δεν εφαρμόζεται τέτοια πολιτική, η δήλωση περιλαμβάνει ειδική αιτιολόγηση του λόγου μη εφαρμογής.

Αν η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές σχετικά με τις παραβάσεις για την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας με φυλάκιση μέχρι 3 ετών ή με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 50.000 ευρώ (άρθρο 179 Ν 4548/2018).

Κυρώσεις: Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, ως προς τα εποπτευόμενα από αυτές πρόσωπα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει και δύναται να διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των διατάξεων της νομοθεσίας και σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει:

α) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι 3.000.000 ευρώ στην Εταιρεία και, σε κάθε περίπτωση, έως 5% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών της, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις κατά το οικονομικό έτος που αφορά η παράβαση και οι οποίες έχουν υπογραφεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Στην περίπτωση που η Εταιρεία είναι μητρική ή θυγατρική μιας μητρικής που οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ορίζεται ως ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ή τα αντίστοιχα έσοδα, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί κατάρτισης και παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που προκύπτει από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ανώτατης μητρικής επιχείρησης κατά τη χρήση που αφορά η παράβαση και οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

β) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι 3.000.000 ευρώ σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.

Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η βαρύτητα της παράβασης, η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, ο κίνδυνος πρόκλησης βλάβης στα συμφέροντα των επενδυτών και των μετόχων μειοψηφίας της Εταιρείας, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η λήψη μέτρων από τον παραβάτη για την άρση της παράβασης στο μέλλον, ο βαθμός συνεργασίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά το στάδιο διερεύνησης και ελέγχου, οι ανάγκες της ειδικής και γενικής πρόληψης και η τυχόν καθ' υποτροπή τέλεση παραβάσεων της νομοθεσίας.

Το κύρος των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης δεν θίγεται από τη μη τήρηση των διατάξεων της νομοθεσίας.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την αριθ. 1Α/890/2020 απόφαση του διοικητικού της συμβουλίου προχώρησε σε εξειδίκευση του συστήματος προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων ανά παράβαση που επιβάλλονται

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική καταλληλότητας των μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δημοσιεύσει κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με την αριθ. 60/2020 Εγκύκλιο της.

Η καταλληλότητα διακρίνεται σε ατομική και συλλογική. Ο βαθμός στον οποίο ένα πρόσωπο θεωρείται ότι έχει ως μέλος Δ.Σ. επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρία, ανεξαρτησία κρίσης, εχέγγυα ήθους και καλή φήμη για την εκτέλεση των καθηκόντων του ως μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας, σύμφωνα με τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει η Πολιτική Καταλληλότητας της Εταιρείας αποτελεί την ατομική καταλληλότητα. Η καταλληλότητα των μελών του Δ.Σ. στο σύνολό τους αποτελεί τη συλλογική καταλληλότητα.

Ως Πολιτική Καταλληλότητας ορίζεται το σύνολο των αρχών και κριτηρίων που εφαρμόζονται τουλάχιστον κατά την επιλογή, αντικατάσταση και ανανέωση της θητείας των μελών του Δ.Σ., στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας.

Η Πολιτική Καταλληλότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της ποιοτικής στελέχωσης, αποτελεσματικής λειτουργίας και εκπλήρωσης του ρόλου του ΔΣ με βάση τη γενικότερη στρατηγική και τις μεσομακροπρόθεσμες επιχειρηματικές επιδιώξεις της Εταιρείας με στόχο την προαγωγή του εταιρικού συμφέροντος.

Η Πολιτική Καταλληλότητας εγκρίνεται από το Δ.Σ. και υποβάλλεται προς έγκριση στην Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τη νομοθεσία. Τροποποιήσεις της Πολιτικής Καταλληλότητας εγκρίνονται από το Δ.Σ. και εφόσον είναι ουσιώδεις υποβάλλονται προς έγκριση στην Γενική Συνέλευση. Η Πολιτική Καταλληλότητας και κάθε ουσιώδης τροποποίησή της ισχύει από την έγκρισή της από τη Γενική Συνέλευση. Ως ουσιώδεις νοούνται οι τροποποιήσεις που εισάγουν παρεκκλίσεις ή που μεταβάλλουν σημαντικά το περιεχόμενο της Πολιτικής Καταλληλότητας, ιδίως ως προς τις εφαρμοζόμενες γενικές αρχές και κριτήρια. Η κάθε φορά ισχύουσα Πολιτική Καταλληλότητας, αναρτάται, επικαιροποιημένη, στον ιστότοπο της Εταιρείας.

Αρχές της Πολιτικής Καταλληλότητας

Οι βασικές αρχές που απαριθμεί στην εγκύκλιο της η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχουν ως ακολούθως:

1. Η Πολιτική Καταλληλότητας είναι σαφής, επαρκώς τεκμηριωμένη και διέπεται από την αρχή της διαφάνειας και της αναλογικότητας.
2. Η Πολιτική Καταλληλότητας είναι σύμφωνη με τα όσα προβλέπονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας και στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία.
3. Οι Εταιρείες λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος, την εσωτερική οργάνωση, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των

δραστηριοτήτων τους κατά την διαμόρφωση της Πολιτικής Καταλληλότητας, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο ειδικό ως προς τη συγκεκριμένη Εταιρεία.

4. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων, η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και οι οργανωτικές μονάδες με συναφές αντικείμενο (όπως του Ανθρώπινου Δυναμικού ή/και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης ή/και η Νομική Υπηρεσία), δύναται να παρέχουν αποτελεσματική συμβολή κατά τη διαμόρφωση και παρακολούθηση της εφαρμογής της Πολιτικής Καταλληλότητας.

5. Η Πολιτική Καταλληλότητας λαμβάνει υπόψη την ειδικότερη περιγραφή των αρμοδιοτήτων κάθε μέλους Δ.Σ. ή την συμμετοχή του ή μη σε επιτροπές, την φύση των καθηκόντων του (εκτελεστικό ή μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.) και τον χαρακτηρισμό του ως ανεξάρτητου ή μη μέλους του Δ.Σ., καθώς και ειδικότερα ασυμβίβαστα ή χαρακτηριστικά ή συμβατικές δεσμεύσεις που συνδέονται με τη φύση της δραστηριότητας της Εταιρείας ή τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει.

6. Οι Εταιρείες παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής Καταλληλότητας και προβαίνουν σε περιοδική αξιολόγησή της ανά τακτά χρονικά διαστήματα ή όταν λαμβάνουν χώρα σημαντικά γεγονότα ή αλλαγές. Οι Εταιρείες τροποποιούν την Πολιτική και επανεξετάζουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή της, όπου ενδείκνυται, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τις συστάσεις της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και τυχόν άλλων εξωτερικών φορέων.

Αρχές που αφορούν στην επιλογή, αντικατάσταση ή ανανέωση της θητείας των μελών του Δ.Σ.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την εγκύκλιο της έθεσε αρχές ως προς την επιλογή, αντικατάσταση ή ανανέωση της θητείας των μελών του Δ.Σ.

1. Η Πολιτική Καταλληλότητας προβλέπει ότι το Δ.Σ. διαθέτει επαρκή αριθμό μελών και κατάλληλη σύνθεση.

2. Η Εταιρεία επιδιώκει την στελέχωση του ΔΣ με πρόσωπα ήθους και φήμης.

3. Τα μέλη ΔΣ διαθέτουν τις δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτείται με βάση τα καθήκοντα που αναλαμβάνουν και το ρόλο τους στο Δ.Σ., ενώ παράλληλα διαθέτουν ικανό χρόνο για την άσκηση των καθηκόντων τους.

4. Κατά την επιλογή, την ανανέωση της θητείας και την αντικατάσταση μέλους λαμβάνεται υπόψη η αξιολόγηση της ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας.

5. Η Πολιτική Καταλληλότητας προβλέπει ότι τα υποψήφια μέλη του Δ.Σ. γνωρίζουν μεταξύ άλλων, κατά το δυνατό, πριν από την ανάληψη της θέσης, την κουλτούρα, τις αξίες και τη γενική στρατηγική της Εταιρείας.

6. Οι Εταιρείες παρακολουθούν σε διαρκή βάση την καταλληλότητα των μελών του Δ.Σ. ιδίως για να εντοπίζουν, υπό το πρίσμα οποιουδήποτε σχετικού νέου γεγονότος,

περιπτώσεις στις οποίες κρίνεται απαραίτητη η επαναξιολόγηση της καταλληλότητάς τους. Συγκεκριμένα, επαναξιολόγηση της καταλληλότητας συνιστάται να πραγματοποιείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν προκύπτουν αμφιβολίες σχετικά με την ατομική καταλληλότητα των μελών του Δ.Σ ή την καταλληλότητα της σύνθεσης του οργάνου,
- β) σε περίπτωση σημαντικής επίδρασης στη φήμη ενός μέλους του Δ.Σ.,
- γ) σε κάθε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που δύναται να επηρεάσει σημαντικά την καταλληλότητα του μέλους του Δ.Σ, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες τα μέλη δεν συμμορφώνονται με την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων της Εταιρείας.

7. Το Δ.Σ. διασφαλίζει για την Εταιρεία το κατάλληλο πλάνο διαδοχής, για την ομαλή συνέχεια της διαχείρισης των υποθέσεων της Εταιρείας και της λήψης αποφάσεων μετά από αποχωρήσεις μελών του Δ.Σ., ιδίως εκτελεστικών και μελών επιτροπών.

Κριτήρια αξιολόγησης Καταλληλότητας

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με την εγκύκλιο της έθεσε κριτήρια αξιολόγησης της καταλληλότητας

A. Ατομική Καταλληλότητα

Η ατομική καταλληλότητα των μελών του Δ.Σ. αξιολογείται ιδίως με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται παρακάτω. Τα κριτήρια είναι γενικά και εφαρμόζονται για όλα τα μέλη του Δ.Σ., ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους, ως εκτελεστικά, μη εκτελεστικά ή ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Ειδικά κωλύματα, υποχρεώσεις και προϋποθέσεις με βάση τη νομοθεσία εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τα κριτήρια καταλληλότητας.

1. Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων

Τα μέλη του Δ.Σ. διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων τους εν όψει του ρόλου, της θέσης και των προαπαιτούμενων από την Εταιρεία ικανοτήτων που απαιτεί η θέση. Η εμπειρία καλύπτει τόσο την πρακτική και επαγγελματική εμπειρία, όσο και τις θεωρητικές γνώσεις που έχουν αποκτηθεί.

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης των θεωρητικών γνώσεων ενός μέλους μπορεί να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο και το είδος της εκπαίδευσης (τομέας σπουδών και εξειδίκευσης), ιδίως εφόσον σχετίζεται με τις σχετικές με την Εταιρεία δραστηριότητες ή άλλους συναφείς τομείς.

Η πρακτική εμπειρία καλύπτει τις προηγούμενες θέσεις και το είδος απασχόλησης που κατείχε το μέλος, λαμβανομένων υπόψη της διάρκειας παραμονής του στην εκάστοτε θέση, του μεγέθους της εκάστοτε οντότητας στην οποία εργαζόταν, της κλίμακας και της πολυπλοκότητας της επιχειρηματικής δραστηριότητας, των αρμοδιοτήτων που

ασκούσε σε αυτή, του αριθμού υφισταμένων του, της φύσης των δραστηριοτήτων της οντότητας, κ.λπ.

Εν προκειμένω, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επαρκών γνώσεων και δεξιοτήτων δύναται να εξετάζονται τα ακόλουθα:

- α) ο ρόλος και τα καθήκοντα της θέσης και οι απαιτούμενες ικανότητες,
- β) οι γνώσεις και οι δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- γ) η πρακτική και επαγγελματική εμπειρία που έχει προηγουμένως αποκτηθεί, και
- δ) οι γνώσεις και οι δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί και καταδεικνύονται από την επαγγελματική συμπεριφορά και εξέλιξη του μέλους του Δ.Σ.

Η αξιολόγηση δεν περιορίζεται στους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών του μέλους ή στην απόδειξη συγκεκριμένου χρόνου προϋπηρεσίας. Αντιθέτως, συστήνεται να διενεργείται διεξοδική ανάλυση της εμπειρίας του μέλους και της κατάρτισής του, καθώς οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτώνται από προηγούμενη απασχόληση εξαρτώνται από τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς και από τα καθήκοντα που ασκούσε το μέλος στο πλαίσιο αυτής και το βαθμό ευθύνης του.

Τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. μπορεί να έχουν αποκτήσει επαρκή πρακτική και επαγγελματική εμπειρία, είτε κατέχοντας θέση ευθύνης, είτε μέσω άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, για ικανό χρονικό διάστημα.

Τα μέλη του Δ.Σ. συστήνεται να γνωρίζουν και να κατανοούν σαφώς τις ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρείας, όπως αυτές προκύπτουν από τον Νόμο και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που αυτή εφαρμόζει, τον αντίστοιχο ρόλο και τις ευθύνες τους, τόσο ως μέλη του Δ.Σ. όσο και ως μέλη επιτροπών αυτού, και κατά περίπτωση, εφόσον υπάρχει όμιλος, τη δομή του και πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων.

2. Εχέγγυα Ήθους και Φήμη

Τα μέλη του Δ.Σ. διακρίνονται για την καλή τους φήμη και το ήθος τους, το οποίο προσδιορίζεται κυρίως από την εντιμότητα και την ακεραιότητα.

Ένα μέλος του Δ.Σ. θεωρείται κατά τεκμήριο ότι διαθέτει καλή φήμη, εντιμότητα και ακεραιότητα, εάν δεν υπάρχουν αντικειμενικοί και αποδεδειγμένοι λόγοι που να υποδηλώνουν διαφορετικά.

Για την αξιολόγηση της φήμης, της εντιμότητας και της ακεραιότητας ενός υποψήφιου ή υφιστάμενου μέλους Δ.Σ., η Εταιρεία δύναται να διεξάγει έρευνα και, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, να ζητά στοιχεία και σχετικά δικαιολογητικά για τυχόν τελεσίδικες διοικητικές και δικαστικές αποφάσεις εις βάρος του, ιδίως για παραβάσεις και αδικήματα που συνδέονται με την

ιδιότητά του ως μέλος του Δ.Σ. ή με μη συμμόρφωση με διατάξεις της νομοθεσίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή εν γένει με οικονομικά εγκλήματα. Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας, για την εν λόγω αξιολόγηση μπορεί να λαμβάνονται ιδίως υπόψη η συνάφεια του αδικήματος ή του μέτρου με τον ρόλο του μέλους, η σοβαρότητα του αδικήματος ή μέτρου, οι γενικότερες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των ελαφρυντικών παραγόντων, ο ρόλος του εμπλεκόμενου προσώπου, η ποινή που επιβλήθηκε, το στάδιο στο οποίο έφτασε η ένδικη διαδικασία και τυχόν μέτρα αποκατάστασης που τέθηκαν σε εφαρμογή. Χρήσιμο είναι να εξετάζονται ο χρόνος που έχει παρέλθει και η συμπεριφορά του προσώπου μετά την παράβαση ή το αδίκημα.

Η Εταιρεία μπορεί να λαμβάνει επίσης υπόψη κατά την αξιολόγηση τυχόν απόφαση αποκλεισμού του υποψήφιου μέλους του Δ.Σ. από το να ενεργεί ως μέλος Δ.Σ., η οποία έχει εκδοθεί από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή.

3. Σύγκρουση συμφερόντων

Οι Εταιρείες διαθέτουν, υιοθετούν και εφαρμόζουν Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων, σύμφωνα με την νομοθεσία. Πριν την υιοθέτηση των κριτηρίων καταλληλότητας, συστήνεται να διασφαλίζεται ότι στην Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων περιλαμβάνονται, τουλάχιστον για τα μέλη του Δ.Σ., διαδικασίες πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων, μέτρα για την αποκάλυψη και διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων και τυχόν περιπτώσεις και προϋποθέσεις που, κατ' εξαίρεση, θα ήταν αποδεκτό για ένα μέλος του Δ.Σ. να έχει συγκρουόμενα συμφέροντα, εφόσον τα εν λόγω συμφέροντα του μέλους περιορίζονται σημαντικά ή αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης διαχείρισης.

Όλες οι πραγματικές και δυνητικές συγκρούσεις συμφερόντων σε επίπεδο Δ.Σ. αποτελούν αντικείμενο επαρκούς κοινοποίησης, συζήτησης, τεκμηρίωσης, λήψης απόφασης και δέουσας διαχείρισης (δηλαδή λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα περιορισμού των συγκρούσεων συμφερόντων).

4. Ανεξαρτησία κρίσης

Κάθε μέλος του Δ.Σ. είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι ενεργεί με ανεξάρτητη κρίση. Η απουσία σύγκρουσης συμφερόντων δεν σημαίνει όμως κατ' ανάγκην ότι το μέλος ενεργεί με ανεξάρτητη κρίση. Η «ανεξαρτησία του νου» ή «ανεξαρτησία κρίσης» είναι πρότυπο συμπεριφοράς κατά τη διάρκεια συζητήσεων και λήψης αποφάσεων εντός του Δ.Σ. και απαιτείται για κάθε μέλος του, ανεξάρτητα από το εάν το μέλος είναι ανεξάρτητο σύμφωνα με την νομοθεσία. Όλα τα μέλη του Δ.Σ. συμμετέχουν ενεργά στις συνεδριάσεις και λαμβάνουν τις δικές τους ορθές, αντικειμενικές και ανεξάρτητες αποφάσεις και κρίσεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ως αντικειμενικότητα ορίζεται η αμερόληπτη στάση και νοοτροπία, η οποία επιτρέπει στο μέλος του Δ.Σ. να εκτελεί το έργο του, όπως πιστεύει το ίδιο και να μη δέχεται συμβιβασμούς ως προς την ποιότητά του. Ως ανεξαρτησία νοείται η απαλλαγή από

συνθήκες που εμποδίζουν το μέλος του Δ.Σ. να ασκήσει τα καθήκοντά του με αμερόληπτο τρόπο.

Κατά την αξιολόγηση της ανεξαρτησίας της κρίσης, οι Εταιρείες συστήνεται να λαμβάνουν υπόψη αν όλα τα μέλη του Δ.Σ. έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες συμπεριφοράς, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- i) θάρρος, πεποίθηση και σθένος για να προβαίνουν σε ουσιαστική αξιολόγηση και αμφισβήτηση των προτάσεων ή απόψεων άλλων μελών του Δ.Σ.,
- ii) την ικανότητα να θέτουν εύλογες ερωτήσεις στα μέλη του Δ.Σ. και ειδικότερα στα εκτελεστικά μέλη του και να ασκούν κριτική, και
- iii) την ικανότητα να αντιστέκονται στο φαινόμενο της αγελαίας σκέψης (groupthink).

5. Διάθεση επαρκούς χρόνου

Όλα τα μέλη του Δ.Σ. διαθέτουν για την εκτέλεση των καθηκόντων τους το χρόνο που απαιτείται με βάση την περιγραφή της θέσης, το ρόλο και τα καθήκοντά τους. Για τον προσδιορισμό της επάρκειας του χρόνου, λαμβάνονται υπόψη η ιδιότητα και οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στο μέλος Δ.Σ., ο αριθμός των θέσεων του ως μέλος σε άλλα Δ.Σ. και οι απορρέουσες ιδιότητες που κατέχει το εν λόγω μέλος ταυτόχρονα, καθώς και λοιπές επαγγελματικές ή προσωπικές δεσμεύσεις και συνθήκες.

Η Εταιρεία ενημερώνει κάθε υποψήφιο μέλος του Δ.Σ. για τον αναμενόμενο χρόνο που απαιτείται να αφιερώνει στα καθήκοντά του και στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. και τυχόν άλλων επιτροπών στις οποίες συμμετέχει ως μέλος.

B. Συλλογική Καταλληλότητα

1. Γενικά

Το Δ.Σ. είναι κατάλληλο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και η σύνθεσή του συμβάλλει στην αποτελεσματική διοίκηση της Εταιρείας και την ισορροπημένη λήψη αποφάσεων.

Τα μέλη του Δ.Σ. συλλογικά είναι σε θέση να λαμβάνουν κατάλληλες αποφάσεις συνεκτιμώντας το επιχειρηματικό μοντέλο, τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, τη στρατηγική και τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται η Εταιρεία. Επίσης, τα μέλη του Δ.Σ. συλλογικά είναι σε θέση να προβαίνουν σε ουσιαστική παρακολούθηση και κριτική των αποφάσεων των ανώτατων διοικητικών στελεχών.

Όλοι οι τομείς γνώσεων που απαιτούνται για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Εταιρείας συστήνεται να καλύπτονται από το Δ.Σ. συλλογικά με επαρκή εμπειρογνώσια μεταξύ των μελών του. Συστήνεται να υπάρχει επαρκής αριθμός μελών με γνώσεις σε κάθε τομέα, ώστε να καθίσταται δυνατή η διεξαγωγή συζήτησης για τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν. Τα μέλη του Δ.Σ. συλλογικά διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να παρουσιάζουν τις απόψεις τους.

Η σύνθεση του Δ.Σ. αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η απαίτηση το Δ.Σ. ως σύνολο να κατανοεί επαρκώς τους τομείς για τους οποίους τα μέλη είναι συλλογικά υπεύθυνα, και να διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες για να ασκεί την πραγματική διαχείριση και επίβλεψη της Εταιρείας, μεταξύ άλλων και όσον αφορά:

- την επιχειρηματική της δραστηριότητα και τους βασικούς κινδύνους που συνδέονται με αυτή,
- τον στρατηγικό σχεδιασμό,
- τις χρηματοοικονομικές αναφορές,
- την συμμόρφωση με το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο,
- την κατανόηση θεμάτων εταιρικής διακυβέρνησης,
- την ικανότητα αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων,
- την επίδραση της τεχνολογίας στη δραστηριότητά της,
- την επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο.

Η Εταιρεία έχει την πρωταρχική ευθύνη εντοπισμού κενών σε ό,τι αφορά τη συλλογική καταλληλότητα. Για τον σκοπό αυτόν, το Δ.Σ. προβαίνει σε αυτοαξιολόγησή του ετησίως. Η αξιολόγηση του Δ.Σ. από τρίτους συμβούλους είναι επίσης επιθυμητή.

2. Ειδικά, η επαρκής εκπροσώπηση ανά φύλο

Οι Εταιρείες οφείλουν να έχουν επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο τουλάχιστον 25% επί του συνόλου των μελών του Δ.Σ.. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων λαμβάνει υπόψη της το κριτήριο αυτό κατά την υποβολή προτάσεων για ορισμό μελών ΔΣ.

Οι εταιρείες διασφαλίζουν γενικότερα την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ των φύλων.

Σημειώνεται ότι η πτυχή αυτή επεκτείνεται πέραν της επιλογής μελών ΔΣ και στην παροχή επιμόρφωσης στα μέλη του Δ.Σ.

Κριτήρια πολυμορφίας (diversity)

Οι Εταιρείες διαθέτουν και εφαρμόζουν πολιτική πολυμορφίας με σκοπό την προώθηση ενός κατάλληλου επιπέδου διαφοροποίησης στο Δ.Σ. και μιας πολυσυλλεκτικής ομάδας μελών. Διαμέσου της συγκέντρωσης ευρέος φάσματος προσόντων και δεξιοτήτων κατά την επιλογή μελών του Δ.Σ., εξασφαλίζεται η ποικιλία απόψεων και εμπειριών, με σκοπό την λήψη ορθών αποφάσεων. Η Πολιτική Καταλληλότητας περιλαμβάνει την πολιτική πολυμορφίας ή αναφέρεται σε αυτή, ώστε να διασφαλίζεται ότι έχει ληφθεί υπόψη κατά τον ορισμό νέων μελών του Δ.Σ. Ειδικώς, συστήνεται να προβλέπεται ρητώς η επαρκής εκπροσώπηση ανά φύλο τουλάχιστον 25% επί του συνόλου των μελών του Δ.Σ. και να μην γίνεται αποκλεισμός εξαιτίας

διάκρισης λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, θρησκείας ή πεποιθήσεων, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Εφαρμογή, παρακολούθηση και τροποποίηση της Πολιτικής Καταλληλότητας.

Συστήνεται στις Εταιρείες να εναρμονίζουν την Πολιτική Καταλληλότητάς τους με το γενικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, την εταιρική κουλτούρα και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων που έχουν ορίσει και να προβλέπουν και να ακολουθούν τις απαραίτητες διαδικασίες για την εφαρμογή της Πολιτικής.

Η παρακολούθηση της εφαρμογής της Πολιτικής Καταλληλότητας αποτελεί ευθύνη του Δ.Σ. και συστήνεται η συνδρομή της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου ή/και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και του Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου, όπου κρίνεται σκόπιμο. Η ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας περιλαμβάνει σχετική αναφορά.

Η τεκμηρίωση όσον αφορά την έγκριση της Πολιτικής και τυχόν τροποποιήσεις της συστήνεται να τηρούνται σε αρχείο, το οποίο μπορεί να είναι ηλεκτρονικό. Η Εταιρεία καταγράφει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της καταλληλότητας, και ιδίως τυχόν αδυναμίες που εντοπίζονται μεταξύ της προβλεπόμενης και της πραγματικής ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας, και μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – Ελεγκτικό πλαίσιο ΕΛΤΕ

Στο Παράρτημα 3 αναλύεται το ελεγκτικό πλαίσιο όπως αυτό καθορίστηκε από την ΕΛΤΕ με τη μορφή διαδικασιών διασφάλισης («Πρόγραμμα») όπως διενεργούνται από τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές («ΟΕΛ»).

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τις διαδικασίες που διενεργούνται από τους ΟΕΛ, στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων οδηγιών που περιλαμβάνονται στην Απόφαση 1/891/30.09.2020 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως είναι σε ισχύ, αναφορικά με τα αντικείμενα της αξιολόγησης του ΣΕΕ.

Οι διαδικασίες του Προγράμματος εξειδικεύουν τους 5 πυλώνες των κατευθυντηρίων οδηγιών της:

- Περιβάλλον Ελέγχου (Control Environment),
- Διαχείριση Κινδύνων (Risk Management),
- Ελεγκτικοί Μηχανισμοί και Δικλίδες (Control Activities),
- Σύστημα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (Information and Communication),
- Παρακολούθηση του ΣΕΕ (Monitoring).

Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του ΣΕΕ ο ΟΕΛ υποβάλει Έκθεση Αξιολόγησης της Επάρκειας και Αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με την περ. ι της παρ. 3 και την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4706/2020 και την Απόφαση 1/891/30.09.2020 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς («Έκθεση Αξιολόγησης»), σύμφωνα με τα υποδείγματα εκθέσεων διασφάλισης που έχει εκδώσει η ΕΛΤΕ. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες από την αξιολόγηση του ΣΕΕ έχουν προκύψει ουσιώδεις αδυναμίες, και συνεπώς η έκθεση διασφάλισης περιλαμβάνει συμπέρασμα με επιφύλαξη, στην έκθεση διασφάλισης περιλαμβάνεται επίσης η θέση του ΔΣ της Εταιρείας στις ουσιώδεις αδυναμίες, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών σχεδίων δράσης με σαφή και ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα. Οι εκθέσεις διασφάλισης απευθύνονται κατ' αρχήν στους εντολείς της Αξιολόγησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, στους οποίους περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστο η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αυτής.

Πρόγραμμα Ελέγχου

1.Περιβάλλον Ελέγχου (Control Environment)

Το Περιβάλλον Ελέγχου αποτελείται από το σύνολο των δομών, των πολιτικών και των διαδικασιών που παρέχουν τη βάση για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ καθώς παρέχει το πλαίσιο και τη δομή για την επίτευξη των θεμελιωδών αντικειμενικών σκοπών του ΣΕΕ. Το Περιβάλλον Ελέγχου είναι ουσιαστικά το άθροισμα πολλών επιμέρους στοιχείων που καθορίζουν τη συνολική οργάνωση και τον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας της Εταιρείας.

Η επισκόπηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- Ακεραιότητα, Ηθικές Αξίες & Συμπεριφορά Διοίκησης

Εξετάζεται κατά πόσο έχει αναπτυχθεί ένα σαφές πλαίσιο ακεραιότητας & ηθικών αξιών που διέπει τη λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, και κατά πόσο υφίστανται διαδικασίες παρακολούθησης για την πιστή τήρησή τους, ώστε οποιεσδήποτε αποκλίσεις να εντοπίζονται εγκαίρως και να διορθώνονται καταλλήλως.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Εάν η εταιρεία έχει υιοθετήσει «Κώδικα Δεοντολογίας / Ηθικής» ή και άλλες πολιτικές/διαδικασίες που καλύπτουν πτυχές της αποδεκτής συμπεριφοράς των εργαζομένων και της συμμόρφωσης με τους κανόνες και τους κανονισμούς καθώς και εάν τα έγγραφα αυτά κοινοποιούνται αποτελεσματικά από την Αρμόδια Μονάδα. Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κώδικας Δεοντολογίας / Ηθικής ή και άλλες σχετικές πολιτικές και διαδικασίες, πρακτικό έγκρισης Κώδικα ή και άλλων σχετικών πολιτικών και διαδικασιών και τεκμηριωτικό υλικό λήψης των εν λόγω εγγράφων από τους εργαζόμενους και τους τρίτους (π.χ. υπογεγραμμένη δήλωση / σύμβαση κτλ):
 - επισκοπείται ο Κώδικας Δεοντολογίας / Ηθικής ή και άλλες σχετικές πολιτικές (π.χ. πολιτική καταπολέμησης της απάτης), διαδικασίες και μέσω επισκόπησης των διαδικασιών επιβεβαιώνεται εάν οι διαδικασίες αυτές καλύπτουν πτυχές αποδεκτής συμπεριφοράς που σχετίζονται με την ακεραιότητα, τη δεοντολογική συμπεριφορά, τον επαγγελματισμό, τη σύγκρουση συμφερόντων, την επιχειρηματική συμπεριφορά με τρίτους και τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τους κανονισμούς,
 - εξετάζεται αν τα εν λόγω έγγραφα είναι αναρτημένα στο intranet της Εταιρείας και ενημερώνονται τακτικά από τον υπεύθυνο,
 - εξετάζεται αν οι νέοι εργαζόμενοι λαμβάνουν αυτά τα έγγραφα κατά την πρόσληψη και εξετάστε αν υπάρχει σχετικό αποδεικτικό έγγραφο.
 - εξετάζεται αν παρέχεται περιοδική εκπαίδευση στους υπαλλήλους της Εταιρείας, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, η οποία περιλαμβάνει ενότητα σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας και την αποδεκτή συμπεριφορά,
 - εξετάζεται αν ο Κώδικας Δεοντολογίας / Ηθικής επανεξετάζεται περιοδικά (π.χ. ετησίως) από την Αρμόδια Μονάδα.
 - εξετάζεται αν ο Κώδικας Δεοντολογίας / Ηθικής έχει εγκριθεί αρμοδίως από το ΔΣ
- Η συμμόρφωση με την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων της Εταιρείας παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τον χειρισμό υποθέσεων σύγκρουσης συμφερόντων για τα στελέχη της Εταιρείας και παρακολουθείται από αρμόδια Μονάδα. Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων, πρακτικό έγκρισης από ΔΣ, τεκμηριωτικό υλικό ενημέρωσης εργαζομένων (π.χ. υπογεγραμμένη δήλωση, email),

εκθέσεις της αρμόδιας Μονάδας προς ΕΕ και ΔΣ, καταγεγραμμένες διαδικασίες σύγκρουσης συμφερόντων, Κανονισμός Λειτουργίας εξετάζεται αν:

- έχει υιοθετηθεί η εγκεκριμένη (από ΔΣ) και πλήρης Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία συμπεριλαμβάνεται και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας), και η οποία έχει κοινοποιηθεί δεόντως σε όλους τους εργαζομένους και ενημερώνεται τακτικά,
 - τα μέρη που καλύπτονται από την Πολιτική συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Πολιτική,
 - η Αρμόδια Μονάδα παρακολουθεί επαρκώς την τήρηση της Πολιτικής και υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ) / ΔΣ,
 - η σχετική Πολιτική συνοδεύεται από αντίστοιχες αναλυτικές διαδικασίες εφαρμογής
 - το επιλεγμένο δείγμα προς επιβεβαίωση οδηγεί στο συμπέρασμα σχετικά με την τήρηση της ανωτέρω Πολιτικής και διαδικασιών.
- Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης εγνωσμένου Φορέα. Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης και πρακτικό υιοθέτησης του εν λόγω Κώδικα εξετάζεται αν:
- η Εταιρεία δηλώνει ότι έχει υιοθετήσει κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης εγνωσμένου φορέα,
 - υφίσταται σχετική παραπομπή (link) στον εν λόγω κώδικα στην ηλεκτρονική σελίδα της Εταιρείας.

- Οργανωτική Δομή

Εξετάζεται κατά πόσο η οργανωτική δομή της Εταιρείας παρέχει το πλαίσιο για το σχεδιασμό, την εκτέλεση, τον έλεγχο και την εποπτεία των εταιρικών εργασιών μέσω οργανογράμματος για όλες τις επιχειρησιακές μονάδες και τις λειτουργικές δραστηριότητες της σύμφωνα με το οποίο οριοθετούνται οι βασικές περιοχές ευθύνης εντός της Εταιρείας και θεμελιώνονται οι κατάλληλες γραμμές αναφοράς, ανάλογα με το μέγεθος της Εταιρείας και τη φύση των εργασιών της.

- Διοικητικό Συμβούλιο(ΔΣ)

Εξετάζεται η δομή, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του: ιδίως ως προς τα θέματα α) τη σχέση με την εκτελεστική διοίκηση β) των αρμοδιοτήτων εποπτείας της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και γ) της σύνθεσης του ΔΣ (π.χ. μέγεθος, καταλληλότητα και ποικιλομορφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κ.α.).

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Το ΔΣ έχει σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες Εξετάζεται η δομή, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του ΔΣ και των επιτροπών του: ιδίως ως προς τα θέματα α) τη σχέση με την εκτελεστική διοίκηση β) των αρμοδιοτήτων εποπτείας της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και γ) της σύνθεσης του ΔΣ (π.χ. μέγεθος, καταλληλότητα και ποικιλομορφία των μελών του ΔΣ κ.α.).

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας ΔΣ (αν υφίσταται), ή εναλλακτικά Κανονισμός Λειτουργίας Εταιρείας, Πρακτικό έγκρισης αυτού, Πρακτικά ΔΣ εξετάζεται αν:

- περιγράφονται επαρκώς οι αρμοδιότητες του ΔΣ στον εγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας του ΔΣ (αν υφίσταται) ή εναλλακτικά στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της Εταιρείας,
- σε δειγματοληπτική βάση το ΔΣ επιτελεί τα συγκεκριμένα καθήκοντα.

- Το ΔΣ ορίζει και παρακολουθεί τη στρατηγική της Εταιρείας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Στρατηγικό πλάνο Εταιρείας, Επιχειρησιακό σχέδιο, Προϋπολογισμός, Παρουσιάσεις και Πρακτικά έγκρισης από το ΔΣ εξετάζεται αν:

- υφίσταται εγκεκριμένο στρατηγικό πλάνο/ στρατηγική (ή αντίστοιχο έγγραφο που καθορίζεται η στρατηγική) της Εταιρείας,
- το σχετικό πρακτικό του ΔΣ επιβεβαιώνει τη συζήτηση και την αρμόδια έγκρισή του,
- το ΔΣ συζητά αναλυτικά θέματα στρατηγικής και ενημερώνεται σε τακτική βάση για τη πρόοδο αυτής.

- Τα εκτελεστικά μέλη του ΔΣ επιτελούν τον ρόλο που προβλέπεται από τον Νόμο και τα εσωτερικά έγγραφα της Εταιρείας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας Εταιρείας (ή και τον Κανονισμό Λειτουργίας ΔΣ), Πρακτικό έγκρισης αυτού, Πρακτικά ΔΣ, ΦΕΚ εκπροσώπησης ή άλλο έγγραφο χορήγησης εξουσιών και αρμοδιοτήτων εξετάζεται αν περιγράφονται οι αρμοδιότητες των εκτελεστικών μελών του ΔΣ σχετικά με το εάν είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή της στρατηγικής που καθορίζεται από το ΔΣ και διαβουλεύονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα με τα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ σχετικά με την καταλληλότητα της εφαρμοζόμενης στρατηγικής.

- Τα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ επιτελούν τον ρόλο που προβλέπεται από τον Νόμο και τα εσωτερικά έγγραφα της Εταιρείας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας Εταιρείας (ή και τον Κανονισμό Λειτουργίας ΔΣ), Πρακτικό έγκρισης αυτού, Πρακτικά ΔΣ, Αποτελέσματα (αυτό)αξιολόγησης ΔΣ, Τεκμηριωτικό υλικό εκπαίδευσης μη εκτελεστικών μελών / Πρόγραμμα εκπαίδευσης εξετάζεται αν περιγράφονται οι αρμοδιότητες των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ σχετικά με την παρακολούθηση και εξέταση της στρατηγικής της Εταιρείας και την υλοποίησή της, καθώς και την επίτευξη των στόχων της, τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εποπτείας των εκτελεστικών μελών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου των επιδόσεών τους καθώς και της εξέτασης απόψεων σχετικά με τις προτάσεις που υποβάλλουν τα εκτελεστικά μέλη, βάσει υφιστάμενων πληροφοριών.

- Οι συνεδριάσεις του ΔΣ πραγματοποιούνται με βάση τις κατάλληλες ημερήσιες διατάξεις και την καταγραφή πρακτικών.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση μέσα από τη λήψη των πρακτικών ΔΣ εξετάζεται σε δειγματοληπτική βάση εάν το ΔΣ λειτουργεί σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας και το απαιτούμενο πλαίσιο όπως:

- οι κατάλληλες ημερήσιες διατάξεις συντάσσονται και διανέμονται πριν από τις συνεδριάσεις,
 - τηρούνται τα πρακτικά των συνεδριάσεων, προς τεκμηρίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων,
 - η συχνότητα των συνεδριάσεων υπαγορεύεται από τους κανονισμούς λειτουργίας,
 - στο ΔΣ παρουσιάζονται και συζητούνται θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητές του,
 - καταγράφονται αναλυτικά συζητήσεις, πιθανές διαφωνίες, αποφάσεις.
- Το ΔΣ έχει συστήσει τις προβλεπόμενες επιτροπές.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικά σύστασης και συγκρότησης ΕΕ, Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων ή / και άλλων Επιτροπών του ΔΣ, Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών αυτών, Πρακτικά έγκρισης των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών εξετάζεται αν:

- η Εταιρεία έχει συστήσει Επιτροπές Ελέγχου, Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων και οποιαδήποτε άλλη Επιτροπή κρίνεται αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της Εταιρείας (π.χ. Επιτροπή διαχείρισης Κινδύνων),
 - κάθε επιτροπή τηρεί εγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας,
 - ο κανονισμός λειτουργίας των εν λόγω Επιτροπών είναι αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας.
- Η Εταιρεία τηρεί εγκεκριμένη Πολιτική Καταλληλότητας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Καταγεγραμμένη Πολιτική Καταλληλότητας, Πρακτικό έγκρισης από Γ.Σ, Πρακτικά Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, Λοιπά Πρακτικά Γ.Σ. εξετάζεται αν:

- η Εταιρεία τηρεί εγκεκριμένη από τη Γενική Συνέλευση Πολιτική Καταλληλότητας, έχουν εγκριθεί αρμοδίως τυχόν αναθεωρήσεις της και ότι αυτή είναι αναρτημένη στον ιστότοπο της Εταιρείας,
- στην Πολιτική Καταλληλότητας περιγράφονται τα προβλεπόμενα κριτήρια ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας, καθώς και σχετικά κριτήρια πολυμορφίας (ενδεικτικά αναφορικά με επαρκή εκπροσώπηση ανά φύλο τουλάχιστον 25% επί του συνόλου των μελών του ΔΣ καθώς και να μην γίνεται αποκλεισμός εξαιτίας διάκρισης λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, θρησκείας ή πεποιθήσεων, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού),
- η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων διενήργησε επιβεβαίωση της πλήρωσης των κριτηρίων καταλληλότητας για τα υφιστάμενα μέλη του ΔΣ,
- σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους του ΔΣ εντός του έτους, η αξιολόγηση των κριτηρίων καταλληλότητας διενεργήθηκε πριν τον διορισμό του,
- ενημερώθηκε αρμοδίως η Γενική Συνέλευση των μετόχων για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής,

- σε περίπτωση διαπίστωσης μη πλήρωσης των κριτηρίων καταλληλότητας, επιβεβαιώστε αν η Εταιρεία προχώρησε σε παύση και λήψη μέτρων αντικατάστασης του συγκεκριμένου μέλους εντός διαστήματος 3 μηνών.

- Η συμμετοχή στο ΔΣ διέπεται από την Πολιτική Καταλληλότητας και το Καταστατικό της Εταιρείας και κάθε περίπτωση εγκρίνεται από το ΔΣ και τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η διαδικασία υποψηφιοτήτων συντονίζεται από την Επιτροπή Υποψηφιοτήτων.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικά Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, Βιογραφικά σημειώματα μελών εξετάζεται αν:

- η Επιτροπή διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα κριτήρια που καθορίζονται από το σχετικό πλαίσιο όπως την Πολιτική Καταλληλότητας και το Καταστατικό της Εταιρείας, όσον αφορά τον διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου,

- όλοι οι διορισμοί εγκρίνονται από το ΔΣ και τη ΓΣ των Μετόχων,

- το βιογραφικό σημείωμα των μελών του ΔΣ τηρείται αναρτημένο στον ιστότοπο της Εταιρείας και περιλαμβάνει ιδίως πληροφορίες σχετικά με την παρούσα ή προηγούμενη δραστηριότητά του, καθώς και τη συμμετοχή του σε θέσεις διευθυντικών στελεχών άλλων εταιρειών ή συμμετοχή του σε άλλα διοικητικά συμβούλια και επιτροπές Διοικητικών Συμβουλίων,

- στην τρέχουσα σύνθεση του ΔΣ συμμετέχουν όσα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη προβλέπονται και είναι σε συμμόρφωση με την ελάχιστη απαίτηση του Νόμου δηλαδή το ΔΣ αποτελείται τουλάχιστον από 3 μέλη και όχι περισσότερα των 15 και Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη δεν υπολείπονται του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ΔΣ και, πάντως, δεν είναι λιγότερα από 2.

- Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη υποβάλλουν, από κοινού ή το καθένα χωριστά, αναφορές και εκθέσεις προς την Τακτική ή Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας, ανεξάρτητα από τις εκθέσεις που υποβάλλει το ΔΣ.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Αναφορές/εκθέσεις των μη εκτελεστικών μελών προς την Γ.Σ. εξετάζεται αν τα μη εκτελεστικά μέλη υποβάλλουν αναφορές ή εκθέσεις προς την Τακτική ή Έκτακτη Γ.Σ.

- Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι μη εκτελεστικό μέλος. Σε περίπτωση που το ΔΣ διορίσει ως Πρόεδρο ένα εκ των εκτελεστικών μελών του, διορίζει υποχρεωτικά αντιπρόεδρο εκ των μη εκτελεστικών μελών του.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την λήψη του πρακτικού σύνθεσης ΔΣ εξετάζεται αν ο Πρόεδρος του ΔΣ είναι μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ και σε περίπτωση που ο Πρόεδρος είναι εκτελεστικό μέλος αν έχει διοριστεί ως Αντιπρόεδρος του ΔΣ ένα μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ.

- Παρακολουθείται η πλήρωση των κριτηρίων ανεξαρτησίας των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτική της Εταιρείας στην οποία καταγράφονται τα κριτήρια ανεξαρτησίας των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ, Υπεύθυνη Δήλωση

ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ, Σχετική τεκμηρίωση αναφορικά με την αξιολόγηση των ανωτέρω δηλώσεων, Πρακτικά Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, Πρακτικά ΔΣ εξετάζεται αν:

- η Πολιτική της εταιρεία είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία,
 - σε δειγματοληπτική βάση έχουν υποβληθεί σχετικές δηλώσεις από τα υποψήφια ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ πριν τον διορισμό τους,
 - σε δειγματοληπτική βάση δηλώσεις ότι τα όσα αναφέρονται αυτές προκύπτουν από σχετική τεκμηρίωση,
 - έχει γίνει επαναξιολόγηση της πλήρωσης των κριτηρίων εντός του έτους από την αρμόδια Επιτροπή (Υποψηφιοτήτων),
 - σε περίπτωση που για κάποιο μέλος του ΔΣ επιβεβαιώθηκε ότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ανεξαρτησίας αν η Εταιρεία έλαβε τα κατάλληλα μέτρα για την αντικατάστασή του.
- Τα μέλη της ΕΕ ορίζονται από το ΔΣ, όταν αποτελεί επιτροπή του, ή από τη Γενική Συνέλευση όταν αποτελεί ανεξάρτητη επιτροπή.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως, Πρακτικό συγκρότησης ΕΕ, Κανονισμός λειτουργίας Επιτροπών, Πρακτικά ΔΣ ή Γ.Σ. αντίστοιχα εξετάζεται αν η ΕΕ αποτελεί επιτροπή ΔΣ ή ανεξάρτητη επιτροπή.
- Η ΕΕ συνεδριάζει σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα συνεδριάσεων και τηρεί σχετικά πρακτικά συνεδριάσεων.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρόγραμμα συνεδριάσεων ΕΕ, Πρακτικό έγκρισης του, Πρακτικά ΕΕ, Έκθεση πεπραγμένων ΕΕ εξετάζεται αν:
- στα πρακτικά της ΕΕ ότι υφίσταται εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεδριάσεων αυτής,
 - το πρόγραμμα καλύπτεται το εύρος δραστηριοτήτων της Επιτροπής,
 - οι συνεδριάσεις διενεργούνται με βάση το εγκεκριμένο πρόγραμμα,
 - για κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά σε επαρκή βαθμό ανάλυσης,
 - τα μέλη της ΕΕ συμμετέχουν στις συνεδριάσεις και τηρείται σχετικό παρουσιολόγιο, η ΕΕ υποβάλει έκθεση πεπραγμένων προς τη Γενική Συνέλευση σε ετήσια βάση.
- Η Επιτροπή Αποδοχών επιτελεί τον ρόλο της με βάση τις προβλέψεις του Νόμου και τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας της.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας Επιτροπής Αποδοχών, Πρακτικό έγκρισης του Κανονισμού, Πρακτικά Επιτροπής Αποδοχών εξετάζεται αν ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής αποδοχών διατυπώνει προτάσεις προς το ΔΣ αναφορικά με την Πολιτική αποδοχών της Εταιρείας, σχετικά με τις αποδοχές των προσώπων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Πολιτικής αποδοχών, εξετάζει τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο τελικό σχέδιο της ετήσιας έκθεσης αποδοχών και τηρεί πρακτικά και παρουσιολόγιο για τις συνεδριάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω.
- Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων επιτελεί τον ρόλο της με βάση τις προβλέψεις του Νόμου και τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας της.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, Πρακτικά Επιτροπής Υποψηφιοτήτων εξετάζεται αν ο κανονισμός λειτουργίας της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων εντοπίζει και προτείνει προς το ΔΣ πρόσωπα κατάλληλα για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους ΔΣ, βάσει διαδικασίας η οποία προβλέπεται στον κανονισμό λειτουργίας της και αν λαμβάνει υπόψη τους παράγοντες και τα κριτήρια που καθορίζει η Εταιρεία, σύμφωνα με την πολιτική καταλληλότητας που υιοθετεί.

- Το ΔΣ εποπτεύει το περιβάλλον ελέγχου της Εταιρείας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την λήψη του Κανονισμού Λειτουργίας ΔΣ ή Κανονισμού Λειτουργίας Εταιρείας εξετάζεται δειγματοληπτικά στα πρακτικά συνεδρίασης του ΔΣ ότι τα μέλη του ΔΣ, λαμβάνουν βασικές πληροφορίες και αποφασίζουν επί θεμάτων που σχετίζονται με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

- Η ΕΕ παρακολουθεί την πρόοδο του εγκεκριμένου πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου σε τριμηνιαία βάση, με βάση αναλυτικές εκθέσεις που εκδίδει η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Ο επικεφαλής της ΜΕΕ παρέχει εξηγήσεις για τυχόν σημαντικές αποκλίσεις.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικά ΕΕ και συνοδευτικά έγγραφα, Πρακτικά ΔΣ εξετάζεται αν:

- στα πρακτικά συνεδρίασης της ΕΕ και τα συνοδευτικά έγγραφα η πρόοδος του πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου επικοινωνείται από τον επικεφαλής της ΜΕΕ και σημαντικές αποκλίσεις παρουσιάζονται και αιτιολογούνται,
- στα Πρακτικά ΔΣ ότι το ΔΣ ενημερώνεται για σημαντικά ζητήματα από τον επικεφαλής της ΜΕΕ,
- στα πρακτικά της ΕΕ η ΕΕ ενημερώνεται περιοδικά σχετικά με την ταχεία ανταπόκριση της διοίκησης αναφορικά με τις διαπιστωθείσες ελλείψεις/αποκλίσεις.

- Εταιρική Ευθύνη

Εξετάζεται η λειτουργία της ανώτατης εκτελεστικής διοίκησης και ο τρόπος με τον οποίο εγκαθιστά, με την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου, τις κατάλληλες δομές, γραμμές αναφοράς, περιοχές ευθύνης και αρμοδιότητας προς την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Εάν η Εταιρεία διαθέτει επικαιροποιημένο κανονισμό Λειτουργίας ο οποίος αποτυπώνει την οργανωτική διάρθρωση, τα αντικείμενα των μονάδων, των επιτροπών του άρθρου 10 (Οργάνωση και λειτουργία των επιτροπών του ΔΣ) ή άλλων διαρκών επιτροπών, καθώς και τα καθήκοντα των επικεφαλής τους και τις γραμμές αναφοράς τους.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας Εταιρείας, Πρακτικό έγκρισης αυτού (και τυχόν αναθεωρήσεών του) εξετάζεται αν:

- η Εταιρεία τηρεί επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος είναι αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας,

- στα πρακτικά του ΔΣ ο κανονισμός λειτουργίας και τυχόν αναθεωρήσεις έχουν εγκριθεί αρμοδίως από το ΔΣ,
- η οργανωτική δομή όπως αποτυπώνεται στον κανονισμό λειτουργίας ευθυγραμμίζεται με την υφιστάμενη λειτουργία της Εταιρείας,
- για όλες τις υφιστάμενες μονάδες της Εταιρείας αποτυπώνονται τα αντικείμενα των μονάδων, τα καθήκοντα των επικεφαλής και οι σχετικές γραμμές αναφοράς.
- Εάν η Εταιρεία διασφαλίζει ότι η οργανωτική δομή προβλέπει τον κατάλληλο διαχωρισμό των ασυμβίβαστων καθηκόντων: -Κάθε Μονάδα / Διεύθυνση έχει τον δικό του/της Κανονισμό Λειτουργίας στον οποίο περιγράφονται οι αρμοδιότητες. Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμοί Λειτουργίας μονάδων/διευθύνσεων εξετάζεται αν:
 - η δομή της Εταιρείας προβλέπει τον κατάλληλο διαχωρισμό των ασυμβίβαστων καθηκόντων
 - περιγράφονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες του Τμήματος,
 - οι λειτουργίες/δραστηριότητες έγκρισης ή εποπτείας είναι ανεξάρτητες από λειτουργίες που υπόκεινται σε εποπτεία,
 - οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων είναι ανεξάρτητες από τις λειτουργίες ανάληψης κινδύνων.
- Εάν τηρούνται κανονισμοί λειτουργίας σε επίπεδο σημαντικών θυγατρικών στην περίπτωση που υπάρχει Όμιλος Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικό προσδιορισμού σημαντικών θυγατρικών και των αντίστοιχων κριτηρίων, Κανονισμοί Λειτουργίας σημαντικών θυγατρικών, Ύπαρξη περίληψης του Κανονισμού Λειτουργίας στο διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας εξετάζεται αν:
 - έχουν προσδιοριστεί στον Κανονισμό Λειτουργίας ή/και σε πρακτικό του ΔΣ και αποτυπωθεί οι σημαντικές θυγατρικές, με βάση προσδιορισμένα κριτήρια,
 - για τις προσδιορισθείσες σημαντικές θυγατρικές έχουν καταρτισθεί και τηρούνται κανονισμοί λειτουργίας.

- Ανθρώπινο Δυναμικό

Εξετάζονται ενδεικτικά οι πρακτικές πρόσληψης, αμοιβών, εκπαίδευσης και αξιολόγησης της απόδοσης του προσωπικού έτσι ώστε να καταδεικνύεται η αφοσίωση της Διοίκησης στις αρχές της ακεραιότητας, των ηθικών αξιών και της γνωστικής επάρκειας του προσωπικού.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Η Διοίκηση έχει θεσπίσει Πολιτική / διαδικασία πρόσληψης προσωπικού. Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτική / διαδικασία πρόσληψης ανώτατων διευθυντικών στελεχών, Πολιτική / διαδικασία πρόσληψης του υπόλοιπου προσωπικού, Διαδικασίες (και πολιτικές) Ανθρώπινου Δυναμικού εξετάζεται αν:

- η Διοίκηση έχει θεσπίσει Πολιτική / διαδικασία πρόσληψης τόσο των ανώτατων διευθυντικών στελεχών όσο και του υπόλοιπου προσωπικού και την πληρότητα της,
 - η αποτελεσματική εφαρμογή της πρακτικής/μεθολογίας εύρεσης υποψηφίων, αξιολόγησης και επιλογής υποψηφίων (π.χ. κριτήρια επιλογής, διαδικασία διεξαγωγής συνεντεύξεων, ειδικοί έλεγχοι για τους υποψηφίους, (background checks) κ.λπ.), της διαδικασίας πρόσληψης ανώτατων διευθυντικών στελεχών και προσωπικού και της διαδικασίας τερματισμού σχέσης/ αποχώρησης υπαλλήλου/στελέχους.
- Η Διοίκηση έχει θεσπίσει Πολιτική / διαδικασία αξιολόγησης προσωπικού η οποία καθορίζει το πλαίσιο για την περιοδική αξιολόγηση της της απόδοσης των εργαζομένων.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτική / Διαδικασία αξιολόγησης προσωπικού, Τεκμηρίωση/λήψη Αποδεικτικών υποστηρικτικών στοιχείων τήρησης της Διαδικασίας και Αποτελεσμάτων αξιολόγησης (μέσω e mails/ άλλου πρόσφορου μέσου) εξετάζεται αν:
- η Διοίκηση έχει θεσπίσει Πολιτική / Διαδικασία αξιολόγησης προσωπικού η οποία καθορίζει το πλαίσιο για την αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων,
 - η σχετική πολιτική εμφανίζει πληρότητα ως προς τα εξής: α) Καταγεγραμμένα αναλυτικά τα βήματα της διαδικασίας β) Η συχνότητα (τουλάχιστον ετήσια) γ) Οι στόχοι (ποιοτικοί / ποσοτικοί) και η ευθυγράμμιση με τους στόχους της Εταιρείας δ) Η προαγωγή της ηθικής συμπεριφοράς ε) Η παροχή ανατροφοδότησης στους εργαζομένους,
 - στην Πολιτική αξιολόγησης προσωπικού έχουν ενσωματωθεί θέματα τήρησης πολιτικών/ κώδικα ηθικής / συμμόρφωσης / δικλείδων ασφαλείας ως κριτήριο για την αξιολόγηση της απόδοσης,
 - η Πολιτική αξιολόγησης του προσωπικού επανεξετάζεται περιοδικά αναφορικά με την ανάγκη αναθεώρησης ως προς τους ποιοτικούς/ ποσοτικούς στόχους που αξιολογούνται.
- Η Διοίκηση έχει θεσπίσει Πολιτική που προβλέπει το πλάνο διαδοχής των βασικών στελεχών της Εταιρείας. Η Πολιτική εγκρίνεται αρμοδίως και ενημερώνεται τακτικά ώστε να αντικατοπτρίζει όλες τις σημαντικές αλλαγές στο αντικείμενο δραστηριότητας.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πλάνο διαδοχής στελεχών και Πρακτικό έγκρισής του εξετάζεται αν:
- υπάρχει πλάνο διαδοχής στελεχών (Μέλη ΔΣ συμπεριλαμβανομένου του Διευθύνοντα Συμβούλου) και κατά πόσο αξιολογείται η πληρότητα του,
 - η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει πιθανές περιπτώσεις / κινδύνους όσον αφορά την διάδοχη κατάσταση συγκεκριμένων θέσεων εργασίας και ποιες ενέργειες μετριασμού του σχετικού κινδύνου αναλαμβάνονται.

2. Διαχείριση Κινδύνων (Risk Management)

Συμπεριλαμβάνει, την επισκόπηση της διαδικασίας αναγνώρισης και αξιολόγησης των κινδύνων (risk assessment), τις διαδικασίες διαχείρισης και απόκρισης της Εταιρείας σε αυτούς (risk response) και τις διαδικασίες παρακολούθησης της εξέλιξης των κινδύνων (risk monitoring).

Ειδικότερα, επισκοπείται:

- Ο ρόλος και η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (εφόσον υφίσταται) ή άλλου Οργάνου της Εταιρείας με αντίστοιχες αρμοδιότητες.
- Το έργο και οι αρμοδιότητες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), εφόσον υφίσταται και σε αντίθετη περίπτωση, της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες.
- Η ύπαρξη κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και εργαλείων (όπως για παράδειγμα η τήρηση αρχείων κινδύνου – “risk registers”) προσδιορισμού, ανάλυσης, ελέγχου, διαχείρισης και παρακολούθησης κάθε μορφής κινδύνου που ενέχει η λειτουργία της Εταιρείας.

- Η Εταιρεία οφείλει να έχει καθορίσει τον ρόλο, τη γραμμή αναφοράς (λειτουργική και διοικητική), καθώς και τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες α) του ΔΣ, β) της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (εφεξής «ΕΔΚ»), σε περίπτωση που υφίσταται ή άλλης επιτροπής που έχουν εκχωρηθεί οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες, γ) της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ)/του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

Επιπρόσθετα οφείλει να εφαρμόζει τους εγκεκριμένους και επικαιροποιημένους ΚΛ του ΔΣ, ΕΚΔ και ΜΔΚ.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας, Κανονισμός Λειτουργίας ΔΣ, Κανονισμός Λειτουργίας Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (σε περίπτωση που υφίσταται) ή άλλης Επιτροπής με σχετικές αρμοδιότητες, Κανονισμός Λειτουργίας ΜΔΚ ή της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες, Οργανόγραμμα, Πρακτικό έγκρισης του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων από ΔΣ, Πρακτικό έγκρισης του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων από ΔΣ, Βιογραφικά σημειώματα των μελών του ΔΣ, της ΕΔΚ καθώς και των στελεχών της ΜΔΚ, Πρακτικό ορισμού του Επικεφαλής της ΜΔΚ, της ΕΔΚ και των μελών του ΔΣ, Πρακτικά/ email ΔΣ, Πρακτικά/ email ΕΔΚ (σε περίπτωση που υφίσταται), Ετήσιο σχέδιο δράσης ΜΔΚ, Παραγόμενη τεκμηρίωση από την εφαρμογή σχετικών πολιτικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, Τακτικές και έκτακτες αναφορές της ΜΔΚ, Ετήσια απολογιστική έκθεση ΔΚ, Πρόγραμμα και υλικό εκπαίδευσης (ΔΣ, ΕΔΚ, ΜΔΚ και μονάδων 1ης και 2ης γραμμής), Αξιολόγηση της ΜΔΚ από την ΕΔΚ ή το ΔΣ εξετάζεται:

- ότι είναι καταγεγραμμένοι οι ρόλοι, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όλων των οργάνων της Εταιρείας αναφορικά με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων και τις σχετικές απαιτήσεις του ισχύοντος θεσμικού και εποπτικού πλαισίου,

- το Οργανόγραμμα καθώς και τους ΚΛ του ΔΣ, της ΕΔΚ και της ΜΔΚ και οι γραμμές αναφοράς (λειτουργική και διοικητική) της ΜΔΚ ή το προσωπικό στο οποίο έχουν ανατεθεί οι αρμοδιότητες,
 - αν η μονάδα/λειτουργία που ασχολείται με τη Διαχείριση Κινδύνων διαθέτει τους κατάλληλους ανθρώπινους πόρους με επαρκείς γνώσεις και αρμοδιότητες για την αποτελεσματική λειτουργία τους, με έμφαση στην κατανομή και την ανεξαρτησία των αρμοδιοτήτων.
- Η Εταιρεία οφείλει να υιοθετεί κατάλληλες αρχές διαχείρισης κινδύνων και να αναπτύσσει κατάλληλες και αποτελεσματικές πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων αναφορικά με την αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση και απόκριση, καθώς και παρακολούθηση της εξέλιξης των κινδύνων.
- Ως προς αυτή την κατεύθυνση εξετάζεται η ύπαρξη κατάλληλων και αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και εργαλείων (όπως για παράδειγμα η τήρηση αρχείων κινδύνου - “risk registers”) προσδιορισμού, ανάλυσης, ελέγχου, διαχείρισης και παρακολούθησης κάθε μορφής κινδύνου που ενέχει η λειτουργία της Εταιρείας.
- Με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας (ΚΛ) της Εταιρείας, Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΚ), Εγχειρίδιο διαδικασιών Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΚ), Μεθοδολογία Διαχείρισης, Κινδύνων Πρακτικό έγκρισης της πολιτικής διαχείρισης Κινδύνων από ΔΣ, Πρακτικό έγκρισης του εγχειριδίου διαδικασιών διαχείρισης Κινδύνων από ΔΣ, Πρακτικό έγκρισης της μεθοδολογίας διαχείρισης Κινδύνων από ΔΣ αξιολογείται :
- η επάρκεια της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου ως προς την διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης κινδύνων, διαχείρισης και απόκρισης της εταιρείας και της παρακολούθησης της εξέλιξης των κινδύνων,
 - ο σχεδιασμός κατάλληλων εργαλείων όπως μητρώο κινδύνων (Καταγραφή κινδύνων), μηχανισμός αξιολόγησης κινδύνων (Risk assessment tool), στρατηγικές αντιμετώπισης των αναγνωρισμένων κινδύνων οι οποίες περιλαμβάνουν τις κύριες δικλίδες ασφαλείας, μηχανισμός παρακολούθησης της εξέλιξης των κινδύνων,
 - το βαθμό που οι μηχανισμοί περιλαμβάνουν τους σημαντικότερους κινδύνους που έχουν αναγνωρισθεί στο πλαίσιο της κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

3. Ελεγκτικοί Μηχανισμοί και Δικλίδες Ασφαλείας (Control Activities)

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση των μηχανισμών ελέγχου των κρίσιμων δικλίδων ασφαλείας, με έμφαση στις δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, διαχωρισμό καθηκόντων και τη διακυβέρνηση και ασφάλεια των Πληροφοριακών Συστημάτων .

Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα δικλίδων ασφαλείας που η Διοίκηση έχει αναγνωρίσει ως κρίσιμες/ σημαντικές βάσει του μεγέθους της Εταιρείας (και των σημαντικών θυγατρικών της) και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της.

Η επισκόπηση των ελεγκτικών μηχανισμών και δικλίδων ασφαλείας (control activities) περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- Επιλογή και Ανάπτυξη Γενικών Δικλίδων Ασφαλείας μέσω της Τεχνολογίας

Εξετάζονται οι μηχανισμοί ελέγχου και κρίσιμες δικλίδες ασφαλείας, με έμφαση στις δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με:

- α) θέματα σύγκρουσης συμφερόντων
- β) διαχωρισμό καθηκόντων
- γ) τη διακυβέρνηση και ασφάλεια των Πληροφοριακών Συστημάτων.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Εάν η Διοίκηση έχει κατανοήσει και καθορίσει την εξάρτηση και τη σύνδεση μεταξύ των διαδικασιών της και των αυτοματοποιημένων ελεγκτικών μηχανισμών & των γενικών τεχνολογικών δικλίδων ασφαλείας (ITGC).

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτικές και διαδικασίες εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν τη Διακυβέρνηση των πληροφοριακών συστημάτων και την Ασφάλεια των πληροφοριών, καταγραφή των συστημάτων πληροφορικής και διασύνδεση τους με επιχειρησιακές διαδικασίες και διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, αλληλογραφία, πρακτικά συναντήσεων με τη διοίκηση της Εταιρείας που να απεικονίζεται η αναγνώριση των εξαρτήσεων στα συστήματα πληροφορικής, μητρώο γενικών δικλίδων ασφαλείας που καλύπτουν τις εξαρτήσεις των πληροφοριακών συστημάτων εξετάζεται το Πλαίσιο Διακυβέρνησης και Ασφάλειας Πληροφοριακών συστημάτων ως προς:

- την ύπαρξη και την επίσημη έγκριση από τη διοίκηση της Εταιρείας, πολιτικών και διαδικασιών για τη Διακυβέρνηση Πληροφοριακών Συστημάτων και την Ασφάλεια Πληροφοριών,
- την καταγραφή και την αναγνώριση των εξαρτήσεων των επιχειρηματικών διαδικασιών καθώς και των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου στα συστήματα πληροφορικής,
- αν η καταγραφή των εξαρτήσεων στα συστήματα πληροφορικής έχουν εγκριθεί από τη διοίκηση της Εταιρείας,
- την τήρηση επίσημου μητρώου δικλίδων ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων που έχουν αντιστοιχηθεί με τις αναγνωρισμένες εξαρτήσεις στα πληροφοριακά συστήματα, το οποίο έχει εγκριθεί από τη διοίκηση της Εταιρείας.

- Εάν η Διοίκηση έχει επιλέξει και αναπτύξει γενικές δικλίδες ασφαλείας μέσω της τεχνολογίας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Αναφορές σχετικές με το σύστημα καταγραφής και επίλυσης σφαλμάτων, Αναφορές σχετικές με τους πόρους πληροφορικής της ενεργοποίησης των σχετικών αρχείων καταγραφής και την επίσημη διαδικασία ελέγχου των σχετικών αρχείων, Τεκμηρίωση σχετική με την πρόσβαση στα υπολογιστικά κέντρα (π.χ. έγκριση, παρακολούθηση εισόδου), Τεκμηρίωση σχετική με την ολοκλήρωση της δημιουργίας των εφεδρικών αντιγράφων, Αναφορές σχετικές με την περιοδική και ασφαλή αποθήκευση των αντιγράφων ασφαλείας, Σχέδιο ανάκαμψης συστημάτων

και αποδεικτικό της επιτυχημένης δοκιμής του εξετάζεται η Λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων ως προς:

- εάν ο εντοπισμός και η επίλυση σφαλμάτων γίνεται σύμφωνα με την επίσημη καταγεγραμμένη διαδικασία στους πληροφοριακούς πόρους της Εταιρείας,
- εάν η Εταιρεία τηρεί αρχεία καταγραφής (logs) συμβάντων ασφαλείας στα συστήματα και ότι γίνεται παρακολούθηση με επίσημο τρόπο και σε περιοδική βάση,
- εάν η Εταιρεία διαχειρίζεται και προστατεύει επαρκώς τη φυσική πρόσβαση στα υπολογιστικά συστήματα της συμπεριλαμβανομένου και του Disaster Recovery site,
- εάν η Εταιρεία έχει και εφαρμόσει διαδικασίες εφεδρικών αντιγράφων των πληροφοριακών πόρων βάσει συγκεκριμένου προγράμματος προκειμένου να διασφαλίζει την εκτέλεση των επιχειρηματικών διαδικασιών της καθώς και την κάλυψη των νομικών υποχρεώσεών της,
- την τακτική ασφαλής αποθήκευσης των εφεδρικών αντιγράφων των πληροφοριακών πόρων (π.χ. σε θυρίδα τράπεζας),
- εάν υφίσταται σχέδιο ανάκαμψης των πληροφοριακών πόρων από καταστροφή ως μέρος ενός ευρύτερου πλάνου συνέχειας επιχειρησιακών λειτουργιών
- αν τα αποτελέσματα των δοκιμών (rehearsals) αξιολογούνται και καταρτίζεται πλάνο διόρθωσης των τυχόν παραλείψεων/ευρημάτων.

- Η Διοίκηση έχει επιλέξει και αναπτύξει ελεγκτικούς μηχανισμούς που σχεδιάζονται και υλοποιούνται προκειμένου τα δικαιώματα πρόσβασης στην τεχνολογία να είναι περιορισμένα σε εξουσιοδοτημένους χρήστες ανάλογα με τις ευθύνες της εργασίας τους, έτσι ώστε τα πάσης μορφής στοιχεία του Ενεργητικού της Εταιρείας να είναι προστατευμένα από εξωτερικές απειλές:

A. Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Αναφορές από Vulnerability Scanning και Vulnerability Assessment καθώς και τεκμηρίωση αναφορικά με την αξιολόγηση των ευρημάτων και των ενεργειών για διόρθωσή τους, Αναφορές από Penetration Testing και λοιπές αναφορές σχετικά με την αξιολόγηση των ευρημάτων και των ενεργειών για διόρθωσή τους, Αναφορές από μηχανισμούς διαπίστωσης missing (security) patches / exception reports και ενδεικτικά παράδειγμα από πρόσφατο (security) Patching update, Εκπαιδευτικό υλικό σχετικό με Security Awareness Campaigns, κατάσταση εκπαιδεύσεων και εκπαιδευόμενων σε θέματα cybersecurity, Οργανόγραμμα, καταγεγραμμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες (job-description) του υπεύθυνου Ασφάλειας Πληροφοριών και όσων έχουν επαυξημένα δικαιώματα πρόσβασης, Τεκμηριωτικό υλικό (π.χ. export με όλους τους χρήστες από συγκεκριμένα συστήματα ή από IDM, αν υπάρχει) για εύρεση μη-προσωποποιημένων accounts εξετάζεται η Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων ως προς:

- εάν η Εταιρεία έχει και εφαρμόζει συστήματα εντοπισμού των ευπαθειών των υπολογιστικών πόρων καθώς και αν τα αποτελέσματα/ευρήματα που προκύπτουν

αξιολογούνται κατάλληλα και σύμφωνα με αυτά καταρτίζεται πλάνο διόρθωσης των τυχόν παραλείψεων/ευρημάτων,

- εάν η Εταιρεία διενεργεί δοκιμή διείσδυσης στους υπολογιστικούς πόρους της καθώς και αν τα αποτελέσματα/ευρήματα που προκύπτουν αξιολογούνται κατάλληλα και σύμφωνα με αυτά καταρτίζεται πλάνο διόρθωσης των τυχόν παραλείψεων/ευρημάτων,
- εάν τα συστήματα της Εταιρείας επικαιροποιούνται σε περιοδική βάση με τις τελευταίες ενημερώσεις σε θέματα ασφαλείας (security fixes, bugs, updates) όπως αυτά κοινοποιούνται από τους προμηθευτές,
- εάν διενεργούνται προγράμματα επιμόρφωσης των υπαλλήλων της Εταιρείας για τις μεθόδους των κυβερνοεπιθέσεων,
- ένα υφίσταται καταγραφή των ρόλων και των αρμοδιοτήτων συμπεριλαμβανομένου εκείνου του Υπευθύνου Ασφαλείας Πληροφοριών καθώς και του κατάλληλου υλοποιημένου διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων και της ανεξαρτησίας του,
- τα προφίλ και τους ρόλους όσων έχουν δικαιώματα διαχειριστή ή/και επαυξημένα δικαιώματα πρόσβασης ότι ανατίθενται στους αρμόδιους χρήστες,
- την ύπαρξη προσωποποιημένων λογαριασμών χρηστών ώστε να μπορεί να αποδοθεί λογοδοσία,
- την κατάσταση των συστημικών λογαριασμών χρηστών με δικαιώματα διαχειριστή και το επίπεδο προστασίας τους,
- την ύπαρξη διαδικασίας για τους κωδικούς πρόσβασης στους υπολογιστικούς πόρους της Εταιρείας,
- τη διενέργεια περιοδικής αξιολόγησης κινδύνου για τους πληροφοριακούς πόρους.

B. Διαχείριση προσβάσεων πληροφοριακών συστημάτων (3rd parties included)

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Υπογεγραμμένα έγγραφα, IDM export για δείγμα χρηστών για τους οποίους δημιουργήθηκε ή τροποποιήθηκε ο λογαριασμός τους / ο ρόλος/profile, Κατάσταση προσωπικού που αποχώρησαν στην εξεταζόμενη περίοδο, Αναφορές σχετικές με τα δικαιώματα των χρηστών που επισκοπούνται από την αρμόδια διεύθυνση π.χ. οικονομική εξετάζεται η Διαχείριση προσβάσεων πληροφοριακών συστημάτων (3rd parties included) ως προς:

- εάν οι λογαριασμοί χρηστών (συμπεριλαμβανομένων και των εξωτερικών συνεργατών) δημιουργούνται και τροποποιούνται κατόπιν επίσημων αιτημάτων εγκεκριμένων από τον αρμόδιο του εκάστοτε Πληροφοριακού Πόρου και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή διαχωρισμού καθηκόντων,
- εάν οι λογαριασμοί χρηστών (συμπεριλαμβανομένων και των εξωτερικών συνεργατών) που αποχωρούν από την Εταιρεία απενεργοποιούνται άμεσα μετά την αποχώρησή τους,
- εάν πραγματοποιούνται περιοδικοί έλεγχοι ενεργών χρηστών (συμπεριλαμβανομένων και των εξωτερικών συνεργατών) και ορθότητας των δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών.

- Η Διοίκηση έχει επιλέξει και αναπτύξει ελεγκτικούς μηχανισμούς σχετικούς με την απόκτηση, ανάπτυξη και συντήρηση της τεχνολογίας και των υποδομής της Πληροφορικής προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Διαδικασίες/Οδηγία αναφορικά με αλλαγές και αναβαθμίσεις των υπολογιστικών πόρων (σ.σ. Change Management), Διαδικασίες/Οδηγία αναφορικά επείγουσες αλλαγές και αναβαθμίσεις των υπολογιστικών πόρων (σ.σ. Change Management), Λίστα με τους χρήστες του παραγωγικού περιβάλλοντος (π.χ. για ERP) προκειμένου να συγκριθεί με λίστα χρηστών από το δοκιμαστικό περιβάλλον, Έγγραφο αίτημα αλλαγής, Λίστα προγραμματιστών – τεκμηρίωση αδυναμίας, Τεκμηρίωση για την ύπαρξη (ιδιαίτερος για ERP) δοκιμαστικού και παραγωγικού περιβάλλοντος εξετάζεται το πλαίσιο διαχείρισης των αλλαγών στους υπολογιστικούς πόρους ως προς:

- την επίσημη καταγεγραμμένη διαδικασία για τις αλλαγές και τις αναβαθμίσεις στους υπολογιστικούς πόρους της Εταιρείας,
- την επίσημη καταγεγραμμένη διαδικασία για τις επείγουσες αλλαγές (emergency changes) και τις αναβαθμίσεις στους υπολογιστικούς πόρους της Εταιρείας,
- αν οι αλλαγές στη λειτουργικότητα των συστημάτων πραγματοποιούνται σύμφωνα με εγκεκριμένο αίτημα από τους υπευθύνους της Εταιρείας και εφόσον δοκιμασθούν επαρκώς και επιτυχώς από τους αρμόδιους χρήστες,
- εάν οι προγραμματιστές των υπολογιστικών πόρων δεν έχουν δικαίωμα προώθησης των αλλαγών, διορθώσεων που ετοιμάζουν στα παραγωγικά συστήματα,
- εάν υπάρχουν διαφορετικά περιβάλλοντα ανάπτυξης, δοκιμών και παραγωγής για τα συστήματα της Εταιρείας.

- Αποφυγή Σύγκρουσης Συμφερόντων

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται αν η εταιρεία έχει εγκεκριμένη και επαρκή Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων.

Ο σκοπός των μηχανισμών (δικλίδων) σχετικά με τον περιορισμό του κινδύνου σύγκρουσης συμφερόντων είναι:

α. Η πρόληψη καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες δύναται να αποβούν επιζήμιες για τα συμφέροντα των μετόχων, των πελατών ή των δυνητικών πελατών, των πιστωτών και των λοιπών ωφελιμούχων (stakeholders) στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας (προληπτικοί μηχανισμοί).

β. Η εφαρμογή διαδικασιών για τη διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες περιλαμβάνουν οργανωτικά και διοικητικά μέτρα για την αντιμετώπισή τους και τη διαφύλαξη των συμφερόντων των μετόχων, των πελατών ή των δυνητικών πελατών, των πιστωτών και των λοιπών ωφελιμούχων (stakeholders).

γ. Η εφαρμογή μηχανισμών ελέγχου, οι οποίοι επιτρέπουν τη συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου Αποφυγής Σύγκρουσης Συμφερόντων, καθώς και του επιπέδου συμμόρφωσης της Εταιρείας με το αντίστοιχο πλαίσιο (κατασταλτικοί μηχανισμοί).

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτική σύγκρουσης συμφερόντων, Πρακτικό έγκρισης από ΔΣ, Τεκμηρίωση ενημέρωσης εργαζομένων της ΠΣΣ π.χ. υπογεγραμμένη δήλωση, email, Κανονισμό και εκθέσεις της αρμόδιας Μονάδας (εάν υφίστανται), Πρακτικό έγκρισης του ως άνω Κανονισμού από ΔΣ, Τεκμηρίωση ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων μερών π.χ. αλληλογραφία, Πρακτικά ΔΣ για περιστατικά και για το χειρισμό περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, Υπεύθυνες δηλώσεις περί μη σύγκρουσης συμφερόντων, Πολιτική Καταλληλότητας των μελών ΔΣ, Πρακτικό έγκρισης από ΔΣ, Πολιτική Συναλλαγών με Συνδεδεμένα Μέρη, Πρακτικό έγκρισης από ΔΣ, Κώδικας Δεοντολογίας / Ηθικής, Μητρώο καταστάσεων συγκρούσεως συμφερόντων, Πολιτικής Διαχείρισης Αναφορών και Καταγγελιών (Whistleblowing), Πρακτικό έγκρισης από ΔΣ εξετάζεται:

- αν έχει υιοθετηθεί εγκεκριμένη (από το ΔΣ) και επαρκής Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων (ΠΣΣ) σύμφωνα με τις εν ισχύ σχετικές διατάξεις Πολιτικής Σύγκρουσης Συμφερόντων όπου αναφέρονται ενδεικτικά Ορισμοί, Ρόλοι, Αρμοδιότητες, Διαχωρισμός Διαδικασίες γνωστοποίησης και διαχείρισης περιστατικών καθώς και ότι υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον Κώδικα Δεοντολογίας και Ηθικής,
- αν προβλέπονται συγκεκριμένες διαδικασίες και μηχανισμοί (δικλίδες) με τις οποίες η Εταιρεία διαχειρίζεται τις καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων,
- αν τα Μέλη ΔΣ και τα Βασικά Στελέχη υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση Απουσίας ή Γνωστοποίησης Σύγκρουσης Συμφερόντων, με την οποία επιβεβαιώνουν την απουσία κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων ή, σε αντίθετη περίπτωση, γνωστοποιούν στην Εταιρεία οποιαδήποτε κατάσταση στην οποία υφίσταται μια πραγματική, φαινομενική ή πιθανή σύγκρουση συμφερόντων μόλις αυτή προκύψει ή εντοπιστεί, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΠΣΣ,
- αν τηρείται από τον Επικεφαλής Κανονιστικής Συμμόρφωσης ή το αρμόδιο στέλεχος Μητρώο / Αρχείο καταστάσεων συγκρούσεως συμφερόντων.

- Διαχωρισμός Καθηκόντων

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται αν η Εταιρεία εντοπίζει, αξιολογεί και διαχειρίζεται περιπτώσεις ασυμβίβαστων καθηκόντων / διεργασιών.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη σχετικού πίνακα ή εγγράφου Διαχωρισμού Καθηκόντων εξετάζεται βάσει του οργανογράμματος και των καταγεγραμμένων πολιτικών και διαδικασιών (ή λοιπών κειμένων) αν η Εταιρεία επιτυγχάνει τον απαιτούμενο διαχωρισμό καθηκόντων για τις κρίσιμες κύριες διαδικασίες/λειτουργίες της καθώς και αν η Εταιρεία έχει εντοπίσει περιπτώσεις ασυμβίβαστων καθηκόντων και αν αναλαμβάνει κατάλληλες δράσεις για τον μετριασμό του κινδύνου από ασυμβίβαστες διεργασίες (π.χ. πρόσθετες δικλίδες ασφαλείας παρακολούθησης / επιβεβαίωσης).

- Δικλίδες Ασφαλείας

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Αν η Εταιρεία καθιερώνει δικλίδες ασφαλείας βάσει των κύριων κινδύνων.
- Αν οι δικλίδες ελέγχου ελέγχονται έγκαιρα, γίνονται έγκαιρα διορθωτικές κινήσεις, το αρμόδιο προσωπικό εκτελεί τις κύριες δικλίδες ελέγχου έγκαιρα, όπως έχει καθοριστεί στις πολιτικές και διαδικασίες, διερευνά τα θέματα που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των κύριων δικλίδων ελέγχου και δρα ανάλογα και αν είναι ικανό, έχει το κατάλληλο επίπεδο εξουσίας και διενεργεί τις σημαντικές με επιμέλεια και συνεχή συγκέντρωση

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως καταγεγραμμένες διαδικασίες ανά επιχειρηματική διαδικασία (business process), πίνακα δικλίδων ασφαλείας (Control matrix) εξετάζεται για τις κύριες δικλίδες ελέγχου που έχει ορίσει η Εταιρεία αν ο σχεδιασμός τους καλύπτει ενδεικτικά τα παρακάτω:

- εκτελούνται από αρμόδιο, ικανό και εξουσιοδοτημένο προσωπικό
- περιγράφουν σε επαρκή βαθμό τις εκτελούμενες ενέργειες των αρμόδιων λειτουργών,
- περιλαμβάνει διαδικασίες για την παρακολούθηση τυχόν εξαιρέσεων / αποκλίσεων που επισημαίνονται
- περιγράφει τη συχνότητά τους,
- περιγράφει τα έγγραφα που απαιτούνται για τη διενέργεια της δικλίδας

- Πολιτικές και Διαδικασίες

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Αν η Εταιρεία έχει καθιρώσει πολιτικές και διαδικασίες στη βάση της κατανομής αρμοδιότητας και υπευθυνότητας και αποδίδει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και ευθύνες σε μέλη διοίκησης ή και άλλο προσωπικό της Εταιρίας σύμφωνα με τους κύριους κινδύνους που έχει αναγνωρίσει ανά μονάδα ή λειτουργία.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Καταγεγραμμένες διαδικασίες ανά επιχειρηματική διαδικασία (business process), Control matrix εξετάζεται αν:

- οι σημαντικότερες πολιτικές / διαδικασίες για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων οι οποίες θα πρέπει περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - i. Περιγραφή και ακολουθία των εργασιών που εκτελούνται σε ανάλυση
 - ii. Εμπλεκόμενες μονάδες/ τμήματα,
 - iii. Σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και λογοδοσία που σχετίζονται με την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης πολιτικής/διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της ακρίβειας / λεπτομέρειας με την οποία πρέπει να λειτουργεί η πολιτική/διαδικασία
 - iv. Δικλίδες ελέγχου
 - v. Κατάλληλο διαχωρισμό καθηκόντων
 - vi. Αρμόδια έγκριση
 - vii. Τακτική επισκόπηση και αναθεώρηση (τουλάχιστον ετησίως)
 - viii. Κατάλληλο διαχωρισμό καθηκόντων

- αν η Διοίκηση για κάθε κρίσιμη δικλίδα ασφαλείας έχει θεσπίσει καταγεγραμμένη γραμμή αναφοράς με συγκεκριμένα καθήκοντα για συγκεκριμένους ρόλους ως προς την σύνταξη οικονομικών καταστάσεων.

▪ Η διαδικασία κλεισίματος περιόδου και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη της καταγεγραμμένης διαδικασία κλεισίματος περιόδου και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων (FSCP) εξετάζεται η διαδικασία και αν έχουν καθοριστεί:

i. Οργανόγραμμα ΔΟΥ

ii. Περιγραφή ρόλων με συγκεκριμένα άτομα και καθήκοντα στη διαδικασία κλεισίματος περιόδου και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και ποιος είναι υπεύθυνος για την επισκόπηση και έγκριση των ενεργειών

iii. Εγχειρίδιο κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων

4.Σύστημα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (Information and Communication)

Αφορά την επισκόπηση της διαδικασίας ανάπτυξης της χρηματοοικονομικής, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ελεγκτικών μηχανισμών (π.χ. Εποπτικών, Ρυθμιστικών και Κανονιστικών Αρχών, Ορκωτών ελεγκτών κ.λπ.) και μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (π.χ. την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα θέματα σχετικά με τη δωροδοκία, όπως προβλέπονται από το άρθρο 151 ν. 4 4548/2018) καθώς και την επισκόπηση των διαδικασιών κρίσιμης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας της Εταιρείας. Η Εταιρεία πρέπει να διαθέτει, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, κατάλληλα κανάλια εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας, όπως επικοινωνίας με τα μέλη του ΔΣ, τους μετόχους και τους επενδυτές, επικοινωνίας με τις υφιστάμενες Επιτροπές της Εταιρείας, καταγγελίας πληροφοριών (whistleblowing), επικοινωνίας με τις Εποπτικές Αρχές κ.α.

Η επισκόπηση του συστήματος πληροφόρησης και επικοινωνίας (Information and Communication) περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- Επισκόπηση των διαδικασιών κρίσιμης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας.

Η Εταιρεία λαμβάνει ή παράγει και χρησιμοποιεί σχετικές, ποιοτικές πληροφορίες για την υποστήριξη της λειτουργίας των συνιστωσών του εσωτερικού ελέγχου (Σχετική Βασική Αρχή COSO 13).

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

▪ Αν η Εταιρεία επικοινωνεί αποτελεσματικά εσωτερικά τους στόχους της και παρακολουθεί την υλοποίησή τους. Αν σε τακτική βάση, η διοίκηση και το ΔΣ λαμβάνει αναφορές με τα αποτελέσματα της Εταιρείας σε σχέση με μετρήσιμους στόχους (χρηματοοικονομικούς και μη -χρηματοοικονομικούς) καθώς και δείκτες αποτελεσματικότητας για τη παρακολούθηση της στρατηγικής της (ενδεικτικό παράδειγμα εφαρμογής COSO IC.13.PoF1).

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Στρατηγικό Σχέδιο/ Επιχειρησιακό σχέδιο/ Πρόυπολογισμός,

Στοχοθεσία (συνολικά / ανά Μονάδα/ στέλεχος), Αναφορές προς τη Διοίκηση, το ΔΣ, την ΕΕ και σε τρίτους σε σχέση με τη πορεία υλοποίησης των στόχων, Αναφορές των Επιτροπών του Δ.Σ. προς το Δ.Σ., Πρακτικά του ΔΣ/ ΕΕ για την περιοδική επισκόπηση των αποτελεσμάτων, Επικοινωνία επιχειρηματικών σχεδίων και στόχων στη Διοίκηση, ΔΣ, ΕΕ κ.ο.κ. εξετάζεται :

- ο μακροχρόνιος και βραχυχρόνιος προγραμματισμός δράσης ανά σημαντική δραστηριότητα,
- η επικοινωνία του πλάνου/ στόχων προς το προσωπικό,
- οι αναφορές για τα αποτελέσματα σε σχέση με το προγραμματισμό/ στόχους (χρημ/κα ή μη),
- τα βασικά report που λαμβάνει η διοίκηση και το ΔΣ σε τακτική βάση (objectives πληροφοριών)

- Αν η Εταιρεία υιοθετεί κατάλληλα συστήματα πληροφόρησης (διαδικασίες, προσωπικό, τεχνολογία) που υποστηρίζουν τόσο τις εσωτερικές λειτουργίες όσο και αυτές που έχει αναθέσει σε τρίτους παρόχους (outsourcing) ή άλλα τρίτα μέρη. (ενδεικτικό παράδειγμα εφαρμογής COSO IC.13.PoF.3).

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Λίστα Πληροφοριακών συστημάτων, Διαδικασίες για τη διαχείριση δεδομένων και πληροφοριών και πρακτικό έγκρισής τους από το Δ.Σ., Σχετικές αναφορές / εκθέσεις, Excel spreadsheets που χρησιμοποιούνται για τη κατάρτιση χρημ/κών και μη καταστάσεων, Λίστα παρόχων υπηρεσιών εξωτερικής ανάθεσης, Σύμβαση εξωτερικού συνεργάτη (εφόσον υπάρχει), Λίστα προσβάσεων τρίτων στα πληροφοριακά συστήματα της Εταιρείας εξετάζονται τα κρίσιμα συστήματα πληροφόρησης (διαδικασίες, προσωπικό, τεχνολογία) της Εταιρείας και τρίτων παρόχων και οι σχετικές διαδικασίες για τη ασφάλεια και ακεραιότητα πληροφόρησης.

- Αν η Εταιρεία έχει θεσπίσει Κανονισμό Λειτουργίας και εγχειρίδιο εσωτερικών διαδικασιών, εντός του οποίου αναγράφεται η διαδικασία επικοινωνίας των απαιτούμενων πληροφοριών του ΣΕΕ.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας, Πρακτικό έγκρισης του Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας, Εγχειρίδιο εσωτερικών διαδικασιών, Πρακτικό έγκρισής του εγχειριδίου διαδικασιών από το Δ.Σ., Τεκμηρίωση κοινοποίησης στους εργαζομένους εξετάζεται :

- ο Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας ως προς την επάρκεια του περιεχομένου του με βάση τη νομοθεσία και ειδικότερα ως προς τις αρμοδιότητες αναφορικά με το ΣΕΕ,
- το εγχειρίδιο εσωτερικών διαδικασιών και εάν υφίσταται διαδικασία για την επικοινωνία των απαιτούμενων πληροφοριών,
- αν έχει λάβει τις κατάλληλες εγκρίσεις από τα κατάλληλα όργανα της Εταιρείας
- αν όλο το προσωπικό έχει πρόσβαση στον Κανονισμό Λειτουργίας και εγχειρίδιο εσωτερικών διαδικασιών, εντός του οποίου αναγράφεται η διαδικασία επικοινωνίας των απαιτούμενων πληροφοριών του ΣΕΕ.

- Αν το Δ.Σ. επικοινωνεί τακτικά με τη Διοίκηση, έτσι ώστε να διαθέτουν πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των ρόλων τους σε σχέση με τους στόχους της Εταιρείας.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας, Κανονισμός Λειτουργίας του Δ.Σ., Πρακτικά έγκρισης των ΚΛ της Εταιρείας από το Δ.Σ., Πλάνο συναντήσεων του Δ.Σ. με τη Διοίκηση, Τεκμηρίωση διαδικασίας (π.χ. πρακτικά Δ.Σ., αναφορές της Διοίκησης προς το Δ.Σ., τεκμηρίωση έγκαιρης γνωστοποίησης) εξετάζεται αν:

- ο Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας αναγράφει διακριτά ρόλους και καθήκοντα για την επικοινωνία μεταξύ του ΔΣ και της Διοίκησης (π.χ. ρόλος του Προέδρου / Αντιπροέδρου του ΔΣ, ρόλος ανεξάρτητων μελών ΔΣ κτλ),
- στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας υπάρχουν σαφείς γραμμές αναφοράς για την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ προς το ΔΣ.

- Αν Εταιρεία μεριμνά για την επικοινωνία με τις Διοικήσεις των σημαντικών θυγατρικών του Ομίλου (όπου εφαρμόσιμο) όπως π.χ. έχει καταρτίσει πλάνο συναντήσεων του Δ.Σ. με τους υπεύθυνους των θυγατρικών και των επιχειρησιακών μονάδων.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πλάνο συναντήσεων Δ.Σ. με υπεύθυνους των θυγατρικών και των επικεφαλής των επιχειρησιακών μονάδων, Τεκμηρίωση διαδικασίας (π.χ. πρακτικά συνεδριάσεων Δ.Σ., αναφορές των Διευθύνσεων των θυγατρικών και τεκμηρίωση έγκαιρης γνωστοποίησης) εξετάζεται αν:

- έχουν θεσπιστεί σχετικοί μηχανισμοί επικοινωνίας του Δ.Σ. με τις Διοικήσεις των θυγατρικών (π.χ. συναντήσεις με τους υπεύθυνους των θυγατρικών όσο και με τους επικεφαλής των επιχειρησιακών μονάδων),
- οι συναντήσεις διενεργούνται σε τακτική βάση.

- Αν η Εταιρεία έχει θεσπίσει διαδικασίες διοικητικής πληροφόρησης.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Τεκμηρίωση διαδικασίας διοικητικής πληροφόρησης, Πρακτικό έγκρισης της διαδικασίας από το Δ.Σ. εξετάζεται αν:

- έχουν θεσπιστεί διαδικασίες διοικητικής πληροφόρησης,
- έχουν λάβει τις κατάλληλες εγκρίσεις,
- εφαρμόζονται οι διαδικασίες διοικητικής πληροφόρησης.

- Κανάλια Καταγγελίας Πληροφοριών.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται αν η Εταιρεία έχει θεσπίσει κανάλια καταγγελίας όπως whistle-blower hotline, που επιτρέπουν την ανώνυμη ή την εμπιστευτική επικοινωνία, όταν τα κανονικά κανάλια δεν λειτουργούν ή δεν είναι αποτελεσματικά.

Ως προς αυτή την κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως τεκμηριωτικό υλικό σχετικών με τη διαμόρφωση ξεχωριστών καναλιών επικοινωνίας, Τεκμηρίωση διαδικασίας, πολιτική & Διαδικασία αναφορών/καταγγελιών και πρακτικό έγκρισής τους από το Δ.Σ., Βιογραφικό αρμόδιου στελέχους και τυχόν πιστοποιήσεις, Αναφορές του αρμόδιου στελέχους για περιστατικά που

πιθανώς προέκυψαν και απεστάλη στο Δ.Σ., Δείγμα καταγγελιών για την επιβεβαίωση της πολιτικής και διαδικασίας εξετάζεται αν:

- η Εταιρεία έχει διαμορφώσει ξεχωριστά κανάλια επικοινωνίας, μεριμνώντας για τους μηχανισμούς διασφάλισης ανώνυμης ή εμπιστευτικής επικοινωνίας,
- η Εταιρεία έχει δεσμεύσει τηλεφωνική γραμμή ή έχει διαμορφώσει designated email, ως ξεχωριστά κανάλια επικοινωνίας προκειμένου να διασφαλίζεται η ανωνυμία του αναφέροντα/ καταγγέλλοντα,
- η Εταιρεία έχει θεσπίσει σχετική Πολιτική και η διαδικασία αναφορών/ καταγγελιών η οποία συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του σχετικού κανονιστικού πλαισίου,
- υπάρχει η επαρκής ενημέρωση των ενδιαφερομένων (εσωτερικών / εξωτερικών) για την υποβολή καταγγελιών καθώς και η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού,
- η πολιτική και η διαδικασία αναφορών/ καταγγελιών λαμβάνει υπόψη τον αποδέκτη, τη φύση της πληροφορίας και τον χρονικό προσδιορισμό της αναφοράς,
- η Εταιρεία έχει ορίσει αρμόδιο στέλεχος / στελέχη / επιτροπές για τις ως άνω επικοινωνίες και τη διαχείριση καταγγελιών,
- τα αρμόδια στελέχη για τη διαχείριση καταγγελιών έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία, γραμμές αναφοράς, δικαιοδοσίες και πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

- Εξωτερική Πληροφόρηση.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται αν η Εταιρεία έχει θεσπίσει διαδικασίες για την παροχή έγκαιρης και σχετικής πληροφόρησης σε τρίτους (συμπεριλαμβανομένων των μετόχων, των εταίρων, των ιδιοκτητών, των ρυθμιστικών αρχών, των πελατών, των οικονομικών αναλυτών και άλλων ενδιαφερομένων μερών).

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Διαδικασία Κατάρτισης Χρηματοοικονομικών και μη Καταστάσεων, Διαδικασία Κατάρτισης Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης, Κανονισμός Λειτουργίας, Διαδικασίες Προνομακτικής Πληροφόρησης, Συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη, Συναλλαγές Υπόχρεων προσώπων, Οικονομικές Καταστάσεις, Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δ.Σ., Επισκόπηση πληροφοριών ιστοσελίδας Εταιρείας (π.χ. πολιτική καταλληλότητας, πολιτική αποδοχών, κωδικοποιημένο καταστατικό, περίληψη Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας, Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών Δ.Σ. βιογραφικά μελών ΔΣ, ετήσιος απολογισμός Επιτροπής Ελέγχου, κ.ά.), Διαδικασία υποβολής απαντήσεων σε μετόχους (στο βαθμό που δεν έχουν απαντηθεί κατά την Γ.Σ.), Διαδικασίες για ενημέρωση αρχών όπως ΑΠΔΠΧ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Χρηματιστήριο, Τράπεζα της Ελλάδος (αν απαιτείται), Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών (αν απαιτείται) κλπ Διαδικασία Διαχείρισης Αιτημάτων και Παραπόνων Πελατών, Διαδικασία/ες επικοινωνίας με τις εποπτικές αρχές εξετάζεται αν:

- η ύπαρξη και η επάρκεια της διαδικασίας κατάρτισης χρηματοοικονομικών αναφορών/ παρουσιάσεων ώστε η Εταιρεία να παρέχει επαρκή πληροφόρηση σε τρίτους μέσω αυτών,

- η Εταιρεία έχει υιοθετήσει διαδικασία ανάπτυξης της μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, διαδικασία κατάρτισης μη χρηματοοικονομικών αναφορών και εκθέσεων για τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα θέματα σχετικά με τη δωροδοκία, όπως προβλέπονται από το άρθρο 151 ν. 4548/2018),
- υπάρχουν διαδικασίες αναφορικά με τη λειτουργία των Μονάδων Εταιρικών Ανακοινώσεων και Εξυπηρέτησης των Μετόχων και η επάρκεια τους σε σχέση με τις απαιτήσεις του ρυθμιστικού πλαισίου (ν. 4706/2020, αποφάσεων της ΕΚ, ν. 3556/2007, ν. 4548/2018, Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 κτλ.),
- Κανονισμός Λειτουργίας και οι λοιπές πολιτικές διαδικασίες ως προς τις προβλέψεις για τις απαιτούμενες ανακοινώσεις και γνωστοποιήσεις προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και το ΧΑΑ (προνομιακή πληροφόρηση, συναλλαγές συνδεδεμένων μερών, συναλλαγές υπόχρεων προσώπων, ανεξαρτησία μελών ΔΣ, αμοιβές ΔΣ),
- η Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Δ.Σ. επί των Οικονομικών Καταστάσεων παρέχει χρηματοοικονομική και μη πληροφόρηση σε τρίτα μέρη (π.χ. πελάτες, προμηθευτές, καταναλωτές),
- η διαδικασία υποβολής των απαντήσεων σε ερωτήσεις των μετόχων σχετικά με θέματα της ημερήσιας διάταξης της Γ.Σ. σε περίπτωση που αυτές δεν απαντηθούν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης,
- στον ιστότοπο της Εταιρείας είναι αναρτημένες όλες οι προσκλήσεις για Γ.Σ. καθώς και το σχετικό υλικό που υποχρεωτικά εκ του νόμου αναρτάται μαζί με την πρόσκληση,
- η εγκαιρότητα και εγκυρότητα των αναρτημένων πληροφοριών σύμφωνα με τις προθεσμίες που τάσσει η νομοθεσία,
- η Εταιρεία έχει θεσπίσει διαδικασίες για την εκπροσώπησή της έναντι τρίτων (όπως ρυθμιστικών αρχών, πελατών κτλ) και την παροχή πληροφόρησης σε τρίτους, έχει αναθέσει τις σχετικές αρμοδιότητες σε αρμόδια και κατάλληλα στελέχη και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα αυτών.

5. Παρακολούθηση του ΣΕΕ (Monitoring)

Αφορά την επισκόπηση δομών και μηχανισμών της Εταιρείας που έχουν επιφορτισθεί με την διαρκή αξιολόγηση στοιχείων του ΣΕΕ και την αναφορά ευρημάτων προς διόρθωση ή βελτίωση. Ειδικότερα, επισκοπούνται η λειτουργία των ακόλουθων δομών και μηχανισμών:

Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ)

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση από τον Αξιολογητή, της διαδικασίας παρακολούθησης από την Επιτροπή Ελέγχου της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ.

Μονάδα εσωτερικού ελέγχου

Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση από τον Αξιολογητή, των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με την οργάνωση και λειτουργία της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου και τη

συμμόρφωση με τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του ν. 4706/2020 και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο ήτοι πολιτικές, διαδικασίες, πρακτικές και ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις και ιδίως:

- Την ύπαρξη και εφαρμογή εγκεκριμένου από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου.
- Την ενσωμάτωση της λειτουργίας της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρείας, την οργανωτική της ανεξαρτησία και την επάρκεια στελέχωσης.
- Την επισκόπηση εργαλείων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται από τη Μονάδα εσωτερικού Ελέγχου.
- Την επισκόπηση συνδυασμού γνώσεων και δεξιοτήτων του απασχολούμενου προσωπικού στη Μονάδα εσωτερικού ελέγχου.
- Την επισκόπηση, δειγματοληπτικά, των εκθέσεων ελέγχου της Μονάδας εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της ως προς την έγκαιρη υποβολή τους καθώς και την καταλληλότητα και πληρότητα κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16 του ν. 4706/2020.
- Την αποτελεσματική λειτουργία των προβλεπόμενων, από το κανονιστικό πλαίσιο και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, εποπτικών οργάνων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Κανονιστική Συμμόρφωση

Συνίσταται στην επισκόπηση από τον Αξιολογητή, της διαδικασίας παρακολούθησης της συμμόρφωσης με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και τους εσωτερικούς κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας. Στο ανωτέρω πλαίσιο εντάσσονται και οι διατάξεις περί εταιρικής διακυβέρνησης του ν. 4706/2020. Ειδικότερα, επισκοπείται:

- η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, εφόσον υφίσταται και σε αντίθετη περίπτωση, της υπηρεσίας ή του προσωπικού στο οποίο έχουν ανατεθεί οι εν λόγω αρμοδιότητες, ως προς την ανεξαρτησία της, τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις απαιτούμενες πηγές πληροφόρησης, την έγκαιρη και έγκυρη επικοινωνία των 5 εισημάτων της και την εκπαίδευση και ενημέρωσή της για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής υιοθέτησης και απαρέγκλιτης εφαρμογής των αλλαγών που συντελούνται στο κανονιστικό πλαίσιο.
- η επάρκεια των διαδικασιών σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου προβλέπεται.
- η επάρκεια στελέχωσης με προσωπικό που διαθέτει επαρκείς γνώσεις και εμπειρία, για τη διεκπεραίωση των εν λόγω αρμοδιοτήτων.

Η επισκόπηση της παρακολούθησης του ΣΕΕ (Monitoring) περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- Εξέταση της λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου.

- Η ΕΕ ενημερώνει το ΔΣ της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην

ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της ΕΕ στην εν λόγω διαδικασία.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Συνεντεύξεις με τον πρόεδρο της ΕΕ, Πρακτικά συνεδριάσεων Επιτροπής, Πρακτικά συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζεται αν:

- η συχνότητα ενημέρωσης της ΕΕ προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου, τους γνωστοποιεί σημαντικά ζητήματα που παρουσιάστηκαν κατά την διενέργεια του τακτικού ελέγχου και τους ενημερώνει για την στάση και τις ενέργειες τις ΕΕ σχετικά με τα ευρήματα που έχουν προκύψει,
 - κατά την επικοινωνία της ΕΕ με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτά ενημερώνονται σχετικά με τη στάση και τις ενέργειες της ΕΕ αναφορικά με τα ευρήματα που έχουν προκύψει,
 - η επικοινωνία της ΕΕ με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά και στα περιεχόμενα της συμπληρωματικής έκθεσης, η οποία καταρτίζεται από τους ελεγκτές,
 - κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων υπήρξαν έκτακτες περιπτώσεις ή συνθήκες για τις οποίες όφειλε η ΕΕ να επικοινωνήσει με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και εάν αυτό έγινε.
- Σε περίπτωση ομίλου, ο Εσωτερικός Έλεγχος Ομίλου παρακολουθεί τις τοπικές μονάδες εσωτερικού ελέγχου μέσω της κατάρτισης του ετήσιου πλάνου ελέγχου Ομίλου, της κοινής μεθοδολογίας ελέγχου που εφαρμόζεται, της συχνής υποβολής εκθέσεων όπως διευκολύνεται από τυποποιημένα υποδείγματα και συχνή επικοινωνία καθώς και της διενέργειας κοινών ελέγχων ή/και χρήσης κοινών πόρων.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Ετήσιο πλάνο εσωτερικού ελέγχου, Μεθοδολογία ελέγχου, Αναφορές και Υποδείγματα υποβολής εκθέσεων, Αποτελέσματα/εκθέσεις ελέγχων, Συμβάσεις με εξωτερικούς συνεργάτες για λήψη τεχνικής υποστήριξης προς τη ΜΕΕ εξετάζεται η αποτελεσματική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των τοπικών μονάδων εσωτερικού ελέγχου καθώς και αν η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου εκπόνησε το ετήσιο πλάνο εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με την αξιολόγηση του κινδύνου, καθόρισε και κοινοποίησε τη μεθοδολογία ελέγχου του ομίλου (δηλαδή μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης, επιτόπιας συμβουλευτικής υποστήριξης, γραμμής υποστήριξης κ.λπ.) καθώς και αν καθιερώνει τακτικές γραμμές αναφοράς, οι οποίες διευκολύνονται από τυποποιημένα υποδείγματα υποβολής εκθέσεων και τεχνική υποστήριξη.

- Η ΕΕ παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της, τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ετήσιων και ιδίως την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικά συνεδριάσεων ΕΕ στα οποία να εντοπιστούν τα σχετικά σημεία, Πρακτικά συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου, Έκθεση πεπραγμένων ΕΕ

προς την Ετήσια Γενική Συνέλευση, Έγγραφες αναφορές των ΟΕΛ, Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης τρέχοντος έτους εξετάζεται αν:

- η ΕΕ παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ιδίως την απόδοσή του λαμβάνοντας ενημέρωση από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές (ΟΕΛ) της Εταιρείας για τις εκκρεμότητες του υποχρεωτικού ελέγχου, για όλα τα θέματα ελέγχου που υποχρεούται ο ΟΕΛ να επικοινωνήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως στην ΕΕ,
 - η επικοινωνία της ΕΕ με τους ΟΕΛ έχει καταγραφεί επαρκώς σε πρακτικά της ΕΕ καθώς και για ποια από αυτά τα θέματα έχει λάβει χώρα επικοινωνία με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου,
 - έχει γίνει έλεγχος της ανεξαρτησίας των ΟΕΛ από την ΕΕ,
 - όλες οι παρεχόμενες ελεγκτικές και μη ελεγκτικές υπηρεσίες από τους ΟΕΛ, εκτός από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων έχουν εγκριθεί από την ΕΕ και με ποια διαδικασία,
- Η ΕΕ παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικά συνεδριάσεων ΕΕ, Πρακτικά συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου, Ετήσιο σχέδιο ελέγχου (για το 2021 και το 2022) και εκτίμησης ελεγκτικών αναγκών, Τριμηνιαίες αναφορές Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, Ετήσια Αξιολόγηση Εσωτερικού Ελέγχου από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, Εκθέσεις – Αναφορές της ΜΔΚ και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης προς την ΕΕ εξετάζεται αν:

- η ΕΕ παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης λαμβάνοντας ενημέρωση για την πρόοδο του ελεγκτικού έργου και για τα κυριότερα ευρήματα αναφορικά με τον εσωτερικό έλεγχο,
 - υπάρχει έγκαιρη επισκόπηση και συζήτηση της ΕΕ με τον επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και την εκτίμηση ελεγκτικών αναγκών και τη σχετική έγκριση. Επισκόπηση του σχετικού πρακτικού της ΕΕ,
 - η ΕΕ έλαβε γνώση της επάρκειας των πόρων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου ως προς την εκπόνηση του ετήσιου σχεδίου εσωτερικού ελέγχου. Επισκόπηση του σχετικού πρακτικού της ΕΕ,
 - η ΕΕ ενημέρωσε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και την εκτίμηση ελεγκτικών αναγκών. Επισκόπηση του σχετικού πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου.
- **Εξέταση της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.**
- Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλει σε τριμηνιαία βάση αναφορές/εκθέσεις προς την ΕΕ.

Οι εκθέσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, μετά από την ενσωμάτωση των σχετικών απόψεων από τις ελεγχόμενες μονάδες, τις συμφωνημένες δράσεις, αν υπάρχουν, ή την αποδοχή του κινδύνου της μη ανάληψης δράσης από αυτές, τους περιορισμούς στο εύρος ελέγχου της, αν υπάρχουν, τις τελικές προτάσεις εσωτερικού ελέγχου και τα αποτελέσματα της ανταπόκρισης των ελεγχόμενων μονάδων της Εταιρείας στις προτάσεις της, υποβάλλονται ανά τρίμηνο στην ΕΕ.

Οι αναφορές περιλαμβάνουν τα σημαντικότερα ευρήματα καθώς και τις προτάσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου. Η ΕΕ παρουσιάζει και υποβάλλει τις αναφορές μαζί με τις παρατηρήσεις της στο ΔΣ.

Με βάση τα ανωτέρω εξετάζεται:

- η συζήτηση της ΕΕ με τον επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και την εκτίμηση ελεγκτικών αναγκών και η σχετική έγκριση καθώς και το σχετικό πρακτικό της ΕΕ,
 - αν η ΕΕ έλαβε γνώση της επάρκειας των πόρων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου ως προς την εκπόνηση του ετήσιου σχεδίου εσωτερικού ελέγχου,
 - αν η ΕΕ επιβεβαίωσε ότι ο αριθμός των εσωτερικών ελεγκτών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι ανάλογος με το μέγεθος της Εταιρείας, τον αριθμό των υπαλλήλων της, τα γεωγραφικά σημεία όπου δραστηριοποιείται, τον αριθμό των λειτουργικών και των επιτελικών μονάδων και των ελεγκτέων οντοτήτων εν γένει,
 - αν η ΕΕ ενημέρωσε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και την εκτίμηση ελεγκτικών αναγκών,
 - αν η ΕΕ ενημέρωσε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το ετήσιο σχέδιο εσωτερικού ελέγχου και την εκτίμηση ελεγκτικών αναγκών,
 - αν οι Εκθέσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου οι οποίες έχουν συνταχθεί κατά τη χρονική περίοδο αναφοράς της Έκθεσης Διασφάλισης (ήτοι 7/2021 έως και 31/12/2022), έχουν υποβληθεί σε τριμηνιαία βάση στην ΕΕ,
 - αν στο περιεχόμενο των τριμηνιαίων αναφορών περιλαμβάνονται τα σημαντικότερα θέματα/ευρήματα καθώς και οι προτάσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
 - αν η ΕΕ παρουσιάζει και υποβάλλει τις αναφορές της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου μαζί με τις παρατηρήσεις της στο ΔΣ,
 - η τακτικότητα ενημέρωσης και η θεματολογία της ΕΕ προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αξιολογεί αντικειμενικά τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τους μηχανισμούς ελέγχου που έχει υιοθετήσει η Εταιρεία και επικοινωνεί τα αποτελέσματα της αξιολόγησης στα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Δείγμα Φακέλων Εσωτερικού Ελέγχου, Τριμηνιαίες Αναφορές της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στην ΕΕ, Τεκμηρίωση σχετικά με την πρόσβαση του Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σε όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την άσκηση των καθηκόντων του εξετάζεται αν η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου:
- εφάρμοσε ελεγκτικές μεθοδολογίες και πρακτικές όπως αυτές ορίζονται στο Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου,

- τα αποτελέσματα των εκθέσεων ελέγχου υποστηρίζονται από τα φύλλα εργασίας,
- οι εκθέσεις ελέγχου περιλαμβάνουν τα ευρήματα, τους κινδύνους, τις προτάσεις βελτίωσης, τις συμφωνημένες δράσεις ή την αποδοχή του κινδύνου,
- οι εκθέσεις ελέγχου αποστάλθηκαν στους ελεγχόμενους,
- αν ο Επικεφαλής της έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε οργανωτική μονάδα της Εταιρείας και λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε στοιχείου απαιτείται για την άσκηση των καθηκόντων του.

- Εξέταση της Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Αξιολογεί την ανάγκη για συνδυασμό τακτικών και μεμονωμένων αξιολογήσεων.

Για το σκοπό αυτό εξετάζεται:

- Αν η Εταιρεία έχει αναπτύξει λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης και διασφαλίζει την ανεξαρτησία της.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πρακτικό συγκρότησης/ορισμού/ανάθεσης κανονιστικής συμμόρφωσης, Κανονισμός Λειτουργίας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Δηλώσεις ανεξαρτησίας στελεχών που απαρτίζουν την λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Πρακτικό ΔΣ για την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της κανονιστικής συμμόρφωσης, Μητρώο Κινδύνων Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Μητρώο Κανονιστικών Υποχρεώσεων εξετάζεται αν:

- έχει συγκροτηθεί Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης / έχει οριστεί Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης / έχει ανατεθεί σε εξωτερικούς συμβούλους η λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης,
- στον κανονισμό λειτουργίας της Κανονιστικής Συμμόρφωσης υπάρχει πρόβλεψη ανεξαρτησίας της και δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις απαιτούμενες πηγές πληροφόρησης,
- υπάρχει γραμμή αναφοράς της κανονιστικής συμμόρφωσης στο ΔΣ είτε απευθείας είτε μέσω Επιτροπής του,
- από τους υπεύθυνους κανονιστικής συμμόρφωσης έχει διαμορφωθεί ένα Μητρώο Κινδύνων Κανονιστικής Συμμόρφωσης κατάλληλο σύμφωνα με τις ανάγκες της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

- Αν η λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης επικοινωνεί τα αποτελέσματα του πλάνου δράσης κανονιστικής συμμόρφωσης.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Αναφορά αποτελεσμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης, Πρακτικά ΔΣ ή επιτροπής του στο οποίο αναφέρεται η Κανονιστικής Συμμόρφωσης ως προς την επισκόπηση της αναφοράς εξετάζεται αν:

- τα αποτελέσματα και η πρόοδος υλοποίησης του πλάνου δράσης κανονιστικής συμμόρφωσης επικοινωνούνται στο όργανο στο οποίο αναφέρεται,
- για τα ζητήματα που προκύπτουν από τους ελέγχους κανονιστικής συμμόρφωσης αναπτύσσεται πλάνο ενεργειών το οποίο παρακολουθείται ως προς την υλοποίησή του,
- τα σχετικά ζητήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο των ενεργειών της κανονιστικής συμμόρφωσης επικοινωνούνται έγκαιρα και έγκυρα.

- Η πρόληψη και καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου προβλέπεται.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Πολιτική και διαδικασία για την πρόληψη και καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, Πρακτικό ΔΣ για την έγκριση της Πολιτική και διαδικασία για την πρόληψη και καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες εξετάζεται αν υπάρχει και είναι επαρκής πολιτική σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και αν η πολιτική αυτή είναι εγκεκριμένη.

- Αν η Εταιρεία διασφαλίζει την επάρκεια στελέχωσης της κανονιστικής συμμόρφωσης και τη διαρκή εκπαίδευση των στελεχών της σε σχετικά θέματα.

Ως προς αυτή τη κατεύθυνση με την αναζήτηση και λήψη των απαιτούμενων στοιχείων όπως Στελέχωση λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης, Πλάνο εκπαίδευσης στελεχών κανονιστικής συμμόρφωσης, Αναφορά υλοποίησης πλάνου εκπαίδευσης κανονιστικής συμμόρφωσης εξετάζεται αν:

- υπάρχει επάρκεια στελέχωσης της κανονιστικής συμμόρφωσης για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων της και την κάλυψη των απαιτούμενων δεξιοτήτων,
- υφίσταται πλάνο εκπαίδευσης για τα στελέχη της κανονιστικής συμμόρφωσης,

το πλάνο εκπαίδευσης των στελεχών της κανονιστικής συμμόρφωσης υλοποιείται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Michalis Petrodaskalakis February 2014 Internal Control System (ICS)

Νόμος 4706/2020 όπως ισχύει μέχρι και τον νόμο 5078/2023: Εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1131 και άλλες διατάξεις

Νόμος 4548/2018 όπως ισχύει μέχρι και τον νόμο 5066/2023: Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών (Νέος νόμος περί Ανωνύμων Εταιριών)

1/891/30.9.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς: Εξειδικεύσεις άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020

2/917/17.6.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς: Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1/891/30.09.2020 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (ΦΕΚ_Β_4556-2020) αναφορικά με τις εξειδικεύσεις του άρθρου 14 παρ. 3 περ. ι και παρ. 4, Αξιολόγηση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και της Εφαρμογής των διατάξεων περί Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΔ) του ν. 4706/2020

40/28.11.2022 ανακοίνωση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) : Ελεγκτικό πλαίσιο διενέργειας αξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ

Διαδικτυακός τόπος Ελληνικό Χρηματιστήριο Αθηνών <https://www.athexgroup.gr/>

Διαδικτυακός τόπος Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς <http://www.hcmc.gr/>

Διαδικτυακός τόπος Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης Ελέγχων (ΕΛΤΕ) <https://elte.org.gr/>